

Regnskabsmæssig behandling af leasingaftaler hos leasingtager

IAS 17 ↔ ED 2013

HD 2. del studiet i Regnskab og Økonomistyring

Aalborg Universitet

8. semester 2014

Opgaveløser: Tinne Sauer Christensen

Vejleder: Steffen Hansen

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
1. Executive Summary.....	5
2. Indledning.....	7
3. Problemformulering.....	9
3.1 Problemformulering.....	9
3.2 Metode og struktur.....	10
3.2.1 Empiriske og teoretiske overvejelser.....	10
3.2.2 Rapportens struktur.....	10
3.3 Afgrænsning.....	12
4. Leasing generelt.....	14
4.1 Organisatorisk opbygning af IASB.....	14
4.2 Definition af leasingbegrebet.....	15
4.3 Motiver til leasing.....	16
4.4 Udbredelse af leasing.....	16
4.5 Afslutning.....	17
5. International lovgivning for regnskabsmæssig behandling af leasingaftaler.....	18
5.1 Historisk overblik.....	18
5.2 Generelle betragtninger.....	20
5.3 IAS 17.....	21
5.3.1 Klassifikation.....	22
5.3.2 Klassifikationens regnskabsmæssige påvirkning.....	25
5.4 Definition og indregning af aktiver og forpligtelser i balancen.....	30
5.4.1 Definition af et aktiv.....	30
5.4.2 Definition af forpligtelse.....	31
5.4.3 Indregning af aktiver og forpligtelser i balancen.....	31
5.5 Afslutning.....	32
6. Regnskabsbrugers informationsbehov og kvalitative krav til årsregnskabet.....	33
6.1 Regnskabsbrugers informationsbehov.....	33
6.2 Kvalitative krav til årsregnskabet.....	35
6.2.1 Relevans.....	36
6.2.2 Troværdighed.....	36
6.2.3 Øgede kvalitative krav.....	37
6.3 Afslutning.....	38

7. Empirisk analyse af klassifikationens indflydelse på virksomhedens regnskab under IAS 17	39
7.1 Introduktion til DSV A/S	40
7.2 Oplysninger i DSV A/S årsrapport 2013	41
7.3 Indregning af operationelle leasingaftaler	42
7.3.1 Fastlæggelse af leasingforpligtelse	43
7.3.2 Aktivering og afskrivninger	44
7.3.3 Påvirkning af resultatopgørelse	44
7.3.4 Oversigt over resultatopgørelse før og efter indregning af operationelle leasingaftaler	45
7.3.5 Oversigt over balance før og efter indregning af operationelle leasingaftaler	46
7.4 Afslutning	50
8. Delkonklusion og besvarelse af problemformuleringens første spørgsmål	51
9. ED 2013 – leases	54
9.1 Baggrund for ED 2013	54
9.2 Målsætning	59
9.3 Anvendelsesområde	59
9.4 Identifikation af leasingaftale	61
9.5 Klassifikation af leasingaftaler	65
9.6 Indregning	69
9.7 Måling	72
9.7.1 Første indregning af leasingforpligtelse:	72
9.7.2 Første indregning af ROU-aktiv	74
9.7.3 Efterfølgende indregning	75
9.8 Leasingperioden	80
9.9 Præsentation	83
9.10 Oplysninger	86
9.11 Afslutning	89
10. Empirisk analyse af klassifikationens effekt på virksomhedens årsregnskab under ED 2013	93
10.1 Indledning	93
10.2 Indregning af operationelle leasingaftaler under ED 2013	93
10.3 Afsluttende vurdering ED 2013:	98
11. Konklusion	101
12. Perspektivering	104
13. Litteraturliste	106

Oversigt over figurer:

Figur 1 Opgavebesvarelsens opbygning	12
Figur 2 Organisationsdiagram for IASB	14
Figur 3 Finansiell leasingaftale	15
Figur 4 Finansieringsselskabernes nysalg og ultimo beholdning af leasede driftsmidler	17
Figur 5 Klassifikation af leasingkontrakt	23
Figur 6 Den regnskabsmæssige påvirkning før skat af en finansiell leasingkontrakt	28
Figur 7 Den regnskabsmæssige påvirkning før skat af en operationel leasingkontrakt	29
Figur 8 Regnskabsbrugers heterogene informationsbehov	34
Figur 9 Regnskabsbrugers informationsbehov fordelt på opgaver	35
Figur 10 Kvalitative krav til årsregnskabet, egen tilvirkning efter Conceptual Framework for Financial Reporting 2010	36
Figur 11 Organisatorisk opbygning af DSV A/S	40
Figur 12 Udvalgte hoved- og nøgletal fra DSV A/S årsrapport 2013	41
Figur 13 Forfaldsoversigt for operationelle leasingforpligtelser i DSV A/S	42
Figur 14 Beregning af diskonteringsrente for DSV	43
Figur 15 Beregning af nutidsværdi af fremtidige leasingydelse for DSV	44
Figur 16 Indregning operationelle leasingaftaler: Effekt på aktivering	44
Figur 17 Indregning af operationelle leasingaftaler: Beregning af renter og afdrag	45
Figur 18 Indregning af operationelle leasingaftaler: Effekt på resultatopgørelsen	46
Figur 19 Indregning af operationelle leasingaftaler: Effekt på balancen	47
Figur 20 Omkostningsmæssig effekt over tid af indregning af enkelt leasingaftale	47
Figur 21 Indregning af operationelle leasingaftaler: Effekt på nøgletal	48
Figur 22 Indregning af operationelle leasingaftaler: Effekt på ROIC	50
Figur 23 Fordeling af kommentarbreve på afsendertype ED 2010	55
Figur 24 Fordeling af kommentarbreve på afsendertype ED 2013	56
Figur 25 Regnskabsinteressenters tilgang og interessefokus og forventelig reaktion på ED 2013, egen tilvirkning	57
Figur 26 The consumption principle, IFRS Snapshot leases, May 2013	66
Figur 27 The lease liability and the corresponding ROU asset., IFRS Snapshot Leases, May 2013	74
Figur 28 Illustrativ eksempel på leasingtagers regnskabsmodel, IFRS Snapshot Leases, May 2013	84
Figur 29 Kritikpunkter IAS 17 vurderet op imod ED 2013, egen tilvirkning	91
Figur 30 Nyeste status på ED 2013	92
Figur 31 ED 2013: Effekt på leasingforpligtelse	94
Figur 32 ED 2013: Effekt på aktivering	94
Figur 33 ED 2013: Effekt på resultatopgørelsen	95
Figur 34 ED 2013: Effekt på balancen	96
Figur 35 ED 2013: Effekt på finansielle nøgletal	96
Figur 36 ED 2013: Effekt på ROIC	98

Oversigt over bilag:

Bilag 1	Datamateriale fra Finans og Leasing
Bilag 2	DSV A/S: How the asset light business model works in the three main business areas
Bilag 3	DSV A/S: Estimated effect on DSV's financial gearing if operational leasing is recognised in balance sheet
Bilag 4	Udvalgte regnskabstal fra DSV's årsregnskaber for 2011, 2012 og 2013

1. Executive Summary

This report concerns the lease accounting referring to the international regulations (IFRS) in the field.

Through several years the present regulation in the field IAS 17 has attracted criticism from various sources. The criticism has especially been focused on the classification test of the leased assets. The test is based on several subjective assessments and provides the lessee with the opportunity to design a contract so that a desired classification is achieved.

Leasing has developed into an attractive financing alternative with great accounting-related amounts involved. That is why an unambiguous and clear regulation is necessary in this field. Because of that The Boards (IASB and FASB) has started working on developing a new, common accounting standard. This has been a lengthy process since the subject has appeared to be controversial and involves a conflict of interests. The process has been characterized by a large number of meetings and invitations to comment on discussion papers and exposure drafts in order to make the legislative work as close to the accounting practice as possible. In 2010 the Exposure Draft 2010 was published, and it confronted the previous accounting practice in the field in several ways. ED 2010 was heavily criticized and the legislative work continued until May 2013, where The Boards published a revised draft ED 2013.

The purpose of this report is to examine

- the way in which the present regulations under IAS 17 are inappropriate in relation to fulfilling the financial statement users' needs for information *and*
- whether the proposal for a new accounting standard ED 2013 improves the basis for fulfilment of the financial statement users' needs for information

The first part of the report explains the present regulations within the field and the unsuitability for the financial statement user. The assessment of the unsuitability is based on the present criticism of IAS 17. The global transport and logistics company DSV A/S is furthermore involved in an analysis of the effect of recognition of operational leasing contracts in the company's accounting. It is concluded that the present regulation under IAS 17 is unsuitable for fulfilment of the financial statement users' needs for information and that an incorrect classification of a

leasing contract will have a relatively large effect on both profit and loss account, balance as well as selected financial key figures.

The second part of the report explains the contents of ED 2013 and the potential for improvement in relation to fulfilment of the financial statement users' needs for information. The potential for improvement is assessed based on comment letters on ED 2013. Again the for DSV A/S accounting is involved in an analysis of the effect of ED 2013 on the company's profit and loss statement, balance and key figures. It is concluded that the company appears with a fairer view of the company's financial statement, than under the present regulation.

It can be concluded that it is a complex problem area that by necessity requires a comprehensive regulation. The purpose of ED 2013 is assessed to improve the basis for fulfilment of the financial statement users' needs for information, but the principled approach to the legislation work, which is utilized especially by the IASB, is assessed not to be suitable in this situation. The principled approach increases the complexity and the degree of subsequent assessments and estimates which are to be undertaken by the lessee. Instead a more rule-based approach with a higher degree of micromanagement is recommended. In this way an individual accounting practice may not develop based on subjective assessments and individual objectives as with the circumstances under the present regulation.

2. Indledning

"Nye regnskabsregler vil flytte rundt på store værdier" og "Nye regnskabskrav afslører skjult gæld på 200 mia". Således skriver hhv. revisionsfirmaet KMPG i en pressemeddelelse fra 2013 og Økonomisk Ugebrev i en artikel fra juni 2013.

Begge overskrifter vedrører det seneste udspil om nye internationale regler fra IASB og FASB for den regnskabsmæssige behandling af leasing.

De nuværende regler har været kritiseret i mange år bl.a. for at gøre det muligt, at holde leasingkontrakter ude af regnskabet ved at strukturere aftalen således, at virksomheden opnår en ønsket regnskabsmæssig behandling.

For virksomheden betyder det nye lovforslag, at aktiver og forpligtelser, som i dag er holdt udenfor balancen, for fremtiden skal indregnes, for derigennem at give regnskabsbruger et mere retvisende billede af virksomhedens finansielle status.

Men udover regnskabsbruger er der andre interessenter forbundet med leasingaftaler, hvis interesser er i konflikt med regnskabsbrugers interesser, hvilket anses for at være en af grundene til at lovgivningsarbejdet gennem næsten 20 år stadig ikke har resulteret i et vedtaget og implementeret regelsæt:

Regnskabsaflægger vil med de nye regler skulle bruge ressourcer på implementering af et nyt regelsæt, ligesom regnskabet vil komme til at se anderledes ud - både hvad angår resultatopgørelse, balance og finansielle nøgletal.

Leasinggiver kan være finansieringsselskaber, ejendomsinvestorer og producenter af maskiner og andet udstyr velegnet til leasing. Disse har udviklet og markedsført et leasingkoncept gennem mange år, som man ikke uden videre er indstillet på at opgive. Nedenstående beskrivelse er hentet fra hjemmesiden for Nordania Leasing¹.

¹ Nordania Leasing er en division af Danske Bank

"Uanset hvilken type virksomhed du befinder dig i, er der ofte god grund til at overveje at lease nyt udstyr frem for at eje det selv. Hvad enten der er tale om firmabiler, it-løsninger eller lastbiler.

Leasing handler først og fremmest om fleksibilitet. Om ikke at binde penge i udstyr og om at erstatte store engangsudbetalinger med overkommelige, månedlige leasingafgifter. Flexibiliteten ligger også i muligheden for – efter eget valg – at indbygge tillægsydelser som service, reparation, forsikring og administration i din leasingaftale. Og vil du slippe for besværet med at skulle sælge det brugte udstyr, når leasingaftalen udløber, klarer vi også det for dig.

Når du leaser nyt udstyr, får du fuldt skattefradrag for leasingafgiften. Samtidig er der ingen momsudbetaling på udstyret, som når du selv finansierer det. Endelig optages visse typer af udstyr, som er leaset, ikke i din virksomheds balance. Det betyder, at du ved at lease frem for at eje, kan forbedre din virksomheds økonomiske nøgletal."

Salgsargumenterne beskriver ganske godt virksomhedens fordele ved leasing:

- Flexibilitet
- Likviditetsbesparelse
- Skattemæssige fordele
- Forbedring af virksomhedens nøgletal

Og leasing *er* blevet et populært finansieringsalternativ, benyttet af såvel private personer, som private og offentlige virksomheder.

Det er derfor af afgørende betydning, at der på området findes klare og entydige regler for den regnskabsmæssige behandling af leasingaftaler i en virksomheds årsregnskab. På denne måde sikres regnskabsbruger, at årsrapporten lever op til de grundlæggende krav til regnskabet som beskrevet i begrebsrammen²

Det overordnede tema for denne rapport bliver derfor at få overblik over såvel de *gældende* som forslag til *kommende* internationale regler for regnskabsmæssig behandling af leasingaftaler for

² <http://www.iasplus.com/en/standards/other/framework>

derigennem at få klarlagt grundlaget for kritikpunkterne, samt hvilken betydning eventuelle uhensigtsmæssigheder i regnskabsreglerne har for regnskabsbrugerne.

3. Problemformulering

3.1 Problemformulering

De indledningsmæssige betragtninger giver anledning til at stille følgende spørgsmål:

På hvilke områder er de eksisterende regler for regnskabsmæssig behandling af leasingaftaler uhensigtsmæssige i forhold til opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov,

og hvorledes vil det seneste forslag til fremtidig standard på området forbedre grundlaget for opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov

Rapporten vil således blive delt op i to dele, hvor problemformuleringens første spørgsmål gennem skiftende redegørelser, vurderinger og analyser vil blive forsøgt besvaret gennem flg. underspørgsmål:

1. Hvilke internationale regler er i dag gældende for den regnskabsmæssige behandling af leasingaftaler?
2. Hvad karakteriserer regnskabsbrugerne og deres informationsbehov?
3. Hvorledes vurderes hensigtsmæssigheden i de gældende regler set i forhold til regnskabsbrugers informationsbehov

Rapportens anden del vil med udgangspunkt i Exposure Draft 2013 og samme metode som i rapportens første del søge at besvare problemformuleringens andet spørgsmål gennem besvarelse af følgende underspørgsmål:

4. Hvad er indholdet i forslaget til den nye regnskabsstandard
5. På hvilke områder adskiller forslaget til ny regnskabsstandard sig fra de gældende regler

3.2 Metode og struktur

I dette afsnit overskueliggøres og beskrives opgavens struktur og valg af metode til besvarelse af problemformuleringen.

3.2.1 Empiriske og teoretiske overvejelser

Det empiriske grundlag for undersøgelse af problemformuleringens første spørgsmål bygger på kritikken af de internationale regler for regnskabsmæssig behandling af leasingaftaler. Disse kritikpunkter er opsummeret i det såkaldte Discussion Paper DP/2009³ udsendt af International Accounting Standard Board (IASB).

Det empiriske grundlag for undersøgelse af problemformuleringens andet spørgsmål bygger på kommentarbreve til Exposure Draft 2013 indsendt af forskellige regnskabsinteressenter

Endvidere vil i første del indgå en empirisk analyse af klassificeringens regnskabsmæssige effekt, samt konsekvensen for beregningen af udvalgte finansielle nøgletal. Og i anden del en analyse af ændringsforslagets effekt på de samme nøgletal. Der tages i disse analyser udgangspunkt i årsrapporten for 2013 for den danske udbyder af transport- og logistikløsninger DSV A/S, for derigennem at skabe sammenhæng til det teoretiske grundlag, som nedenfor beskrevet

Formålet med rapportens første del er at belyse problemstillinger i de eksisterende regler for regnskabsmæssige behandling af leasing for derigennem at vurdere, hvorvidt kritikken er berettiget. Til dette formål tages udgangspunkt i International Accounting Standards (IAS) 17 samt IFRS begrebsramme, som således danner den teoretiske ramme for rapportens første del.

Formålet med rapportens anden del er at opnå indsigt i forslaget til nye standarder som beskrevet i Exposure Draft 2013/6 (ED 2013), for derigennem at vurdere om den nye standard fjerner problemstillinger omkring IAS 17 og/eller om den skaber nye udfordringer. ED 2013 danner således den teoretiske ramme for rapportens anden del.

3.2.2 Rapportens struktur

Rapporten er opbygget i to dele:

Del 1 indledes med en generel beskrivelse af leasingbegrebet, hvorefter der redegøres for IAS 17 med særlig fokus på klassifikationsproblematikken samt konflikt med begrebsrammens definition

³ <http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Leases/Pages/Leases.aspx>

og regler for indregning af aktiver. Redegørelsen vil løbende blive vurderet op i mod kritikpunkter opsummeret i DP/2009.

IAS 17 er som alle andre regnskabsstandarter udarbejdet med grundlag i IFRS begrebsramme. For at undersøge om kritikken af de nuværende regler er underbygget i IFRS begrebsramme, redegøres der herefter for begrebsrammens krav til årsregnskabet informationsværdi i forhold til regnskabsbrugers informationsbehov.

Del 1 afsluttes med en analyse af den regnskabsmæssige påvirkning af indregning af operationelle leasingaftaler, for derigennem at få belyst, hvilken betydning de regnskabsmæssige problemstillinger har for regnskabsbruger

I rapportens 1 del vil problemformuleringens underspørgsmål 1, 2 og 3 forsøges besvaret

Del 2 indledes med en beskrivelse af det seneste forslag til en ny leasingstandard ED 2013.

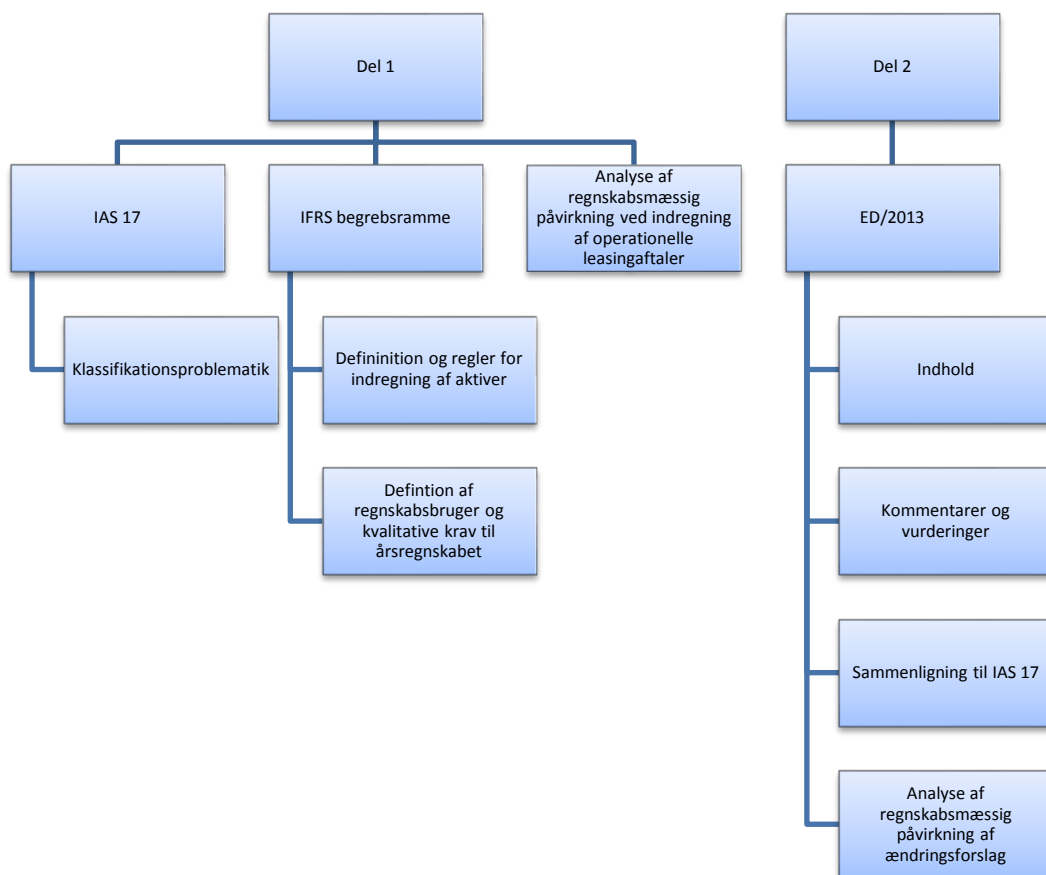
For at fastslå hvorvidt de foreslåede ændringer i ED 2013 har betydning for regnskabsbrugerne, vil indholdet i ED 2013 løbende blive vurderet med udgangspunkt i kommentarer fra regnskabsinteressenter, som har kommenteret ED 2013.

Endvidere vil ED 2013 blive vurderet op imod de nuværende regler iflg. IAS 17 samt de kvalitative krav til årsregnskabet iflg. begrebsrammen.

Del 2 afsluttes i lighed med del 1 med en analyse af den regnskabsmæssige påvirkning af ED 2013, for derigennem at få belyst, hvilken betydning forslaget har for regnskabsbruger, og om forslaget har forbedret grundlaget for opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov i forhold til IAS 17.

I del 2 vil problemformuleringens underspørgsmål 4 og 5 forsøgt besvaret

Opbygningen kan illustreres på følgende måde:

Figur 1 Opgavebesvarelsens opbygning

3.3 Afgrænsning

I denne opgave anses det for nødvendigt at foretage flere og omfattende afgrænsninger, dels på grund af opgavens begrænsede omfang, dels for at kunne gå i dybden med enkelte problemstillinger. Afgrænsningerne kan være problematiske, idet de kan indeholde relevante detaljer for besvarelse af problemformuleringens spørgsmål:

- I denne opgave vil der kun blive taget udgangspunkt i regnskabsmæssige problemstillinger. Således afgrænses der fra skattemæssige, juridiske og andre problemstillinger, som ikke har nogen regnskabsmæssig betydning
- Der er taget udgangspunkt i leasingtages regnskabsmæssige problemstillinger. Således afgrænses der fra leasinggivers regnskabsmæssige problemstillinger
- Der tages i første del af opgaven udgangspunkt i IAS 17. IAS 17 er en del af IFRS (International Financial Reporting Standards) udgivet af IASB (International Accounting

Standard Board). IASB har gennem flere år arbejdet sammen med det tilsvarende amerikanske organ FASB (Financial Accounting Standards Board) omkring et fælles sæt af internationale regnskabsregler, herunder det nye forslag til erstatning af IAS 17 og den tilsvarende amerikanske Financial Accounting Standard nr. 13. Der afgrænses således i første del af opgaven fra de amerikanske regler på området.

- Første del af rapporten omhandler erhvervsmæssige operationelle og finansielle leasingaftaler. Sale-and-lease back transaktioner er særskilt behandlet i RV 21, og der afgrænses i hele rapporten fra behandling af dette område
- IAS 17 understøttes af forskellige fortolkningsbidrag bl.a. IFRIC 4, som ikke er behandlet dybdegående i denne rapport. Uddybende behandling af fortolkningsbidragene anses ikke for at være nødvendig for at kunne besvare rapportens problemformulering
- Der afgrænses i rapportens 2. del fra at behandle overgangsbestemmelser, som skal benyttes af virksomhederne i arbejdet med at indregne eksisterende leasingaftaler i balancen, og i det hele taget at implementere det nye regelsæt.
- Der afgrænses fra den danske årsregnskabslov i rapporten. Årsregnskabsloven behandler udover lempelsesregler for regnskabsklasse B-virksomheder ikke leasing som et selvstændigt område. I stedet tages udgangspunkt i lovens definition på et aktiv, der kræver indregning, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele fra aktivet vil tilgå virksomheden og kostprisen kan måles pålideligt. Det henvises i bemærkningerne til IAS 17 som fortolkningsbidrag.
- Rapportens empiriske analyser indeholder ikke ændringers effekt på pengestrømsopgørelser, idet forholdet ikke anses for relevant i forhold til besvarelse af problemformuleringens spørgsmål
- Rapporten indeholder data til og med interessenters respons på ED 2013, som er opsummeret i Summary of Feedback on the 2013 ED fra november 2013. Der afgrænses således fra data fra senere møder, diskussioner, referater mm.

4. Leasing generelt

4.1 Organisatorisk opbygning af IASB

Nærværende rapport er udarbejdet med afsæt i de gældende regler for leasingaftaler samt i forslaget til ny standard på området. Det er derfor relevant at have forståelse for, hvorledes denne lovgivningsproces indgår i en større organisatorisk helhed. Derfor er nedenfor skitseret et organisationsdiagram, som viser struktur og opbygningen af organisationen omkring IASB⁴

Figur 2 Organisationsdiagram for IASB

Øverste niveau er et såkaldt Monitoring Board, som udnævner og overvåger bestyrelsesmedlemmer i IFRS Foundations Trustees. Disse bestyrelsesmedlemmer har udover det strategiske ansvar til opgave at udpege medlemmer af:

- IASB, som udarbejder regnskabsstandarder (IFRS)
- IFRS Interpretations Committee (IFRIC), som udarbejder fortolkningsbidrag til regnskabsstandarder
- IFRS Advisory Council, et rådgivende organ som benyttes i arbejdet med at udstede og vedligeholde regnskabsstandarder

I forbindelse med de internationale regler for regnskabsbehandling af leasing refereres der til IAS i stedet for IFRS. Dette skyldes, at IASB i 2001 afløste IASC (International Accounting Standard Committee) som udstedte regnskabsstandarder kaldet IAS (International Accounting Standards).

⁴ <http://www.ifrs.org/The-organisation/Pages/How-we-are-structured.aspx>

IAS'erne blev i 2001 "overtaget" af IASB, hvorefter regnskabsstandards udstedt efter 2001 bliver kaldt IFRS. Dvs. at IAS 17, som omhandler IASB's regler for regnskabsmæssig behandling af leasingaftaler stammer tilbage fra IASC's arbejde frem til 2001. I den følgende redegørelse vil der være fokus på reglerne for klassifikation af leasingaftaler iflg. IAS 17.

4.2 Definition af leasingbegrebet

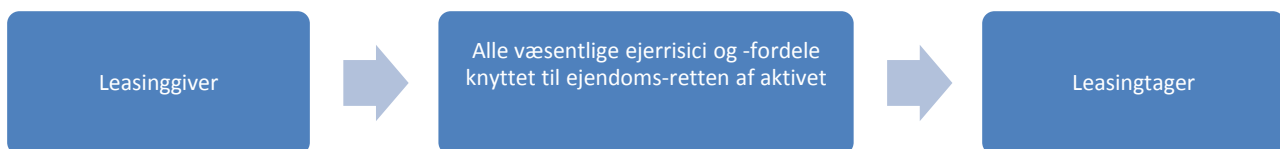
Leasing er defineret i IAS 17 – Leases, som omfatter den regnskabsmæssige behandling af leasingaftaler:

”En aftale, hvor leasinggiver overdrager brugsretten af et aktiv til leasingtager for en aftalt periode mod betaling af en eller flere leasingydelser”⁵

Iflg. ovennævnte definition er en leasingaftale altså en form for lejeaftale eller lånefinansieret købsaftale.

Endvidere opererer IAS 17 med klassifikation af leasingaftaler. Iflg. vejledningen kan en leasingaftale klassificeres som finansiel eller operationel.

En **finansiel leasingkontrakt** kan beskrives som vist i nedenstående figur⁶:

Figur 3 Finansiel leasingaftale

Væsentlige risici og fordele kan f.eks. være risici for teknologisk forældelse, forringelse af evt. restværdi på det leasede aktiv ved aftaleperiodens udløb, samt risiko for tab ved manglende kapacitetsudnyttelse. Fordele kan f.eks. være en værdistigning på aktivet.

En **operationel leasingkontrakt** afgrænses negativt som enhver leasingkontrakt, der ikke er en finansiel leasingkontrakt⁷

⁵ <http://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17.4>

⁶ <http://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17.4>

⁷ <http://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17.4>

4.3 Motiver til leasing

Leasing kan iflg. ovennævnte definition ses som en virksomheds finansieringsalternativ til f.eks. traditionelle bankfinansierede investeringer i aktiver med den væsentlige forskel, at ejendomsretten til aktivet forbliver hos leasinggiver. Virksomhedens motiver til valg af leasing som finansieringskilde kan være flere:

- Likviditetsbegrundede motiver
 - Frigørelse af likviditet ved sale-and-lease back
 - Manglende adgang til bankfinansiering af nye investeringer
- Omkostningsmæssige motiver
 - Billigere at lease frem for at låne, beregnet på nutidsværdien af fremtidige ydelser
 - Ingen risiko for uventede reparationsomkostninger eller for lav restværdi på det leasede aktiv efter leasingperiodens udløb
- Skattemæssige motiver
 - Der kan være skattemæssige fordele forbundet med leasing
- Regnskabsmæssige motiver
 - Klassifikationsmulighed af en leasingkontrakt som operationel eller finansiell
 - Særlige danske regnskabsmæssige regler for leasingaftale for regnskabsklasse B-virksomheder

Særligt likviditetsbegrundede og omkostningsmæssige motiver må siges at have fået stigende betydning siden finanskrisens start i 2008. Der har fra EU været stigende krav til bankernes kapital og likviditet, hvilket har resulteret i, at bankerne har været nødsaget til at udvise stigende forsigtighed og mådehold ved udlån. Det har naturligvis store konsekvenser for især nystartede virksomheder eller etablerede virksomheder i vækst, pga. relativt store likviditetskrav. Disse virksomheder er således nødsaget til at søge andre finansieringsmuligheder.

4.4 Udbredelse af leasing

Leasing har fået stigende betydning og udbredelse i Danmark. Leasing er benyttet af såvel private personer, som private og offentlige virksomheder.

Nedenstående figur viser bearbejdet datamateriale⁸ modtaget fra Finans og Leasing, som er en interesseorganisation for registrerede virksomheder, der beskæftiger sig med finansiering. Organisationens repræsenterer efter eget udsagn ca. 90 % af branchen.

Finansieringsselskabernes nysalg og ultimo beholdning af leasede driftsmidler				
1000 kr.	Nysalg leasede driftsmidler	Heraf operationelt leasede driftsmidler	Ultimo beholdning leasede driftsmidler	Heraf operationelt leasede driftsmidler
2013	25.903.528	5.332.736	52.738.538	10.828.543
2012	25.287.003	5.372.383	55.543.044	12.734.786
2011	26.578.541	6.330.949	53.728.509	10.910.649
2010	22.984.368	4.969.639	61.590.548	11.771.516
2009	24.923.501	5.383.594	68.706.182	14.678.589
2008	38.659.297	8.389.176	60.216.339	10.172.018
2007	34.267.556	5.789.651	60.265.174	9.223.740
2006	30.689.863	5.604.811	58.590.343	11.236.630
2005	27.532.378	4.125.660	50.436.512	8.406.709

Figur 4 Finansieringsselskabernes nysalg og ultimo beholdning af leasede driftsmidler

Ud over volumen i leasing giver datamaterialet fra Finans og Leasing en indikation af operationel leasings andel af den samlede leasing.

Figur 4 viser, at værdien af finansieringsselskabernes ultimo beholdning af driftsmidler i 2013 udgjorde 52,7 mia. kr. og nysalg af driftsmidler udgjorde knap 26 mia. Heraf udgør privatleasing under 5 %⁹.

Figur 4 viser et fald i ultimo beholdningen siden finanskrisen i 2008 pga. det deraf følgende fald i investeringer.

På internationalt plan vurderer KPMG i 2010, at det nye forslag til leasingregler vil have kolossal betydning. "Vi anslår, at det påvirker balancen med gæld for 7.000 milliarder kroner på verdensplan," siger Michael Sten Larsen, partner i KPMG¹⁰, dvs. man vurderer, at der på verdensplan er operationelle leasingaftaler for 7.000 mia. kr., som ikke er indregnet i balancen.

4.5 Afslutning

Det skal afslutningsvis konkluderes, at leasingbegrebet er et populært finansieringsalternativ trods et fald i finansieringsselskabernes leasingaktiviteter efter finanskrisen. Der er tale om betydelige

⁸ Bilag 1: Datamateriale fra Finans og Leasing

⁹ Jf. bilag 1

¹⁰ <http://www.business.dk/investor/nye-regler-fremtryller-gæld-for-7.000-mia.-kr>

summer, der skal behandles og reguleres regnskabsmæssigt. Derfor er det af afgørende betydning for regnskabsaflæggere og regnskabsbrugere, at der på området findes en klar og entydig lovgivning samt retningslinjer, således at der kan foregå en ensartet regnskabsmæssig behandling i virksomhederne, der indgår aftaler om leasing.

5. International lovgivning for regnskabsmæssig behandling af leasingaftaler

5.1 Historisk overblik

Som nævnt indledningsvist har arbejdet med udvikling af en ny leasing standard været længe undervejs. Arbejdsprocessen er kendetegnet ved, at IASB i samarbejde med regnskabsmyndigheder i bl.a. USA (FASB) igangsætter projekter, udsteder diskussionsoplæg (discussion papers) og høringsudkast (exposure drafts), som forventes at blive kommenteret af indbudte relevante regnskabsinteressenter. Denne arbejdsgang forventes at sikre, at der ikke efterfølgende opstår utilsigtede konsekvenser af en ny regnskabsstandard. Den efterfølgende historiske gennemgang af arbejdsprocessen viser, at arbejdsprocessen samtidig har den konsekvens, at den bliver langvarig uden at resultere i en ny regnskabsstandard¹¹:

- 1982** IAS 17 udstedes grundlæggende med indhold som i dag, hvor der skelnes mellem operationel og finansiell leasing
- 1996** En arbejdsgruppe G4 +1 bestående af regnskabsmyndigheder fra Australien, Canada, New Zealand, England og USA udgiver en rapport, som konkluderer, at klassifikationen af leasingaktiver er arbitrær og utilfredsstillende, og dermed medfører manglende indregning af aktiver og passiver med deraf følgende misinformative nøgletal omkring EBIT, afkastningsgrad og gældsandel. Rapporten anbefaler en afskaffelse af klassifikationen i operationelle og finansielle leasingaftaler.
- 1996** IASC igangsætter et projekt bl.a. med det langsigtede formål at afskaffe klassificeringen i operationel og finansiell leasing for aftaler med en løbetid overstigende 1 år. Projektet igangsættes ud fra den overbevisning, at

¹¹ <http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Leases/Meeting-Summaries-and-Observer-Notes/Documents/Leases0703b12cobs.pdf>

begrebsrammens definition af aktiver og passiver, samt regler for indregning af disse logisk ville medføre fælles forståelse for, at stort set alle leasingaftaler ville resultere i indregning af leasingaktiver og tilhørende forpligtelse. Men i forbindelse med projektarbejdet gjorde man den erfaring, at der var en udbredt opfattelse blandt regnskabsmyndigheder af, at indregning af aktiver og passiver var afhængig af klassifikationsprocessens afgørelse af, hvorvidt fordele og risici forbundet med ejendomsretten til aktivet tilfalder leasingtager eller leasinggiver

- 1997** Revideret IAS 17 udstedes med en guide til klassificering af leasingaftaler. Der er ingen fundamentale ændringer til IAS 17 fra 1982
- 1999** G4+1 udgiver ny rapport, som indeholder forslag til ny standard, hvor alle leasingaktiver og forpligtelser vurderes ved aftalens indgåelse til dagsværdi eller en tilnærmet værdi beregnet som nutidsværdi af fremtidige leasingydelser.
- 2003** Revideret IAS 17 som en del af et større projekt om en generel forbedring af internationale regnskabsstandarder. Der er ingen fundamentale ændringer til oprindelig og senere revideret IAS 17.
- 2006** IASB og FASB nedsætter en arbejdsgruppe bestående af bl.a. af revisorer og repræsentanter for såvel leasingtagere som leasinggivere, som bidrager med kommentarer og forslag til et foreløbigt udkast til ny regnskabsstandard.
- 2009** IASB og FASB udsender første diskussionsoplæg DP/2009 vedrørende ny regnskabsstandard bl.a. med en opsummering af problemerne med de gældende leasingregler. Disse kritikpunkter vil blive brugt i efterfølgende kapitel indeholdende beskrivelse og vurdering af IAS 17 og IFRS begrebsramme
- 2010** ED 2010 udsendes - indeholdende "Right-of-use" model¹²:
- Indregning af alle leasingaktiver i balancen svarende til værdien af de opnåede rettigheder til aktivet i leasingperioden. Aktivet afskrives over aftalens løbetid eller den økonomiske løbetid, hvis denne er kortere.
 - Indregning af tilhørende forpligtelse i balancen svarende til virksomhedens forpligtelse til betaling af leasingydelser. Leasingydelserne fordeles mellem afdrag og renteudgifter

¹² IASB/FASB: Basis for Conclusions Exposure Draft ED/2010/9

ED 2010 medførte ca. 800 kommentar-breve relateret til følgende kritikpunkter:

- Leasinggivers regnskabsmodel
- Leasingtagers regnskabsmodel
- Komplexitet forbundet med måling af indregnede aktiver og passiver
- Definition på leasing

2013 ED 2013 udsendes – indeholdende en revideret udgave af ED 2010, hvor man på nogle områder har taget hensyn til de indvendinger, som ED 2010 medførte. Alligevel er ED 2013 ligeledes blevet mødt med omfattende kritik på flere områder. ED 2013 vil blive uddybet i kapitel 8.

Afslutningsvis bemærkes, at der er gået 18 år siden man i 1996 udsendte en rapport, som kritiserede den nuværende regnskabsstandard IAS 17. Denne rapport og efterfølgende talrige arbejdsgrupper, møder, diskussionsoplæg, høringsudkast, kommentarbreve mm har endnu ikke resulteret i et bud på tidspunktet for ikrafttrædelse af en ny regnskabsstandard på leasingområdet. Dette antyder, at der er tale om et kontroversielt emne, hvor mange forskellige interesser og store regnskabsmæssige værdier er involveret, og hvor der absolut ikke er enighed om at ændre på en forretningsmodel, som leasinggivere har udviklet og markedsført gennem længere tid.

Den efterfølgende gennemgang af de gældende regler for regnskabsmæssig behandling vil indledningsvis beskrive grundlæggende krav til årsregnskabet, hvorefter reglerne for behandling af leasingaftaler vil blive beskrevet med udgangspunkt i IAS 17 og IFRS begrebsramme.

Beskrivelserne vil løbende blive vurderet op imod kritikpunkter 1-5, der er opsummeret i DP/2009, jf. efterfølgende afsnit.

5.2 Generelle betragtninger

Børsnoterede selskaber skal iflg. EU lovgivning aflægge regnskab efter internationale regnskabsstandarder IFRS eller IAS, øvrige danske virksomheder kan iflg. ÅRL § 136 vælge at

aflægge regnskab efter IFRS, hvilket i høj grad kan være aktuelt for virksomheder med samhandel med udenlandske selskaber.

IASB er som beskrevet indledningsvist i kapitel 4 ansvarlig for aktiviteter vedrørende udstedelse og vedligeholdelse af regnskabsstandards (IFRS og IAS).

Iflg. IAS 1 skal regnskabet være retvisende mht. den finansielle stilling, indtjening og pengestrømme i en virksomhed. Et retvisende billede forudsætter en troværdig repræsentation af virkningerne af transaktioner og andre begivenheder og forhold i overensstemmelse med de definitioner og indregningskriterier for aktiver, forpligtelser, indtægter og omkostninger, der er fastsat i rammebestemmelserne¹³. Formålet med årsrapporten er iflg. IAS 1 at give et retvisende billede af selskabets finansielle stilling, indtjening og ændringer i den finansielle position til en bred kreds af regnskabsbrugere, som skal tage økonomiske beslutninger.

IFRS begrebsramme¹⁴ beskriver de grundlæggende begreber og krav til virksomhedens årsregnskab. Begrebsrammen fungerer således både som retningslinje for udarbejdelse af fremtidens standarder, men også som retningslinje ved løsning af regnskabsmæssige problemstillinger, som ikke direkte er behandlet i gældende regnskabsstandards. Begrebsrammen dikterer, at årsregnskabet skal overholde flg. kvalitetskrav;

- Relevans og troværdig repræsentation
- Sammenlignelighed, verificerbarhed, aktualitet og forståelighed

Ovennævnte krav uddybes senere i forbindelse med beskrivelse af regnskabsbrugers informationsbehov, her skal blot indledningsvis understreges, at overholdelse af ovennævnte kvalitetskrav sammen med de tilhørende regnskabsstandards formodes iflg. IAS 1.15 at resultere i et retvisende billede af virksomhedens regnskab.

5.3 IAS 17

I indledende kapitel omkring teori og empiri samt ovenstående historiske overblik over udviklingen af en ny leasingstandard er nævnt Discussion Paper 2009. DP/2009 opsummerer tilgang til ny regnskabsstandard, samt opstiller foreløbige synspunkter om, hvorledes forskellige

¹³ <http://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias1>

¹⁴ <http://www.iasplus.com/en/standards/other/framework>

leasingarrangementer bør behandles i et forslag til ny standard. Ligeledes opsummerer DP/2009 kritikken af IAS 17.

Disse kritikpunkter er følgende:

1. Regnskabsbrugere foretager rutinemæssig justering af regnskaber indeholdende operationelle leasingaftaler med det formål at værdiansætte og indregne aktiver og tilhørende forpligtelser i balancen. Indregningen er dog præget af, at tilgængelige oplysninger i regnskabet er ufuldstændige, hvilket medfører, at indregningen ikke er præcis.
2. Enslydende leasingaftaler kan klassificeres forskelligt, hvilket betyder, at muligheden for at sammenligne regnskaber reduceres
3. De gældende regler giver mulighed for at strukturere en leasingaftale således, at man opnår en bestemt klassifikation med en deraf følgende regnskabsmæssig behandling
4. Klassificeringsmodellen er for kompleks og mangler en klar og utvetydig definition af operationelle og finansielle leasingaktiver, hvilket giver mulighed for subjektive skøn
5. De gældende regler er i konflikt med begrebsrammens definitioner og regler for indregning af aktiver og passiver

I den efterfølgende gennemgang af IAS 17 vil der løbende blive vurderet op imod disse kritikpunkter

5.3.1 Klassifikation

Som nævnt i kapitel 3 er det af betydning for betegnelsen "finansiell leasingkontrakt", at alle væsentlige risici og fordele forbundet med besiddelsen af et aktiv er overdraget til leasingtager. Til brug for afgørelsen af, om risici og fordele er overdraget til leasingtager, er der fastsat en række primære og sekundære indikatorer¹⁵, som kan hjælpe med en endelig klassifikation. Klassifikationen skal afgøres ved indgåelsen af aftalen¹⁶

Disse indikatorer kan for overskuelighedens skyld opstilles i et beslutningsdiagram:

¹⁵ [http://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17.10 og 17.11](http://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17.10%20og%2017.11)

¹⁶ <http://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17.10>

Klassifikation af leasing aftale

Primære indikatorer:		
1.	Aftalen overdrager ejendomsretten til et aktiv ved udløb af leasingperioden	
↓	NEJ:	JA: Finansiell leasing
2.	Leasingtager har købsmulighed til det leasede aktiv til en pris, der forventes at være så meget lavere en dagsværdien på tidspunktet, hvor retten kan udnyttes, at det ved indgåelse af leasingaftalen med rimelig sikkerhed kan forventes, at købsmuligheden vil blive udnyttet	
↓	NEJ:	JA: Finansiell leasing
3.	Leasingperioden udgør den største del af det leasede aktivs økonomiske levetid	
↓	NEJ:	JA: Finansiell leasing
4.	Nutidsværdien af leasingaftalens minimumsleasingydelse udgør en væsentlig del af leasingaktivets dagsværdi	
↓	NEJ:	JA: Finansiell leasing
5.	Leasingaktivet er af så specialiseret karakter, at det kun kan benyttes af leasingtager uden større ændringer	
↓	NEJ:	JA: Finansiell leasing
Sekundære indikatorer:		
6.	Leasingtager afholder omkostninger ved annullering af leasingaftalen	
↓	NEJ:	JA: Finansiell leasing
7.	Gevinst eller tab tilfalder leasingtager ved ændringer i den residuelle dagsværdi for leasingaktivet	
↓	NEJ:	JA: Finansiell leasing
8.	Leasingtager har option på forlængelse til en leje, der er væsentligt lavere end markedsløjen	
	Nej: Operationel leasing	JA: Finansiell leasing

Figur 5 Klassifikation af leasingkontrakt¹⁷

Kommentarer til indikatorer:

1. Såfremt ejendomsretten til aktivet overgår til leasingtager ved aftalens udløb, vurderes det naturligt, at aktivet og tilhørende forpligtelse bør optages i balancen og behandles derefter i resultatopgørelsen. Aftalen skal derfor klassificeres som en finansiell leasingaftale
2. Såfremt der ved aftalens indgåelse er aftalt så fordelagtige prisvilkår for køb af aktivet ved aftaleperiodens udløb, at det med rimelig sikkerhed kan forventes, at leasingtager vil udnytte købsoptionen, vurderes det naturligt, at aktivet og tilhørende forpligtelse bør optages i balancen og behandles derefter i resultatopgørelsen. Aftalen bør derfor klassificeres som en finansiell leasingaftale. Dog vil dette punkt ofte give anledning til subjektive vurderinger omkring købspris contra markedsværdi
3. Aftalen bør klassificeres som finansiell, såfremt størstedelen af aktivets økonomiske levetid dækkes af leasingperioden. Igen er der grundlag for subjektive vurderinger i forbindelse

¹⁷ Egen udarbejdelse efter beslutningsdiagram i PriceWaterhouseCoopers : Leasing i leasingtagers årsrapport – årsregnskabsloven og IAS 17 s. 15

med brugen af ordet "størstedelen". I de amerikanske regnskabsvejledninger US GAAP opereres med 75 % af den forventede økonomiske levetid for aktivet¹⁸

4. Aftalen bør klassificeres som finansiel, såfremt nutidsværdien af minimumsleasingydelse stort set svarer til det leasede aktivs dagsværdi. Igen er der grundlag for subjektive vurderinger, idet der ikke er udarbejdet mere nøjagtige anvisninger på, hvor stor en del af nutidsværdien, der skal dækkes af aktivets dagsværdi. I US GAAP opereres med 90 % af aktivets dagsværdi¹⁹
5. Hvis det leasede aktiv f.eks. bygninger eller driftsmateriel er tilpasset leasingtager i en sådan grad, at det er usandsynligt, at leasinggiver ville have finansieret aktivet uden at der foreligger aftale om, at leasingtager efter leasingaftalens udløb skal overtage den juridiske ejendomsret til aktivet, skal aftalen klassificeres som finansiel.

For de primære indikatorer gælder, at blot én skal være opfyldt, for at leasingaftalen bør klassificeres som finansiel²⁰.

6. Såfremt leasingtager skal bære et evt. tab for leasinggiver, hvis kontrakten kan ophæves før periodens udløb, skal aftalen klassificeres som finansiel
7. Såfremt gevinster eller tab i den resterende dagsværdi tilfalder leasingtager, skal aftalen klassificeres som finansiel
8. Såfremt leasingtager kan forlænge leasingaftalen til en leasingydelse, der ligger væsentlig under markedslejen, skal aftalen klassificeres som finansiel. Igen er der grundlag for subjektive vurderinger.

Er en eller flere af de sekundære indikatorer opfyldt, kan det ligeledes medføre, at aftalen skal klassificeres som finansiel²¹

Leasingaftaler vedrørende grunde og bygninger klassificeres som operationelle eller finansielle leasingaftaler efter samme retningslinjer som øvrige leasingaftaler²². Der opstår dog en særlig problemstilling i forhold til opdeling af leasingaftalen i en værdi for grund og en værdi for tilhørende bygning, og dertil hørende leasingydelser. Denne opdeling er nødvendig, fordi grunde normalt anses for at have en uendelig økonomisk levetid. Det vil sige, at grunden isoleret set skal

¹⁸ Price WaterhouseCoopers: Leasing i leasingtagers årsrapport – årsregnskabsloven og IAS 17

¹⁹ Price WaterhouseCoopers: Leasing i leasingtagers årsrapport – årsregnskabsloven og IAS 17

²⁰ <http://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17.10>

²¹ <http://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17.11>

²² Price WaterhouseCoopers: Leasing i leasingtagers årsrapport – årsregnskabsloven og IAS 17

behandles som operationel leasing, mens den tilhørende bygning måske skal behandles efter reglerne for finansiell leasing, afhængig af bygningens værdi/økonomiske restlevetid.

Det fremgår af ovenstående gennemgang af klassifikationskriterierne, at der i flere tilfælde kan indgå skøn og subjektive vurderinger foretaget af leasingtager.

Samtidig kan klassifikation af leasingaftaler ikke alene foretages ud fra ovenstående punkter. I sidste ende er det leasingaftalernes reelle indhold og formål (substans), der er afgørende for klassifikationen²³.

Det vil sige, at der under alle omstændigheder skal foretages et individuelt og subjektivt skøn af leasingaftalens reelle indhold. I yderste konsekvens kan en leasingaftale rent *juridisk* og designmæssigt kaldes en operationel leasingaftale, mens den *regnskabsmæssigt* bør klassificeres som finansiell pga. reglen om substans frem for formalia. Derfor vil det i praksis også være muligt, at den samme leasingaftale er klassificeret forskelligt hos hhv. leasingtager og leasinggiver.

Disse uhensigtsmæssigheder vurderes at være i overensstemmelse med kritikpunkterne i DP/2009 punkt 3 og 4.

Klassifikationen af en leasingaftale som værende enten finansiell eller operationel har betydning for den regnskabsmæssige behandling af aftalen:

5.3.2 Klassifikationens regnskabsmæssige påvirkning

Efterfølgende gennemgang viser forskellen på klassifikationens regnskabsmæssige påvirkning:

5.3.2.1 Finansiell leasing²⁴

Indregning i balancen:

Substansen i en finansiell leasingkontrakt er en aftale om et lånefinansieret køb af et anlægsaktiv, hvorfor såvel aktiv som forpligtelse skal optages i balancen. Finansielle leasingkontrakter

²³ <http://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17>

²⁴ KMPG: Indsigt i årsregnskabsloven 2010/2011, kapitel 35.4

indregnes således i balancen som et leasingaktiv og en leasingforpligtelse, dvs. i princippet på samme måde, som hvis aktivet var købt.

Måling:

- Første indregning: Såvel aktivet som forpligtelsen indregnes ved leasingperiodens begyndelse til kostpris dvs. den laveste værdi af leasingaktivets dagsværdi og nutidsværdien af de fremtidige minimumsydelser.
- Minimumleasingsydelser: Minimumsleasingydelser defineres som de ydelser, leasingtager er forpligtet til at betale i leasingperioden inkl. option på køb af leasingaktivet, hvis det på tidspunktet for aftalens indgåelse er rimelig sikkert, at leasingtager vil udnytte optionen.
- Leasingperiode: Leasingperioden defineres som den uopsigelige periode, hvor leasingtager har forpligtet sig til at lease aktivet. Perioden tillægges en eventuel option på forlængelse, hvis det på tidspunktet for indgåelse af aftalen er rimelig sikkert, at leasingtager vil benytte sig af optionen
- Diskonteringsfaktor: Beregning af nutidsværdi sker ved benyttelse af kontraktens interne rente, og hvis denne ikke kan opgøres benyttes virksomhedens alternative lånerente
- Efterfølgende måling: Aktivet skal afskrives fuldt ud over leasingperioden, hvis leasingaktivet skal tilbageleveres ved aftaleudløb. Alternativt afskrives over den økonomiske levetid. Leasingforpligtelsen amortiseres henover leasingperioden på lige fod med øvrige forpligtelser ved opdeling af leasingydelsen i en renteomkostning og en afdragsdel.

Poster i resultatopgørelsen:

- Leasingaktivet skal afskrives, dvs. der sker en afskrivning af aktivet, som omkostningsføres under afskrivninger. Endvidere består leasingydelsen af en finansieringsomkostning, som omkostningsføres under finansielle poster. Summen af de årlige afskrivninger og finansieringsomkostninger vil sjældent være de samme som den samlede årlige leasingydelse, hvorfor leasingaktivets og leasingforpligtelsens værdi

i balancen efter første indregning vil være forskellig. Dog vil denne difference udlignes over tid jf. nedenstående figur 6

Præsentation og notekrav²⁵

- Anvendt regnskabspraksis
 - Redegørelse for indregningsmetoder og målegrundlag for leasingaktivet
- Anlægsnoten
 - Leasingaktivet skal indgå i noten for materielle anlægsaktiver, og de finansielt leasede aktivers andel af de samlede aktiver skal oplyses
- Leasingforpligtelsen skal opdeles i kort- og langfristet leasingforpligtelse, og der skal oplyses om, hvor stor en del af de langfristede gældsposter, der forfalder efter 5 år
- En generel beskrivelse af væsentlige leasingaftaler
- Herudover er der en række krav til afstemning og opgørelse af minimumsbetalingerne på forskellige tidspunkter. Ydelserne skal fordeles efter forfald i følgende perioder:
 - Under 1 år
 - Mellem 1 og 5 år
 - Over 5 år
- Oplysning om eventuel renterisiko

Eksempel på en finansiell leasingkontrakts regnskabsmæssige påvirkning før skat:

- Finansiell leasingaftale på 4 år
- Lineær afskrivning
- Årlig leasingydelse kr. 15.000
- Leasingtager kender ikke dagsværdi eller intern rente i kontrakten
- Leasingtagers alternative lånerente er 4%

²⁵ IAS 17 indeholder ikke bestemmelser om præsentation, i stedet er her anvendt IAS 16 dækkende materielle anlægsaktiver

År	Leasingydelse	Afskrivning	Rente	Omkostning i alt	Forskel i omk.	Aktiv	Leasinggæld
0						54.448	54.448
1	15.000	13.612	2.178	15.790	-790	40.836	41.626
2	15.000	13.612	1.665	15.277	-277	27.224	28.291
3	15.000	13.612	1.132	14.744	256	13.612	14.423
4	15.000	13.612	577	14.189	811	0	0

Figur 6 Den regnskabsmæssige påvirkning før skat af en finansiel leasingkontrakt

5.3.2.2 Operationel leasing²⁶

Indregning i balancen:

En operationel leasingkontrakt betragtes i princippet som en lejeaftale, hvorfor leasingaktivet ikke skal optages i balancen

Poster i resultatopgørelsen

- Leasingydelser skal indregnes som en omkostning i resultatopgørelsen under andre eksterne omkostninger løbende hen over leasingperioden på et lineært grundlag, med mindre anden systematisk metode er mere retvisende

Præsentation og notekrav:

- Anvendt regnskabspraksis
 - Beskrivelse af, hvorledes operationelle leasingaftaler behandles
- Noterne
 - Forpligtelser i henhold til operationelle leasingaftaler skal angives særskilt
 - Der bør oplyses om, hvilke aktiver der er leaset, samt hvor stor en del af leasingydelserne der forfalder ud over 5 år
 - Oplysning om eventuel renterisiko

Eksempel på en operationel leasingkontrakts regnskabsmæssige påvirkning før skat

- Operationel leasingaftale på 4 år
- Leasingydelse år 1 og 2 kr. 15.000 pr. år

²⁶ KMPG: Indsigt i årsregnskabsloven 2010/2011 kapitel 35.5

- Leasingydelse år 3 og 4 kr. 30.000 pr. år

År	Faktisk betalt leasingydelse	Beregnet leasingydelse på lineært grundlag	Resultatopgørelse	Likvide midler	Periodeafgrænsningspost i balancen
1	15.000	22.500	22.500	- 15.000	-7.500
2	15.000	22.500	22.500	- 15.000	-7.500
3	30.000	22.500	22.500	- 30.000	7.500
4	30.000	22.500	22.500	- 30.000	7.500

Figur 7 Den regnskabsmæssige påvirkning før skat af en operationel leasingkontrakt

Afslutningsvis kan det konkluderes, at klassifikationen iflg. IAS 17 har væsentlig betydning for den efterfølgende regnskabsmæssige behandling. Såfremt klassifikationsprocessen ikke er klar og entydig vil det medføre, at enslydende leasingaftaler kan klassificeres forskelligt, hvorved sammenlignelighedsmuligheden for regnskabsbruger reduceres og forringes.

Dette vurderes at være i overensstemmelse med kritikpunkt nr. 2 i DP/2009.

En finansiell leasingaftale betragtes regnskabsmæssigt som en lånefinansieret købsaftale, hvor aktivet og forpligtelse optages i balance i modsætning til operationel leasingaftale, som regnskabsmæssigt betragtes som en lejeaftale, hvor leasingydelsen omkostningsføres og kun i begrænset omfang har betydning for balanceposterne.

Endvidere kan det på trods af klassifikationsvejledningen i IAS 17 være nødvendigt at foretage subjektive skøn over den egentlige substans i aftalen, således at den endelige klassifikation af leasingaftalen kan være foretaget efter regnskabsaflæggers behov frem for på et objektivt reguleret grundlag.

Denne klassifikationsproblematik må nødvendigvis føre til en konflikt mellem IAS 17 og reglerne for indregning af aktiver i balancen:

5.4 Definition og indregning af aktiver og forpligtelser i balancen

5.4.1 Definition af et aktiv

I IFRS' begrebsramme²⁷ er et aktiv defineret som en ressource,

1. der er under virksomhedens kontrol
2. der er et resultat af tidligere begivenheder
3. hvorfra fremtidige økonomiske fordele forventes at tilflyde virksomheden

Ad 1: Med udgangspunkt i vurderingen af, hvorvidt et leasingaktiv skal indregnes, vil man med rette kunne stille spørgsmålet: Hvorledes skal ordet "kontrol" fortolkes?

Kontrol fortolket som

- "kontrol med de fremtidige ydelser (fordele og risici), som aktivet kan levere til virksomheden", vil medføre, at leasingtager har ret til at indregne aktivet i sin balance
- "kontrol med retten til at sælge aktivet" vil medføre, at leasinggiver som den juridiske ejer har ret til at indregne aktivet i sin balance

I denne fortolkningsproblematik for virksomheden skal dog også indgå diskussionen om leasingtagers pligt til at betale leasingydelser for at beholde brugsretten over leasingaktivet. Dette taler for, at den egentlige kontrol til leasingaktivet ligger hos leasinggiver. Omvendt ligger der i en leasingaftales uopsigelighed, at leasingtager ikke har ret til at stoppe betaling af leasingydelserne ej heller levere leasingaktivet tilbage. Dette taler for, at leasingtager har ubetinget ret til brug af aktivet og dermed har kontrol med aktivet.

Det må konkluderes, at der i forhold til aktivdefinitionen i IFRS' begrebsramme er forhold, der både taler for og imod, at leasede aktiver defineres som et aktiv.

Ad 2: Retten til leasingaktivet er et resultat af en underskrevet leasingaftale, og det må derfor siges at være et resultat af tidligere begivenheder

²⁷ <http://www.iasplus.com/en/standards/other/framework>

Ad 3: Motivationen for leasingtagers underskrift af leasingaftale må vurderes at være en forventning om værdiskabelse for virksomheden

Det vurderes, at en leasingaftale opfylder definitionen på et aktiv.

5.4.2 Definition af forpligtelse

Iflg. begrebsrammen defineres en forpligtelse som en

1. eksisterende pligt for virksomheden
2. som følge af tidligere begivenheder
3. hvis indfrielse forventes at medføre afståelse af fremtidige økonomiske fordele

Ad 1: Leasingtager er forpligtet til at betale leasingydelse og/eller tilbagelevere aktivet ved leasingaftalens ophør

Ad 2: Forpligtelserne er et resultat af en underskrevet leasingaftale, og må derfor siges at være et resultat af tidligere begivenheder

Ad 3: Forpligtelsen til at betale leasingydelserne medfører afståelse af fremtidige økonomiske fordele

Det vurderes at en leasingaftale opfylder definitionen på en forpligtelse

5.4.3 Indregning af aktiver og forpligtelser i balancen

En ressource skal indregnes i balancen²⁸

- når den opfylder aktivdefinitionen
- når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden
- når aktivets værdi kan måles pålideligt

En forpligtelse skal indregnes i balancen

- når den opfylder definitionen på en forpligtelse
- når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden

²⁸ Conceptual Framework for Financial Reporting 2010

- når forpligtelsens værdi kan måles pålideligt

Det vurderes, at den tidligere beskrevne klassifikationsproblematik mht. subjektivitet i klassifikationsproceduren kan medføre, at der i balancen ikke indregnes aktiver og forpligtelser, som iflg. begrebsrammen burde være indregnet. Det vil sige, at der er et modsætningsforhold mellem den regnskabsmæssige behandling af leasingaftaler og begrebsrammen.

Dette vurderes, at være i overensstemmelse med DP/2009 kritikpunkt nr. 5

Som nævnt i gennemgangen af historikken i arbejdet med at udvikle en ny regnskabsstandard på leasingområdet fastslog arbejdsgruppen G4+1 allerede i 1996 i en rapport, at de gældende regler var uhensigtsmæssige, især med hensyn til klassifikationsprocessen, hvor der opstår risiko for manglende indregning af aktiver og passiver i balancen, med deraf følgende misinformation af regnskabsbruger. Dette har medført, at mange regnskabsbrugere justerer officielle regnskaber på baggrund af de oplysninger, der er givet omkring operationelle leasingaftaler i noterne. Justeringen består i – ofte på basis af ufuldstændige oplysninger – at indregne aktiver og tilhørende forpligtelser i balancen med deraf følgende konsekvenser for diverse poster i resultatopgørelsen.

Dette vurderes at være i overensstemmelse med kritikpunkt nr. 1 i DP/2010/1

5.5 Afslutning

Der er i ovenstående gennemgang af IAS 17 fundet belæg for, at kritikpunkterne i DP/2010 er korrekte. Dvs. der er relativ stor risiko for, at enslydende leasingkontrakter behandles forskelligt i virksomhederne. Dette forekommer uforeneligt med IAS 1 om at årsrapporten skal udvise et retvisende billede af virksomhedens finansielle stilling som beskrevet i afsnit 5.1.

Disse forhold har stor betydning for regnskabets informationsværdi og dermed regnskabsbrugerne, som skal vurdere og sammenligne regnskaber for forskellige år og for forskellige virksomheder.

Hensynet til regnskabsbrugerne uddybes i følgende kapitel 6.

6. Regnskabsbrugers informationsbehov og kvalitative krav til årsregnskabet²⁹

6.1 Regnskabsbrugers informationsbehov

I ovennævnte gennemgang af IAS 17 er reglerne løbende blevet vurderet op imod kritikpunkter, som opsummeret i DP/2009. For at undersøge om kritikpunkterne også er underbygget i IFRS begrebsramme, vil indeværende kapitel beskrive begrebsrammens definitioner på regnskabsbruger, samt standarder for regnskabs informationsværdi.

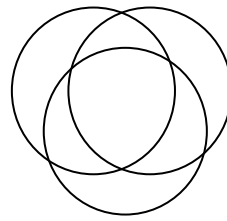
IFRS begrebsramme er ikke at sammenligne med IFRS. Det er et overordnet begrebssæt, hvis formål er at hjælpe i arbejdet med at udvikle nye og vedligeholde eksisterende regnskabsstandarder. Endvidere kan begrebsrammen bruges i tilfælde, hvor et bestemt regnskabsmæssigt problem ikke er reguleret i en specifik regnskabsstandard. Begrebsrammen kan i modsætning til den danske generalklausul ikke stå over en regnskabsstandard.

I IFRS begrebsramme kapitel 1 redegøres for den primære regnskabsbruger, som anses for at være nuværende og potentielle investorer, långivere og andre kreditorer, som bruger årsrapportens information som beslutningsgrundlag for deres dispositioner i forhold til regnskabsaflægger. Det bemærkes, at de primære regnskabsbrugers informationsbehov antages at være så omfattende, at såfremt årsrapporten opfylder de primære regnskabsbrugeres informationsbehov, så forventes øvrige regnskabsbrugeres informationsbehov også dækket. Det understreges dog, årsrapporten ikke kan give al den information, som en enkel regnskabsbruger har brug for, det kan derfor være nødvendigt at søge information ad andre kanaler.

Denne tankegang kan illustreres ved nedenstående diagram, som viser regnskabsbrugers heterogene informationsbehov³⁰:

²⁹ <http://www.iasplus.com/en/standards/other/framework>

³⁰ Jens O. Elling: Finansiell rapportering s. 196

Figur 8 Regnskabsbrugers heterogene informationsbehov

Figuren illustrerer ved området, hvor cirklerne overlapper hinanden, at der er en forholdsvis stor mængde information, som er fælles for regnskabsbrugerne.

Regnskabsbrugers behov for information kan opdeles på 3 formål³¹

1. Prognoseopgaven

Regnskabsbruger har behov for viden om virksomhedens evne til i fremtiden at generere nettopengestrømme, og her er årsregnskabet en central del af vidensgrundlaget. Denne viden kan komme fra resultatopgørelsen, balancen, noterne eller ledelsesberetningen. Værdien af informationen til prognoseopgaven vil være en kombination af regnskabsbrugers analytiske evne og regnskabsaflæggers valg af mængde og præsenteringsform af informationen i regnskabet.

2. Kontrolopgaven

Kontrolopgaven er i modsætning til prognoseopgaven bagudrettet, og henvender sig især til ejerne af virksomheden, som kan have en interesse i, at kontrollere om ledelsen i virksomheden har forvaltet egenkapitalen på bedste måde og skabt værdi for aktionærerne i perioden, samt hvorvidt udviklingen har været forårsaget af eksterne begivenheder, som ledelsen ikke har kunnet kontrollere. Kontrolopgaven kan dog til et vist punkt siges at være dækket af prognoseopgaven, idet de brugere, der er interesseret i et beslutningsgrundlag for investering eller långivning også vil have en interesse i udførelsen af kontrolopgaven³². Hvis brugergruppen udvides ud over den primære brugergruppe f.eks. med offentlige myndigheder vil kontrolopgaven omfatte ledelsens specialrapporteringer f.eks. omkring bæredygtighed og CSR.

³¹ Jens O. Elling: Finansiell rapportering s. 198

³² Jens O. Elling: Finansiell rapportering s. 200

3. Fordelingsopgaven

Fordelingsopgaven var oprindeligt omtalt som et beslutningsgrundlag vedrørende udbetaling af udbytte. Men senere er udbyttepolitikken også blevet dækket ind under prognoseopgaven³³, hvad angår den primære brugergruppe. Hvis gruppen udvides til at omfatte f.eks. medarbejdere og ledelse, vil disse have et informationsbehov m.h.t. overskudsdelingsordninger og tantiemer for ledelse, medarbejdere samt bestyrelse.

Nedenfor er angivet, indenfor hvilke opgaver de oplistede regnskabsbrugere anses for at have et informationsbehov:

Regnskabsbruger	Informationsbehov
Investorer	Prognoseopgaven, hvor såvel kontrolopgave som fordelingsopgave anses for at være inddækket
Långivere	Prognoseopgaven, hvor såvel kontrolopgave som fordelingsopgave anses for at være inddækket
Leverandører og andre kreditorer	Prognoseopgaven, hvor såvel kontrolopgave som fordelingsopgave anses for at være inddækket
Medarbejdere	Prognoseopgaven og fordelingsopgaven
Kunder	Prognoseopgaven
Ejere	Kontrolopgaven
Myndigheder	Kontrolopgaven
Offentligheden	Kontrolopgaven

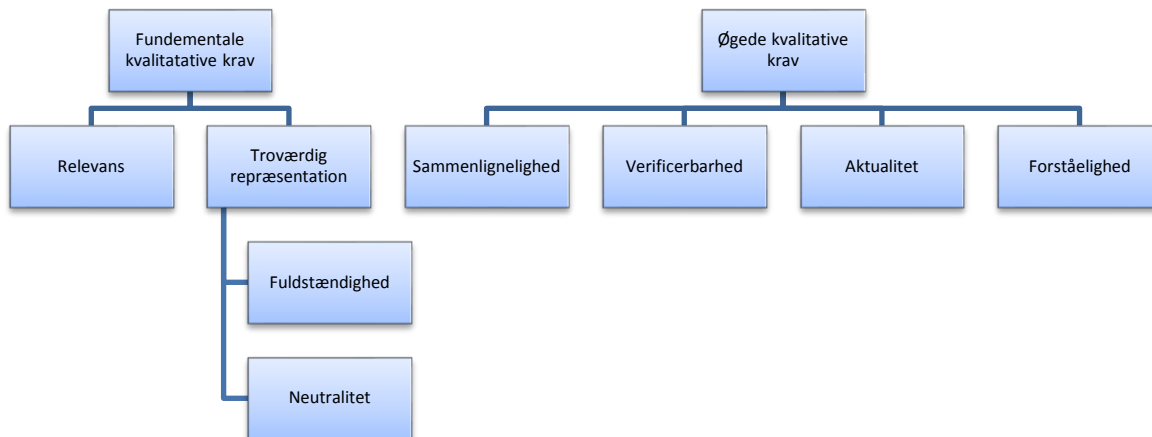
Figur 9 Regnskabsbrugers informationsbehov fordelt på opgaver

Det ses af figuren, at prognoseopgaven definerer informationsbehovet for den primære brugergruppe.

6.2 Kvalitative krav til årsregnskabet

For at opfylde regnskabsbrugers informationsbehov indeholder begrebsrammen en række kvalitative krav til årsregnskabet. Disse krav kan for overskuelighedens skyld opstilles på følgende måde:

³³ Jens O. Elling: Finansiell rapportering s. 201

Figur 10 Kvalitative krav til årsregnskabet, egen tilvirkning efter Conceptual Framework for Financial Reporting 2010

6.2.1 Relevans

Relevans er det første af to fundamentale krav til information i årsregnskabet og antages at foreligge, hvis regnskabsbrugeren ville disponere anderledes, såfremt en udeladt information havde været indarbejdet i årsrapporten. Relevant information har såvel prognoseværdi (mulighed for at vurdere fremtidige effekter af historiske, nutidige og fremtidige begivenheder) som bekræftende værdi (mulighed for at bekræfte virksomhedens tidligere evalueringer)³⁴.

6.2.2 Troværdighed

Troværdighed er det andet fundamentale krav og antages at foreligge, når informationen er komplet, neutral og ikke indeholder væsentlige fejl.

- Komplet information foreligger, når al nødvendig information for et retvisende billede er medtaget.
- Neutralitet udelukker al form for partiskhed i forsøget på at påvirke regnskabsbruger i bestemt retning eller opnå et bestemt resultat eller billede af virksomhedens finansielle stilling.

³⁴ Jens O. Elling, Finansiell Rapportering s. 203

6.2.3 Øgede kvalitative krav

De følgende kvalitative krav skal ses som et supplement til de fundamentale krav og skal benyttes i det omfang, at de er nyttige i forhold til virksomhedens regnskabsbrugere. De supplerende krav er således ikke nødvendige for at opfylde de fundamentale krav. Det vil sige, at virksomheden skal afgøre, hvorvidt det anses for nødvendigt at supplere opfyldelsen af de fundamentale krav med de øgede kvalitative krav for at tilfredsstille virksomhedens kreds af regnskabsbrugere. Brug af de øgede informationskrav vil midlertidig kunne formindske kvaliteten af andre informationskrav. F.eks. kan en virksomhed for at opnå større troværdighed være nødt til at ændre regnskabspraksis på et bestemt område, hvilket midlertidigt vil få negative konsekvenser for sammenligningskravet.

- Sammenlignelighed
 - Regnskabsbrugeres beslutninger involverer et valg mellem investering i forskellige investeringsobjekter eller et valg mellem, hvorvidt man skal bibeholde et investeringsobjekt eller sælge. Derfor opstår der et behov for at kunne sammenligne forskellige investeringsobjekter. Denne sammenlignelighed opnås ved konsistent brug af samme regnskabsprocedure og politik fra periode til periode eller fra virksomhed til virksomhed. Når en virksomhed aflægger regnskab efter IFRS vil det i sig selv give en vis form for sammenlignelighed, men det pointeres at selv om en information kan præsenteres troværdigt på flere forskellige måder, så vil flere tilladte regnskabsmetoder formindske sammenlignelighedsmuligheden for regnskabsbruger. Omvendt vil en detaljeret regulering kunne medføre ensretning uanset ydre faktorerers indflydelse, hvilket i nogle tilfælde vil udelukke nødvendig information for regnskabsbruger³⁵
- Verificerbarhed
 - Oplysningerne i årsregnskabet forventes at være objektive. Derfor skal oplysningerne kunne kontrolleres af uafhængige og fagligt kvalificerede observatører. Dette kan gøres gennem såvel direkte verificering (f.eks. kontrol af fysiske beholdninger) som indirekte verificering (f.eks. kontrol af input og output i og af en databehandlingsproces). Balancen indeholder værdier og forpligtelser, som kan måles objektivt, mens andre poster indeholder vurderingselementer, f.eks.

³⁵ Jens O. Elling: Finansiell rapportering s. 205

hensættelser til fremtidige tab. Sidstnævnte poster kan verificeres ud fra en vis grad af enighed blandt observatører³⁶

- Aktualitet
 - Jo ældre informationen er, jo mindre nytte vil den ofte have for regnskabsbruger. Det vil sige, at opdaterede præsentationer, rapporter og lignende vil have nytteværdi for regnskabsbruger, hvorimod information, som har mistet aktualitet ikke kan danne beslutningsgrundlag for regnskabsbruger. Dog vil historiske data altid kunne bruges som grundlag for udarbejdelse af trendanalyser³⁷
- Forståelighed
 - Forståelig information opnås gennem klar og præcis præsentation af information, som tillige er kategoriseret og karakteriseret på overskuelig vis. Regnskabsmæssig information kan være kompleks og kunne udelades for at fremme overskueligheden og forståeligheden for regnskabsbruger. Dette ville dog medføre ukomplet og dermed ikke retvisende information. Begrebsrammen pointerer, at årsregnskabet produceres til en regnskabsbruger, der har et rimeligt kendskab til forretningsmæssig og økonomisk aktivitet, men at det i særlige tilfælde vil være nødvendigt, at opsøge professionel rådgivning for at forstå særligt komplekse problemstillinger i en årsrapport. Graden af forståelighed vil således være afhængig af regnskabsbrugers kendskab til virksomhedsøkonomi og regnskab, samt virksomhedens evne og vilje til at udarbejde forståelig information.

Regnskabsaflæggers vurdering af behovet for at tilføje ekstra kvalitative egenskaber til informationen i årsregnskabet vil til en vis grad afhænge af en cost-benefit betragtning, hvor virksomheden afvejer omkostningerne ved at supplere de fundamentale kvalitative krav til årsregnskab med yderligere information op imod f.eks. et mål om at tiltrække investorer, opnå en bestemt form for finansiering eller lignende.

6.3 Afslutning

Regnskabsbrugerens informationsbehov defineres i IASB begrebsrammen med udgangspunkt i den primære brugergruppe omfattende investorer, långivere og andre kreditorer. Den primære

³⁶ Jens O. Elling: Finansiell rapportering s. 206

³⁷ Jens O. Elling: Finansiell rapportering s. 207

brugergruppes behov for information er indeholdt i prognoseopgaven, som skal vise virksomhedens evne til i fremtiden at generere nettopengestrømme og dermed værdi for virksomhedens ejere.

For at sikre kvaliteten af denne information er der en række fundamentale og supplerende kvalitative krav til årsregnskabet, hvor relevant og troværdig information udgør fundamentet, og hvor regnskabsaflægger efter vurdering (cost-benefit betragtning) kan vælge at tilføje informationskvalitet, der vil forbedre sammenlignelighed, verificerbarhed, aktualitet og forståelighed.

I kapitel 5 viste gennemgangen af IAS 17, at leasingreglerne ikke lever op til de kvalitative krav til årsregnskabet, hvorfor regnskabsbrugers mulighed for at udføre prognoseopgaven forringes.

7. Empirisk analyse af klassifikationens indflydelse på virksomhedens regnskab under IAS 17

Når årsrapporten udviser relevante og pålidelige tal, vil den af regnskabsbrugere kunne bruges til sammenligning af årsrapporter gennem flere perioder og mellem forskellige virksomheder.

Nogle regnskabsbrugere vil have stor interesse i årsrapportens beregning af nøgletal og udviklingen af disse fra år til år. F.eks. kan en virksomheds mulighed for bankfinansiering være afhængig af, at bestemte krav til nøgletallene overholdes. Investorer vil f.eks. kunne bruge et sammenligningsgrundlag af forskellige virksomheders nøgletal til at finde egnede investeringsobjekter.

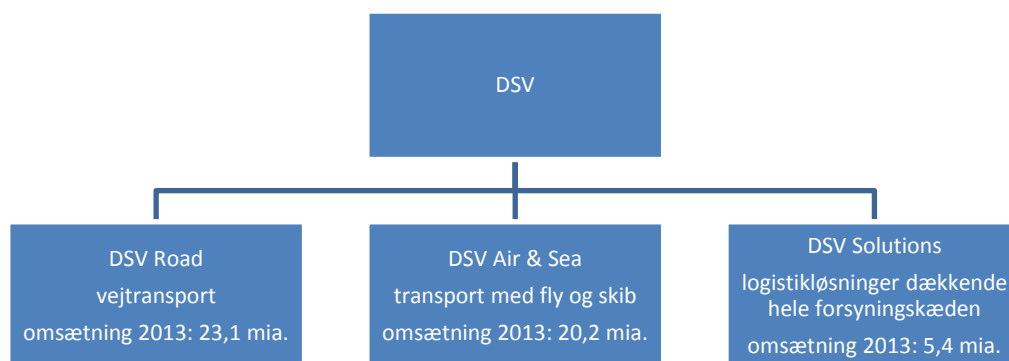
Som vist i afsnit 5.3 har klassifikationen af en leasingaftale stor betydning for såvel balancens volume som leasingydelsekategorisering i resultatopgørelsen. I det følgende vil det blive analyseret, hvorledes en virksomheds balance, resultatopgørelse og udvalgte nøgletal påvirkes af den regnskabsmæssige behandling af leasingaftalerne. Dette gøres ved at indregne en virksomheds operationelle leasingaftaler under den nuværende regulering for finansielle leasingaftaler under IAS 17.

Der tages udgangspunkt i årsrapport 2013 for DSV A/S, som er en dansk udbyder af transport- og logistikløsninger. Transportbranchen er kendetegnet ved i høj grad at benytte sig af leasing af fly,

skibe og lastbiler³⁸, hvorfor virksomheder i denne branche ofte vil opleve en markant ændring af regnskabet. DSV er derfor en interessant virksomhed, idet de benytter sig af leasingarrangementer såvel finansielle som operative.

7.1 Introduktion til DSV A/S

DSV A/S er en global udbyder af transport- og logistikløsninger. Virksomheden har ca. 22.000 ansatte og repræsenteret i 75 lande med egne selskaber. Organisationens er bygget op omkring 3 divisioner³⁹:

Figur 11 Organisatorisk opbygning af DSV A/S

DSV A/S benytter sig i udpræget grad af forretningsmodellen "Asset Light", hvilket betyder, at virksomheden benytter sig af underleverandører til udførsel af den fysiske transport, og dermed kun i begrænset omfang investerer i anlægsaktiver. Således er DSC Air og Sea udelukkende drevet ved underentreprisekontrakter⁴⁰, DSV A/S ejer således ikke skibe og fly. DSC Road er 95 % drevet ved underentrepriser og ejer dermed kun et begrænset antal lastbiler og trailere. Endelig er terminaler og lagerbygninger leaset eller købt.

DSV har udviklet sig fra etableringen i 1976 som en sammenslutning af en række selvstændige vognmænd til i dag at være en global virksomhed. Udviklingen er sket gennem jævnlige opkøb af transportvirksomheder.

DSV A/S er et børsnoteret selskab og aflægger således regnskab efter IFRS.

³⁸ <http://www.kpmg.com/dk/da/presserum/pressemeddelelser/pressemeddelelser2013/sider/nye-regnskabsregler-for-leasing-vil-flytte-rundt-paa-store-vaerdier.aspx>

³⁹ DSV A/S årsrapport 2013

⁴⁰ Bilag 2 DSV A/S: How the asset light business model works in the three main business areas

7.2 Oplysninger i DSV A/S årsrapport 2013

I denne analyse vil der blive lagt vægt på nøgletal til analyse af rentabilitet og soliditet. Årsrapporten indledes med en oversigt over hoved- og nøgletal for 2009 – 2013, hvoraf her ses udvalgte tal:

	2012	2013
EBITDA, mio. kr.	3.074	3.052
Årets resultat, mio. kr.	1.430	1.571
Egenkapital ekskl. minoritetsinteresser mio. kr.	5.348	6.218
Nettorentebærende gæld mio. kr.	6.561	5.949
ROIC, pct.	21,1	27,3
ROE, pct.	26,9	26,9
Soliditetsgrad	23,5	26,9
Nettorentebærende gæld/EBITDA	2,1	1,9

Figur 12 Udvalgte hoved- og nøgletal fra DSV A/S årsrapport 2013

Den samlede årsrapport er DSV A/S's information til kredsen af interessenter bl.a. omkring virksomhedens aktuelle finansielle status og niveau i forhold til tidligere år og til branchen generelt.

Som gennemgået under regnskabsbruges informationsbehov og de kvalitative krav til årsregnskabet forventes årsregnskabet at give relevant og troværdig information primært til den kreds af interessenter, der har et (potentielt) krav på virksomhedens ressourcer. Informationen kan efter DSV A/S's egen vurdering udvides med yderligere kvalitative informationer, f.eks. med det formål at gøre informationen mere sammenlignelig med andre virksomheder, eller at gøre informationen mere forståelig og dermed formindske risikoen for misinformation.

I det følgende undersøges, hvorledes en indregning af operationelle leasingaftaler i DSV A/S vil påvirke

- Resultatopgørelse
- Aktiver
- Passiver
- Udvalgte nøgletal

DSV A/S aflægger regnskab efter IFRS, hvilket betyder, at operationelle leasingaftaler ikke er indregnet i balancen, men udelukkende fremgår af noterne jf. oplysningskrav gennemgået i afsnit 5.3.2.2. Af noterne fremgår forfaldsoversigt for DSV A/S's operationelle leasingforpligtelser for andre anlæg, driftsmateriel og inventar (tal fra 2011 er hentet i årsrapport 2012). Det ses af nedenstående tabel, at de udiskonterede ydelser fra operationelle leasingaftaler vil øge den nettorentebærende gæld med 77 % i 2011 stigende til 117 % i 2013:

Mio. kr.	Grunder og bygninger			Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Inden for 1 år	883	928	1.180	337	381	416
Mellem 1 – 5 år	2.170	2.263	2.712	370	581	616
Efter 5 år	1.341	1.716	2.083	1	9	5
I alt	4.394	4.907	5.915	708	902	1.037
	2011	2012	2013			
Nettorentebærende gæld i alt	6.585	6.561	5.949			
ekskl. operationelle leasingaftaler						
Operationelle leasingaftalers	77%	89%	117%			
(udiskonterede) forøgelse af nettorentebærende gæld						

Figur 13 Forfaldsoversigt for operationelle leasingforpligtelser i DSV A/S

7.3 Indregning af operationelle leasingaftaler

For at undersøge den præcise effekt af indregning af de operationelle leasingforpligtelser i balancen og resultatopgørelsen, skal følgende fastlægges:

- værdi af leaset aktiv og tilhørende leasingforpligtelse
- opdeling af leasingydelse i en rentedel og afskrivningsdel

For at kunne foretage indregningen af operationelle leasingkontrakter i DSV A/S's årsregnskab skal der nødvendigvis gøres nogle forudsætninger for indregningen, idet de nødvendige oplysninger ikke er til stede i regnskabsmaterialet. Dette forhold er tidligere beskrevet i afsnit 5.4, omkring regnskabsbruges behov for at justere regnskabet for de operationelle leasingaftaler, og at dette ofte sker på baggrund af ufuldstændige oplysninger.

Justeringen af regnskabet vil ske på generaliseret og overordnet vis. Det er nødvendigt at opstille forudsætninger omkring diskonteringsfaktor, afskrivningsperiode, varighed af leasingaftale, samt en ligelig fordeling af forfaldne leasingforpligtelser mellem år 1 og 5 år. Disse forudsætninger og

antagelser kan være som tidligere beskrevet være problematiske i den efterfølgende indregning, idet der således ikke tages højde for de nøjagtige renteforhold samt afskrivnings- og afdragshorisoner. I de følgende beregninger er der set bort fra skattemæssige effekter af indregningen.

På trods af denne problematik anses efterfølgende beregning at være relevant i forhold til besvarelse af problemformuleringens spørgsmål om, hvorledes de eksisterende regler for regnskabsmæssig behandling af leasingaftaler forårsager manglende opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov

7.3.1 Fastlæggelse af leasingforpligtelse

For at fastlægge leasingforpligtelsen af de operationelle leasingaftaler tages udgangspunkt i ovenstående forfaldsoversigt. Det forudsættes, at forfaldne leasingydelser mellem 1 og 5 år kan deles i 4 lige store leasingydelser. Herefter tilbagediskonteres beløbene til en nutidsværdi som svarer til gældsforpligtelsen ultimo. I beregningen er diskonteringsfaktor beregnet som virksomhedens lånerente:

Nettofinansieringsomkostninger/gennemsnitlig nettorentebærende gæld*100

År	Formel	Diskonteringsfaktor
2011	$\frac{431}{(5.872+6.585)/2 * 100}$	6,92%
2012	$\frac{246}{(6.585+6.561)/2 * 100}$	3,74%
2013	$\frac{298}{(6.561+5.949)/2 * 100}$	4,76%

Figur 14 Beregning af diskonteringsrente for DSV

På baggrund af ovenstående beregnede diskonteringsfaktorer benyttes årsrapportens noteoplysninger om operationelle leasingforpligtelser til at finde en tilbagediskonteret nutidsværdi. Leasingaftalernes varighed forudsættes at være 6 år, uanset at andet er oplyst i noterne.

Mio. kr.	Nutidsværdi	1	2	3	4	5	6
Grunde og bygninger 2011	3.445	883	542,5	542,5	542,5	542,5	1341
Grunde og bygninger 2012	4.263	928	565,75	565,75	565,75	565,75	1716
Grunde og bygninger 2013	4.965	1180	678	678	678	678	2023
Andre anlæg mm. 2011	609	337	92,5	92,5	92,5	92,5	92,5
Andre anlæg mm. 2012	825	381	128	128	128	128	9
Andre anlæg mm. 2013	920	416	154	154	154	154	5
		2012		2013			
Leasingforpligtelse i alt		5.088		5.885			

Figur 15 Beregning af nutidsværdi af fremtidige leasingydelser for DSV

Af ovenstående fremgår, at virksomhedens forpligtelser før årets afdrag stiger med hhv. mio. kr. 5.088 og 5.885 i 2012 og 2013, hvilket svarer til hhv. 22 % og 25 % af den oprindelige balance. Forpligtelserne er ikke fordelt på kort- og langsigtete forpligtelser. Forpligtelserne iht. de operationelle leasingaftaler i DSV A/S har således et væsentligt omfang. Såfremt klassifikationen antages at være foretaget på et fejlagtigt grundlag, må det konkluderes, at virksomhedens "Asset Light" model, som kendetegnes ved at være fleksibel i op- og nedgangstider, ikke er så fleksibel, som det fremgår af regnskabet. Afhængig af korrektheden i klassifikationen af leasingaftalerne, kan det retvisende billede af DSV A/S i realiteten være en virksomhed, hvis forpligtelser er betydeligt større end vist i regnskabet.

7.3.2 Aktivering og afskrivninger

Efter at have beregnet forpligtelsens nutidsværdi, kan værdien af det tilhørende aktiv beregnes, hvor ultimoværdien af leasingaktivet beregnes ved at fratrække afskrivningerne fra primoværdien. Afskrivningsperioden er forudsat til 6 år.

Mio. kr.	2012	2013
Primo værdi i alt	5.088	5.885
Årets afskrivninger (6 års afskrivningsperiode)	848	981
Ultimo værdi i alt	4.240	4.904

Figur 16 Indregning operationelle leasingaftaler: Effekt på aktivering

7.3.3 Påvirkning af resultatopgørelse

Herefter skal leasingomkostningerne som er ført under andre eksterne omkostninger opdeles i renter og afdrag. Leasingydelsen er beregnet med udgangspunkt i noteoplysninger. Alternativt kunne være brugt leasingydelsen indenfor 1 år fra forfaldsoversigten fra året før. På denne måde

medtages dog ikke ydelser på leasingkontrakter indgået i året. Rentedelen er beregnet som diskonteringsfaktoren indeværende år multipliceret med nutidsværdien af leasingforpligtelser det foregående år:

Mio. kr.	2012	2013
Leasingydelse grunde og bygninger note 3.3	1.116	1.140
Heraf renter	129	203
Heraf afdrag	987	937
Leasingydelse andre anlæg mm. note 3.3	564	558
Heraf renter	23	39
Heraf afdrag	541	519
Renter i alt	152	242
Afdrag i alt	1.528	1.456

Figur 17 Indregning af operationelle leasingaftaler: Beregning af renter og afdrag

Leasingydelserne skal herefter tilbageføres i resultatopgørelsen under andre eksterne omkostninger, hvilket har en positiv resultateffekt. Dette modsvares delvist af en forøgelse af renteudgifter og afskrivninger som ovenfor beregnet. Det er vigtigt her at understrege, at den samlede resultateffekt er et resultat af de forudsætninger, der er gjort omkring afskrivningsperiode, intern rente og fordeling af fremtidige leasingydelser på forfaldstidspunkter. Beregningerne kan derfor være upræcise, men anses dog for at være retningsgivende, således at besvarelse af problemformuleringens spørgsmål kan besvares på et validt grundlag.

7.3.4 Oversigt over resultatopgørelse før og efter indregning af operationelle leasingaftaler

Mio. kr.	2012 før	Ændring	2012 efter	2013 før	Ændring	2013 efter
Nettoomsætning	44.912	0	44.912	45.710	0	45.710
Direkte omkostninger	34.858	0	34.858	35.705	0	35.705
Bruttofortjeneste	10.054	0	10.054	10.005	0	10.005
Andre eksterne omkostninger	2.116	-1.680	436	2.010	-1.698	312
Personaleomkostninger	4.864	0	4.864	4.943	0	4.943
EBITDA	3.074	1.680	4.754	3.052	1.698	4.750
Afskrivninger	534	848	1.382	500	981	1.481
EBITA	2.540	832	3.372	2.552	717	3.269

Særlige poster	-275	0	-275	-129	0	-129
EBIT	2.265	832	3.097	2.423	717	3.140
Finansielle indtægter	53	0	53	39	0	39
Finansielle omkostninger	299	152	451	337	242	579
EBT	2.019	680	2.699	2.125	475	2.600
Skat af årets resultat	589	0	589	554	0	554
Årets resultat	1.430	680	2.110	1.571	475	2.046

Figur 18 Indregning af operationelle leasingaftaler: Effekt på resultatopgørelsen

Herefter kan balance opstilles med forøgelse af materielle aktiver og kort og langsigtede forpligtelser som følge af kapitalisering af leasingforpligtelserne, og en forøgelse af egenkapitalen som følge af den positive resultateffekt:

7.3.5 Oversigt over balance før og efter indregning af operationelle leasingaftaler

Mio. kr.	2012 før	Ændring	2012 efter	2013 før	Ændring	2013 efter
AKTIVER:						
Immaterielle aktiver	8.723	0	8.723	8.982	0	8.982
Materielle aktiver	4.261	4.240	8.501	3.883	4.904	8.787
Andre tilgodehavender	153	0	153	147	0	147
Udskudt skatteaktiv	409	0	409	430	0	430
Langfristede aktiver i alt	13.546	4.240	17.786	13.442	4.904	18.346
.	.	.	.	.	.	.
Tilgodehavender fra salg af tjenesteydelser mm	8.658	0	8.658	8.939	0	8.939
Likvide beholdninger	590	0	590	719	0	719
Kortfristede aktiver i alt	9.248	0	9.248	9.658	0	9.658
Aktiver i alt	22.794	4.240	27.034	23.100	4.904	28.004

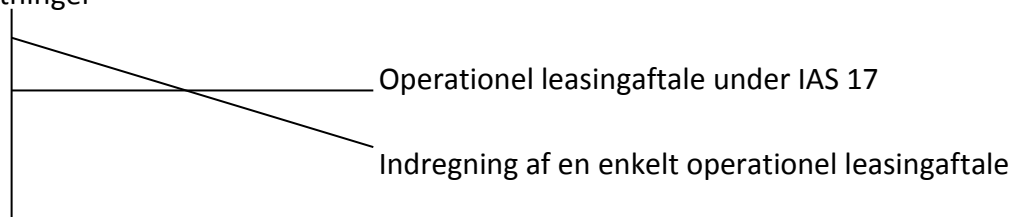
PASSIVER:

Aktiekapital	188	0	188	180	0	180
Reserver	5.160	680	5.840	6.038	475	6.513
Minoritetsinteresser	37	0	37	30	0	30
Egenkapital i alt	5.385	680	6.065	6.248	475	6.723
Udskudt skat	411	0	411	411	0	411
Pensioner og lignende forpligtelser	1.078	0	1.078	1.034	0	1.034
Hensatte forpligtelser	418	0	418	361	0	361
Finansielle forpligtelser	6.190	3.560	9.750	6.066	4.429	10.495
Langfristede forpligtelser i alt⁴¹	8.097	3.560	11.657	7.872	4.429	12.301
Kortfristede forpligtelser	9.312	0	9.312	8.980	0	8.980
Forpligtelser i alt	17.409	3.560	20.969	16.852	4.429	21.281
Passiver i alt	22.794	4.240	27.034	23.100	4.904	28.004

Figur 19 Indregning af operationelle leasingaftaler: Effekt på balancen

Igen skal der gøres opmærksom på, at ovennævnte effekter fuldt og helt afhænger af de indsatte forudsætninger. Således ville effekten af indregning af en enkelt operationel leasingaftale med lineært fordelte leasingydelse se ud som nedenfor angivet, idet afskrivninger og renter normalt vil overstige den lineære leasingydelse i starten af leasingperioden. Efterhånden som rentedelen falder, vil den samlede omkostning falde over tid.

Omkostninger

Figur 20 Omkostningsmæssig effekt over tid af indregning af enkelt leasingaftale

Effekten af indregningen på de finansielle nøgletal vil blive analyseret gennem en dekomponering af ROE (resultat før skat/gns. egenkapital*100) i følgende komponenter⁴²:

⁴¹ Ændringen i leasingforpligtelser er ikke fordelt på lang- og kortfristet gæld.

⁴² Nøgletal iflg. Den Danske Finansanalytikerforening: Anbefalinger og Nøgletal 2010

- Drift
 - EBIT-margin = $\text{EBIT} / \text{omsætning}$
 - Viser i dette tilfælde rentabiliteten for driften inkl. særlige poster.
- Finansiering
 - EBT/EBIT
 - Viser den del af EBIT der er tilbage efter finansielle poster
- Aktivitet
 - Omsætning/gns. investeret kapital
 - Viser kapitalintensiteten i virksomheden og er samtidigt et udtryk for effektiviteten i anvendelsen af den investerede kapital
- Gearing
 - Gns. investeret kapital/gns. egenkapital
 - Viser den investerede kapital's størrelse i forhold til egenkapitalen, og dermed også et udtryk for, hvor stor en del af de samlede investeringer, der er finansieret med fremmedkapital

Endvidere vil DSV A/S's solvens blive analyseret før og efter indregning af operationelle leasingaftaler:

- Soliditetsgrad
 - Egenkapital/samlede aktiver
 - Viser virksomhedens finansielle styrke og er udtryk for, hvor stor en del af aktiverne i virksomheden der er belånt, og dermed hvor stort et tab, virksomheden kan dække med egenkapitalen.

	2012 før	2012 efter indregning	2013 før	2013 efter indregning
EBIT-margin	5,0432	6,8957	5,3008	6,8694
EBT/EBIT	0,8914	0,8715	0,8770	0,8280
Aktivernes omsætningshastighed	3,7453	2,7670	3,7724	2,6855
Gearing	2,2427	2,6931	2,0832	2,7054
ROE	37,76	44,78	36,53	41,33
Soliditetsgrad	23,62	22,43	27,05	24,01

Figur 21 Indregning af operationelle leasingaftaler: Effekt på nøgletal

Det ses, at tendenserne er ens for 2012 og 2013 for samtlige nøgletal:

EBIT-margin er stigende, idet den samlede leasingydelse er tilbageført og kun er modvirket af afskrivningerne på de indregnede aktiver. Det vil sige, at DSV A/S ved indregning af de leasede aktiver og dertil hørende forpligtelser opnår et forbedret billede af driftens rentabilitet.

EBT/EBIT har været svagt faldende, pga. de øgede finansielle omkostninger i forbindelse med indregning af leasingforpligtelser i balancen. Det vil sige, at der i DSV A/S er en mindre del tilbage af overskuddet fra driften til at dække skat og udlodning. Denne tendens vil dog udjævnes over tid, idet rentedelen af leasingydelsen er størst i starten af leasingperioden

Aktivernes omsætningshastighed har været faldende som følge af, at aktiverne er blevet forøget ved indregningen af de leasede aktiver. Det vil sige, at indregningen medfører et forringet billede af DSV A/S's effektivitet i anvendelsen af den investerede kapital.

Endelig viser gearingen ikke overraskende en stigende tendens, hvilket vil sige, at indregningen af forpligtelsen medfører en større grad af fremmedfinansiering af den investerede kapital. Samme billede viser den faldende soliditetsgrad, hvilket betyder, at virksomhedens solvens er forringet. Alt i alt fremstår DSV A/S som en virksomhed med øget risiko i kapitalstrukturen

Som et resultat af ovenstående viser egenkapitalens forrentningsprocent en stigende tendens. Stigningen i gearingen og EBIT-margin virker positivt på forrentningsprocent, mens faldet i omsætningshastighed og EBT i forhold til EBIT har en modsat rettet virkning.

ROE er en funktion af ROIC og den finansielle gearing i virksomheden. ROIC er således udtryk for rentabiliteten i virksomheden uden hensyntagen til finansieringen af aktiverne. ROIC kan beregnes på flere måder alt efter, hvilket formål nøgletallet skal tjene. Såfremt ROIC i dette tilfælde beregnes som EBIT i forhold til den gennemsnitlig investerede kapital, vil den vise en svagt stigende tendens i 2012 og et fald i 2013. (Hvis EBITDA havde været brugt i stedet for EBIT havde stigningen været mere markant, idet det udelukkende havde været den positive effekt af en tilbageført leasingydelse, der havde påvirket afkastningsgraden)

	2012 før	2012 efter	2013 før	2013 efter
ROIC (EBIT/gns. investeret kapital*100)	18,89	19,08	20,00	18,45
Lånerente	3,74		4,76	

Figur 22 Indregning af operationelle leasingaftaler: Effekt på ROIC

Faldet i 2013 skyldes en mindre driftsmæssig effekt af ompostering af leasingydelsen sammenholdt med en større ændring i de indregnede aktiver i forhold til 2012, her ses sammenhængen mellem ROIC og aktivernes omsætningshastighed multipliceret EBIT-margin. I begge år ligger ROIC klart over virksomhedens lånerente, som er beregnet tidligere i dette afsnit, hvilket har en positiv effekt på ROE når den finansielle gearing øges.

7.4 Afslutning

Det ses af ovennævnte beregninger, at DSV A/S har betydelige forpligtelser målt på nutidsværdi af fremtidige operationelle leasingydelser. Ved en klassificering af disse leasingaftaler som operationelle opnår DSV A/S et forbedret billede af sin evne til imødegå tab, et forbedret billede med hensyn til risiko ved investering i virksomheden, idet den finansielle gearing er lavere, samt en mere effektiv udnyttelse af den investerede kapital i virksomheden, idet omsætningen jo er skabt på en relativ stor aktivandel, som ikke er indregnet i balancen. ROIC, som er et resultat af aktivernes omsætningshastighed og EBIT-margin påvirkes i begge retninger som følge af en forbedret EBIT-margin og en forringet omsætningshastighed på aktiverne. ROE udviser en stigende tendens. Således er det vist, at såfremt klassificeringen af leasingaftaler som operationelle er sket på ukorrekt grundlag, vil der ske en misinformation af regnskabsbruger i form af misvisende finansielle nøgletal, der er beregnet på fejlagtige regnskabstal.

Det skal afslutningsvis bemærkes, at DSV A/S selv har foretaget beregninger, der viser konsekvensen af indregning af operationelle leasingaftaler på udvalgte nøgletal. Disse beregninger er ikke at finde i årsregnskabet, men i stedet udarbejdet i en præsentation af virksomheden til Den Danske Finansanalytikerforening⁴³.

I præsentationen er følgende udvalgte tal beregnet:

⁴³ Bilag nr. 3 DSV A/S: Estimated effect on DSV's financial gearing if operational leasing is recognised in balance sheet

	2012
Rapporteret EBITDA, mio. kr.	3.074
Justeret EBITDA, mio.kr	4.682
Rapporteret nettorentebærende gæld mio. kr.	6.561
Justeret nettorentebærende gæld mio. kr.	12.370
Rapporteret finansiell gearing	2,1
Justeret finansiell gearing	2,6

Det ses af ovennævnte opstilling foretaget af DSV A/S, at der betydelig forskel i beregningen af ændringen i forpligtelser, som afviger med 2,25 mia. Dette skyldes, at DSV A/S i deres beregninger har taget udgangspunkt i den ikke tilbage-diskonterede værdi af de fremtidige leasingydelse. Beregningen af den finansielle gearing foretaget af DSV A/S viser samme resultat som egne beregninger, men er dog beregnet på et andet grundlag – nettorentebærende gæld/EBITDA, hvor egne beregninger viser den finansielle gearing som et resultat af gns. investeret kapital/gns. egenkapital.

Ovenstående præsentation viser tydeligt, hvor usikre justeringer, beregninger og dermed vurdering af virksomhedens finansielle status i dette tilfælde kan blive, når der indsættes forudsætninger i stedet for fakta.

8. Delkonklusion og besvarelse af problemformuleringens første spørgsmål

Leasing er et populært og udbredt finansieringsalternativ, hvor mange interesser og store regnskabsmæssige værdier er involveret. Dette nødvendiggør, at der på området findes klar og entydig regulering.

Indenfor international lovgivning IFRS er IAS 17 den gældende standard, som regulerer den regnskabsmæssige behandling af leasingaftaler.

I det følgende vil blive opsummeret en række forhold i den gældende lovgivning, som ikke anses for værende hensigtsmæssig for regnskabsbrugerne.

IAS 17 indebærer, at leasingaftaler skal klassificeres som enten finansielle eller operationelle. Denne klassifikation bestemmer den efterfølgende regnskabsmæssige behandling. Finansielle leasingaftaler, som overfører alle væsentlige risici og fordele til leasingtager, skal optages i virksomhedens balance under aktiver samt en tilsvarende gældsforpligtelse under passiver. Aftaler, som ikke klassificeres som finansielle, er operationelle, og skal ikke optages i balancen. Operationelle leasingaftalers påvirkning i resultatopgørelsen udgøres af leasingydelse, som føres under andre eksterne omkostninger. Finansielle leasingaftaler opdeler leasingydelsen i en afskrivningsdel og rentedel, som afspejler de underliggende aktiver og forpligtelser.

Selve klassifikationsprocessen er beskrevet overordnet via et beslutningsdiagram, hvor det er tydeligt, at flere kriterier indeholder en høj grad af subjektive vurderinger. Subjektivitetselementet i klassifikationsprocessen er ikke hensigtsmæssig for regnskabsbruger og medfører flere uhensigtsmæssigheder for regnskabsbruger:

- muligheden for sammenligning af regnskaber mellem forskellige virksomheder og forskellige perioder forringes
- for at imødegå denne forringelse er regnskabsbrugere i flere tilfælde nødt til at justere regnskabet ofte på baggrund af mangelfulde oplysninger i noter og lignende
- der opstår mulighed for at strukturere en leasingaftale, således at den klassificeres som ønsket af regnskabsaflægger

IAS 1 fremhæver, at såfremt regnskabsstandarderne udarbejdet af IASB følges, vil det automatisk medføre et retvisende billede af virksomhedens finansielle stilling. En overholdelse af IAS 17 med hensyn til klassifikationsprocessen må derfor anses for at være i strid med formålet for IAS 1, idet klassificeringen kan tilsidesætte formålet med IAS 1, at regnskabet skal udvise et retvisende billede. Denne konflikt må ligeledes anses for værende uhensigtsmæssig for regnskabsbrugerens vurdering af virksomheden.

IFRS begrebsramme angiver en definition på aktiver samt indregningskriterier for disse. Såfremt et operationelt leaset aktiv opfylder denne definition og indregningskriterierne, vil der opstå en konflikt mellem IAS 17 og begrebsrammen med en deraf følgende undervurdering af virksomhedernes aktiver, hvilket ikke er hensigtsmæssigt set fra regnskabsbrugers synspunkt.

Regnskabsbruger er beskrevet med udgangspunkt i den primære brugergruppe bestående af nuværende og potentielle investorer, långivere og andre kreditorer, og disse skal have adgang til information som kan løse prognoseopgaven, som består i at vurdere virksomhedens fremtidige pengestrømme og mulighed for værdiskabelse. Informationen skal overholde fundamentale krav bestående i relevant og troværdig information, evt. suppleret med ekstra kvalitative informationer, der vurderes at være til nytte for regnskabsbruger. I sidste ende vil regnskabsaflæggers vurdering af behovet for supplerende information foregå med udgangspunkt i en cost-benefit betragtning.

Ovenstående beskrivelse af regnskabsbruger og dennes krav på kvalitativ information til opfyldelse af prognoseopgaven sammenholdt med de uhensigtsmæssige forhold for regnskabsbruger i forbindelse med regnskabsmæssig behandling af leasingaftaler er anskueliggjort i kapitel 7, hvor konsekvensen af leasingaftalernes klassificering belyses med udgangspunkt i årsrapporten for en konkret virksomhed. I denne forbindelse er valgt transport- og logistikvirksomheden DSV A/S, som er kendetegnet ved relativt store operationelle leasingforpligtelser i forhold til den samlede balance i virksomheden.

For at vise effekten af en ukorrekt klassificering af leasingaftaler på regnskabet er de operationelle leasingaftaler indregnet i balancen med deraf følgende konsekvenser for resultatopgørelsen. For at foretage denne indregning må der nødvendigvis gøres en række forudsætninger, idet ikke alle oplysninger er tilgængelige i årsrapporten. Herefter er række finansielle nøgletal beregnet før og efter indregning af operationelle leasingaftaler. Beregningerne viser klare forskelle i nøgletallenes niveau med deraf følgende anderledes vurdering af virksomhedens finansielle styrke og udnyttelse af den investerede kapital.

Det må derfor afslutningsvis konkluderes, at den gældende lovgivning for regnskabsmæssig behandling af leasingaftaler ikke opfylder regnskabsbrugers informationsbehov set i forhold til de kvalitative krav til årsregnskabet, og dermed ikke anses for værende hensigtsmæssig.

9. ED 2013 – leases

9.1 Baggrund for ED 2013

IASB har i samarbejde med FASB udarbejdet et forslag til ny regnskabsstandard ED 2013. Med henvisning til tidligere gennemgang af historikken bag forslaget er ED 2013 et resultat af en arbejdsproces, som igangsættes i 2009 ved udsendelse af et debatoplæg (Discussion Paper 2009). Debatoplægget bliver kommenteret af mange interessenter, hvorefter der i 2010 bliver udsendt et forslag til ny standard ED 2010. Målsætningen med ED 2010 er en ny forenklet regnskabsmodel gældende for alle leasingforpligtelser, som løser to hovedkritikpunkter⁴⁴:

- undervurdering af balancens volume, når en virksomhed har væsentlige operationelle leasingforpligtelser, hvilket resulterer i regnskabsbrugers mere eller mindre arbitrære justeringer af balancen i forsøget på at opnå et mere retvisende billede af virksomhedens finansielle stilling
- enslydende leasingaftaler kan blive behandlet forskelligt regnskabsmæssigt set

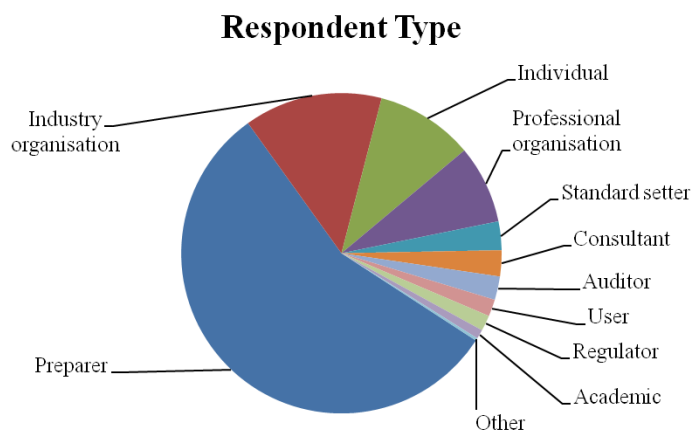
Regnskabsmodellen introducerer Right Of Use begrebet for samtlige leasingaftaler. ROU begrebet er en brugsret af et underliggende aktiv i leasingperioden. Denne brugsret/forpligtelse skal indregnes i balancen som en tilbagediskonteret værdi af de fremtidige aftalte leasingydelse. Amortisation og renteudgifter føres i resultatopgørelsen, og der gives yderligere nyttig information i regnskabets noter.

Dette forslag sendes ligeledes i første omgang til høring blandt interessenter og bliver mødt med udbredt kritik. Udvalget bag udsendelse af forslaget modtager 760 kommentarbreve⁴⁵ til forslaget fordelt på følgende respondenttyper:

⁴⁴ <http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Leases/ed10/Documents/LeasesSnapshot0810.pdf>

⁴⁵

<http://www.ifrs.org/Meetings/MeetingDocs/IASB/Archive/Leases/Leases%20ED%20Comment%20letter%20Summary%20%28Jan%2012%20-%20Final%29.pdf>

Figur 23 Fordeling af kommentarbrev på afsendertype ED 2010

Det fremgår af ovenstående figur, at respondenterne hovedsageligt er fordelt på regnskabsaflæggere, organisationer indenfor industri, individuelle respondenter samt professionelle organisationer. Kommentarpunkterne er opsummeret således⁴⁶

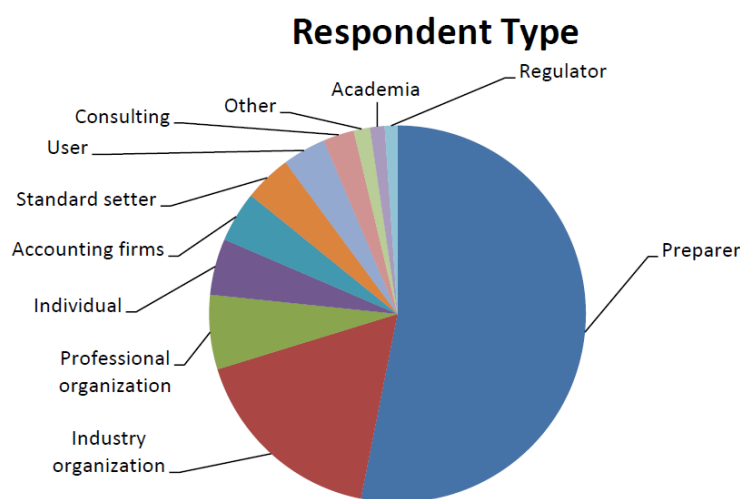
- Opbakning mht. udvikling af en fælles regnskabsmodel, som erstatter de nuværende regler under IFRS og GAAP
- Opbakning mht. indsatsen for at imødegå uhensigtsmæssigheder i forbindelse med de nuværende regler, samt forbedre informationen til regnskabsbruger gennem større sammenlignelighed og gennemsigtighed. De fleste respondenter var enige i forslagets overordnede målsætning om indregning af leasingforpligtelser og tilhørende aktiver i balancen.
- Kritik mht. kompleksitet og omkostningstung implementering af forslagene
- Kritik mht. forringet sammenlignelighed opstået pga. graden af estimer og vurderinger, som er krævet i forslagene, f.eks. afgørelse leasingperiodens længde og beregning af variable leasingydelse.
- Kritik mht. definition af leasing, samt hvorvidt alle leasingarrangementer opfylder den foreslåede definition, og dermed også skal behandles regnskabsmæssigt i forhold dertil.

⁴⁶

<http://www.ifrs.org/Meetings/MeetingDocs/IASB/Archive/Leases/Leases%20ED%20Comment%20letter%20Summary%20%28Jan%2012%20-%20Final%29.pdf> side 6

Forslag samt kritikpunkter i relation til ED 2010 vil ikke blive behandlet yderligere. Dog vil der i de følgende afsnit blive redegjort og foretaget analyser for og af ED 2013 med baggrund i "Basis for Conclusions"⁴⁷, som i flere tilfælde er en respons på kritikpunkterne fra ED 2010.

ED 2013 har i lighed med tidligere debatoplæg og lovforslag været sendt til høring blandt forskellige interessenter. Perioden for tilbagemelding sluttede 13. september 2013 og på det tidspunkt var der modtaget 638 kommentarbreve til lovforslaget. Billedet af afsendertype for kommentarbreve ligner meget billedet af afsendertype for ED 2010:

Figur 24 Fordeling af kommentarbreve på afsendertype ED 2013

Igen er respondenterne hovedsagligt fordelt på regnskabsaflæggere, industriorganisationer og professionelle organisationer. Respondenterne fra Europa og Nordamerika udgør ca. 75 % af samtlige respondenter⁴⁸. Kommentarerne fra respondenterne er modtaget som svar på stillede spørgsmål i forbindelse med de enkelte lovparagraffer i lovforslaget. Tilbagemeldingen vurderes derfor til overvejende at være et resultat af den enkelte respondents individuelle tilgang til lovforslaget, præget af egne (klienters) interesser og problemstillinger. Da der er en tydelig overvægt af respondenter i "regnskabsaflægger-typen" i forhold til f.eks. respondenter i "bruger-typen" vurderes tilbagemeldinger at være af præget af denne overvægt. I følgende oversigt er der foretaget en vurdering af respondenternes tilgangsvinkel og interessefokus sammenholdt med en forventelig reaktion på det nye lovforslag:

⁴⁷ IASB/FASB: Basis for Conclusions Exposure Draft 2013

⁴⁸ FASB/IASB Leases – summary of feedback on the 2013 ED side 75-76

	Tilgangsvinkel og interessefokus	Forventelig reaktion
Regnskabsaflægger/ leasingtager	Størst mulig værdiskabelse for virksomhedens ejere	Modstand mod forandringer, der vil medføre: 1. Øget ressourceforbrug i form af a. tidsforbrug på indsamling af relevante data b. uddannelse af personale c. tilpasning af IT-systemer d. kontrolforanstaltninger (revision) i forbindelse med korrekt anvendelse af nyt regelsæt 2. Trussel mod et velfungerende leasingkoncept, som giver leasingtager fleksibel og alternativ finansiering af aktiverne 3. Ændret ekstern vurdering af kreditværdighed og rentabilitet
Rådgiver/revisor	Mulighed for at påtegne regnskabet ved indsættelse af færrest mulige ressourcer	Modstand mod forandringer, der vil medføre: 1. øget ressourceforbrug som beskrevet under regnskabsaflægger. Den rådgivende virksomhed vil sandsynligvis ikke kunne fakturere det øgede ressourceforbrug fuldt ud til sine klienter
Leasinggiver	Størst mulig værdiskabelse for virksomhedens ejere	Modstand mod forandringer, der vil medføre 1. øget ressourceforbrug som tidligere beskrevet 2. Udlævering af konkurrencefølsom information 3. Trussel mod et velfungerende leasingkoncept udviklet og markedsført gennem mange år
Regnskabsbruger	Relevant og pålidelig information, der sikrer muligheden for at udføre prognose-, kontrol- og fordelingsopgaver i forbindelse med analyse af regnskaber	Støtte til forandringer, der forbedrer relevansen og pålideligheden af regnskabs informationer
Finansieringsudbyder	Relevant og pålidelig information som beskrevet under regnskabsbruger	Støtte til forandringer, der forbedrer relevansen og pålideligheden af regnskabs informationer Dog kan der være interessekonflikt, hvor finansieringsselskaber også er udbydere af leasingkoncepter
IASB og FASB	Skabelse af en ny fælles regnskabsstandard, som sikrer, at investorer og andre får nødvendig information om virksomhedens leasingaktiviteter	Interessekonflikt mellem IASB og FASB. IASB udarbejder såkaldte principbaserede standarder ⁴⁹ , som er karakteriseret ved en kortfattet og præcis fremstilling af regnskabsprincipper i overensstemmelse med begrebsrammen FASB udarbejder regelbaserede standarder med stor specificationsgrad dækkende mange mulige transaktioner og begivenheder, således at der opstår minimering af skøn og vurderinger. Der findes mange undtagelser fra begrebsrammen for at dække virkeligheden.

Figur 25 Regnskabsinteressenters tilgang og interessefokus og forventelig reaktion på ED 2013, egen tilvirkning

⁴⁹ Jens O. Elling: Finansiell Rapportering – teori og regulering s. 76

Kildematerialet "Summary of Feedback om the 2013 ED" opererer dog med følgende udtryk for antallet af tilbagemeldinger på de forskellige temaer i ED 2013:

Derfor vurderes det, at det overordnede indhold i alle tilbagemeldinger er repræsenteret i kildematerialet, således at det er brugbart for den efterfølgende analyse af forbedringspotentialitet i ED 2013 i forhold til opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov.

Relevansen af forslagene i form af brugbar anvendelse på tværs af brancher og geografisk område vurderes af IASB/FASB som værende høj, grundet en høj svarprocent blandt respondenter⁵⁰

For at kunne besvare problemformuleringens andet spørgsmål om forbedring af grundlaget for opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov, vil strukturen i de kommende afsnit være følgende:

Hvornår er der tale om en leasingaftale

- Anvendelsesområde, afsnit 9.3
- Identifikation af leasingaftale, afsnit 9.4

Klassificering af leasingaftalen som type A eller B leasing

- Klassifikationstest, afsnit 9.5

Leasingtagers regnskab

- Indregning, afsnit 9.6
- Måling, afsnit 9.7
- Leasing perioden, afsnit 9.8
- Præsentation, afsnit 9.9
- Noter, afsnit 9.10

De enkelte områder i ED 2013 vil med udgangspunkt i IASB/FASB "Basis for Conclusions ED 2013" og "Summary of the Feedback on the 2013 ED" blive sammenlignet med IAS 17 og

⁵⁰ FASB/IASB Leases – summary of feedback on the 2013 ED side 3

forbedringspotentialer i forhold til opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov vil blive vurderet

9.2 Målsætning⁵¹

Formålet med ED 2013 leases er at etablere principper som leasingtager og leasinggiver skal anvende for at give nyttig information til regnskabsbruger omkring beløb, tidspunkt og usikkerhed mht. pengestrømme fra leasingaftaler.

ED 2013 kan ses som et resultat af en mangeårig divergens mellem normativ og deskriptiv regnskabsteori indenfor leasing. IAS 17 er udarbejdet ud fra normativ regnskabsteori⁵², hvor der tages udgangspunkt i en overordnet samfundstjenlig målsætning ofte funderet i begrebsrammens bestemmelser omkring regnskabsbrugers informationsbehov og kvalitative krav til årsregnskabet. Deskriptiv regnskabsteori handler om, hvorledes regnskabspraksis udvikler sig i den enkelte virksomhed med udgangspunkt i virksomhedens målsætninger omkring værdiskabelse og overskudsfordeling.

I første del af denne rapport er det påvist, at der er forskel på den overordnede målsætning med IAS 17 og den regnskabspraksis, som har udviklet sig på området i en form for samarbejde mellem leasingtager og leasinggiver, hvor der er udviklet og markedsført leasingmodeller ud fra deskriptiv regnskabsteori, hvilket har fået negative konsekvenser for den normative tilgangsvinkel til regelsættet.

I ED 2013 forsøger man at formindske afstanden mellem normativ og deskriptiv regnskabsteori ved at udforme regelsættet således, at målsætningen omkring nyttig information til regnskabsbruger opfyldes.

9.3 Anvendelsesområde⁵³

Reglerne skal anvendes på alle leasingaftaler (defineret under næste punkt) bortset fra aftaler vedrørende forskning eller brug af mineraler, olie, gas, leasingaftaler vedr. biologiske aktiver samt koncessionsaftaler. Disse aftaler reguleres efter andre standarder. Endvidere er aftaler for immaterielle aktiver heller ikke indeholdt som et påbud for leasingtager:

⁵¹ IASB/FASB: ED 2013 May §3

⁵² Jens O. Elling Finansiell rapportering s. 36

⁵³ IASB/FASB: ED 2013 May §§4-5

Sammenligning til IAS 17:

IAS 17	ED 2013
Immaterielle aktiver er indeholdt	Frivillighed med hensyn til leasingtagers indregning af leasede immaterielle aktiver
Korttidsleasing er indeholdt, men er ofte klassificeret som operationel leasing	Korttidsleasing er aftaler under 12 mdr. varighed inkl. forlængelsesmulighed. Korttidsleasing må ikke indeholde en købsoption. Frivillighed med hensyn til leasingtagers indregning af korttidsleasing
Serviceelementer i en finansiell leasingaftale skal udskilles. I en operationel leasingaftale skal betaling for serviceelementer i aftalen behandles regnskabsmæssigt på lige fod med betaling for leasing	Serviceelementer skal udskilles, idet den regnskabsmæssige behandling af serviceomkostninger er forskellig fra behandling af leasingomkostninger

Frivilligheden med hensyn til leasingtagers indregning af leasede immaterielle aktiver skal ses som en midlertidig foranstaltning, indtil der er foretaget en særskilt og omfattende gennemgang af den regnskabsmæssige behandling af immaterielle aktiver⁵⁴. Før denne gennemgang er sket, vil leasede immaterielle aktiver ikke være tvunget omfattet af det nye lovforslag.

Kommentarer fra respondenter:⁵⁵

De fleste respondenter støtter anvendelsesområdet, men størstedelen har ligeledes indvendinger imod, at alle ROU-aktiver skal være omfattet, idet indregning af små leasingaftaler (kopimaskiner, printere, bærbare pc og lignende) vil være bekostelig og tidskrævende for virksomheden og uden tilsvarende nytteværdi for regnskabsbruger. Endvidere er der indvendinger imod at udelukke immaterielle aktiver fra anvendelsesområdet, idet respondenterne mener, at dette er uforeneligt med aktivdefinitionen i begrebsrammen.

Vurdering:

Ved at lade anvendelsesområdet dække alle leasingaftaler for materielle aktiver giver ED 2013 en ensartethed vedrørende den regnskabsmæssige behandling af leasingaftaler, som virker fremmende for regnskabsbrugers mulighed for sammenligning af regnskaber virksomheder imellem. Imidlertid trækker frivilligheden mht. til indregning af immaterielle aktiver og

⁵⁴ IASB/FASB: Basis for Conclusions Exposure Draft 2013 BC 81-83

⁵⁵ IASB/FASB: Summary of Feedback on the 2013 ED 125-127

korttidsleasing i den anden retning. Dette vurderes ikke at være i overensstemmelse med begrebsrammens definition af aktiver og passiver, og vurderes som en forringelse for regnskabsbruger set i forhold til det nuværende regelsæt

9.4 Identifikation af leasingaftale⁵⁶

Definition:

En leasingaftale defineres som en kontrakt, der overdrager retten (Right of Use) til at bruge et aktiv (det underliggende aktiv) for en periode mod betaling af vederlag.

Identifikation:

Leasingtager skal ved begyndelsen af leasingperioden bestemme, hvorvidt aftalen indeholder leasing på baggrund af en vurdering af følgende:

- Opfyldelse af kontrakten afhænger af brugen et identificerbart aktiv, dvs. aktivet skal i aftalen kunne specificeres udtrykkeligt
- Kontrakten overdrager retten til at kontrollere brugen af det identificerbare aktiv for en periode mod betaling af et vederlag, dvs. leasingiver har ikke ret til at substituere aktivet i leasingperioden
 - Leasingtagers brugsret til det underliggende aktiv afhænger af følgende:
 - Leasingtager styrer og kontrollerer det identificerbare aktiv, dvs. kan tage bestemmelser om omfanget af brugen af aktivet, som kan give leasingtager det bedst mulige udbytte af leasingaftalen
 - Leasingtager opnår ret til fordelene forbundet til brugen af det identificerbare aktiv
 - Adskillelse af elementer i aftalen.
 - Adskillelse af leasingelementer i aftalen fra ikke-leasing elementer, f.eks. serviceelementer. Såfremt hver enkelt element i aftalen er særskilt prisfastsat, benyttes priserne på leasingelementerne til at værdiansætte leasingaftalens nutidsværdi, priserne på ikke leasingkomponenter føres som almindelige omkostninger i resultatopgørelsen

⁵⁶ IASB/FASB: ED 2013 May §§ 6-24

- Såfremt der ikke er prisfastsættelse på hver enkelt element, betragtes hele aftalen som en leasingaftale og behandles regnskabsmæssigt herefter

Sammenligning til IAS 17:

IAS 17	ED 2013
En aftale, hvor leasinggiver overdrager brugsretten af et aktiv til leasingtager for en aftalt periode mod betaling af en eller flere leasingydelser	En kontrakt, der overdrager retten til at bruge et aktiv (det underliggende aktiv) for en periode mod betaling af vederlag.
Definition finansiell leasing	Findes ikke
Definition operationel leasing	Findes ikke
Ikke leasing-elementer f.eks. service skal udskilles fra kontrakten, men begrænset vejledning i IAS 17, hvorledes dette gøres i praksis	Ikke leasing-elementer f.eks. service skal udskilles fra kontrakten, og da regnskabsmæssig behandling er ændret fundamentalt i ED 2013 er der en udvidet vejledning i, hvorledes denne udskillelse foretages.

Den overordnede leasingdefinition er ikke ændret væsentligt. ED 2013 har bibeholdt identifikationskriterierne fra IFRIC 4, som er en yderligere vejledning under IAS 17 til leasingtager i afgørelsen om, hvorvidt en aftale indeholder leasingelementer eller ej⁵⁷. Man har derudover valgt at udspecificere vejledningen yderligere

Kommentarer fra respondenter:⁵⁸

Definition på leasing

Mange respondenter understreger at præcision i definition er vigtig, - fordi den fremtidige regnskabsmæssige skillelinje bliver mellem leasingelementer og serviceelementer

Mange er enige i definitionen, mange finder den tilhørende guide gavnlig, nogle fremfører, at de vil kunne bruge guiden i praksis uden nævneværdige problemer

Nogle finder, at vurderingen af hvorvidt en aftale indeholder leasing eller ej, er konsistent med de økonomiske hensigter bag aftalerne.

Men de fleste finder - trods enighed i definitionen - at der er utilstrækkelig vejledning i at bestemme, hvorvidt en aftale indeholder leasing eller ej. Derfor bør der være en udbygget

⁵⁷ IASB/FASB: Basis for Conclusions Exposure Draft 2013 BC 104

⁵⁸ IASB/FASB: Summary of Feedback on the 2013 ED 92-116

vejledning mht. leasingtagers kontrol af brugen af aktivet. Definitionen møder også kritik for ikke at tage hensyn til mere komplicerede leasingaftaler f.eks. indenfor shipping og olieindustri, hvor interessenter fremfører, at de ikke vil kunne foretage de nødvendige vurderinger før vejledningerne er udbygget til også at dække mere komplekse leasingaftaler.

Nogle fremfører alternative forslag bl.a. med en definition på såvel en leasingaftale som en serviceaftale for at undgå begrebsforvirring. Andre mener, at en fastholdelse af den nuværende definition, som er velkendt, forståelig og anvendt i praksis, vil reducere kompleksiteten og omkostninger ved implementering af ny standard

Adskillelse af leasingelementer fra ikke-leasing elementer

Størstedelen mener, at adskillelse er relevant for et retvisende billede af balance og resultatopgørelsen og dermed for nyttig information til regnskabsbrugere

Men størstedelen har indvendinger imod vejledningen til, hvorledes adskillelsen skal foregå i praksis. For det første er det omkostningsfuldt og tidskrævende at adskille og prisfastsætte elementerne i hver enkelt leasingaftale. Det kan være vanskeligt at prisfastsætte de enkelte elementer, idet prisen på serviceelementer i en aftale med et stort indhold af disse, i sidste ende vil afhænge af udbud og efterspørgsel. Ligeledes kan det være vanskeligt, at få leasinggiver til at prisfastsætte serviceelementer særskilt, idet denne vil betragte prisfastsættelsen som konkurrencefølsom information.

Nogle mener, at fraværet af en pris på leasingdelen bør resultere i, at man revurderer kontrakten til ikke at indeholde leasing men udelukkende service, som således regnskabsmæssigt ikke skal behandles som foreslået i ED 2013. Dette er set ud fra synspunktet, at fraværet af priser på serviceelementer vil medføre, at leasingtager skal indregne hele aftalen, hvilket vil give et misvisende billede i balancen, idet serviceelementer ikke opfylder aktivdefinitionen. Endvidere vil der opstå inkonsistens i regnskabsføringen mellem leasingtagere, idet den regnskabsmæssige behandling vil blive foretaget på basis af tilgængeligheden af en pris på leasingelementer, og dermed kan to enslydende aftaler blive behandlet forskelligt, afhængig af leasinggivers oplysninger i kontrakten.

De fleste respondenter har alternativt foreslået, at det bliver tilladt for leasingtager at foretage estimater i adskillelsesproceduren i service- og leasingelementer, dette gøres i dag under de eksisterende regler og fungerer. Andre mener, at leasingtager bør bestemme om det primære element i aftalen er service eller leasing, og så foretage den regnskabsmæssige behandling ud fra denne vurdering. Derudover bør der være en nedre grænse, hvorunder adskillelse ikke er nødvendig. Endelig har nogle foreslået, at det bør være valgfrit at adskille elementer, således at adskillelse er påkrævet i større aftaler, men muligt at fravælge det i mindre aftaler, som kategoriseres som 100 % leasingaftale.

Vurdering:

Skarphed og præcision i definition er vigtig, - som beskrevet ovenfor - fordi den fremtidige skillelinje bliver mellem leasingelementer og serviceelementer. Leasing bliver fremover regnskabsmæssigt grundlæggende forskellig fra serviceaftaler, hvilket ikke før var tilfældet med operationelle leasingaftaler. Det vurderes derfor, at området kan give anledning til strukturering af en leasingaftale, således at leasingtager opnår en ønsket klassifikation. Det stiller store krav til tilhørende vejledninger, som både skal give overskuelig instruktion, men også være dækkende for den store udformningsvariation i leasingaftaler.

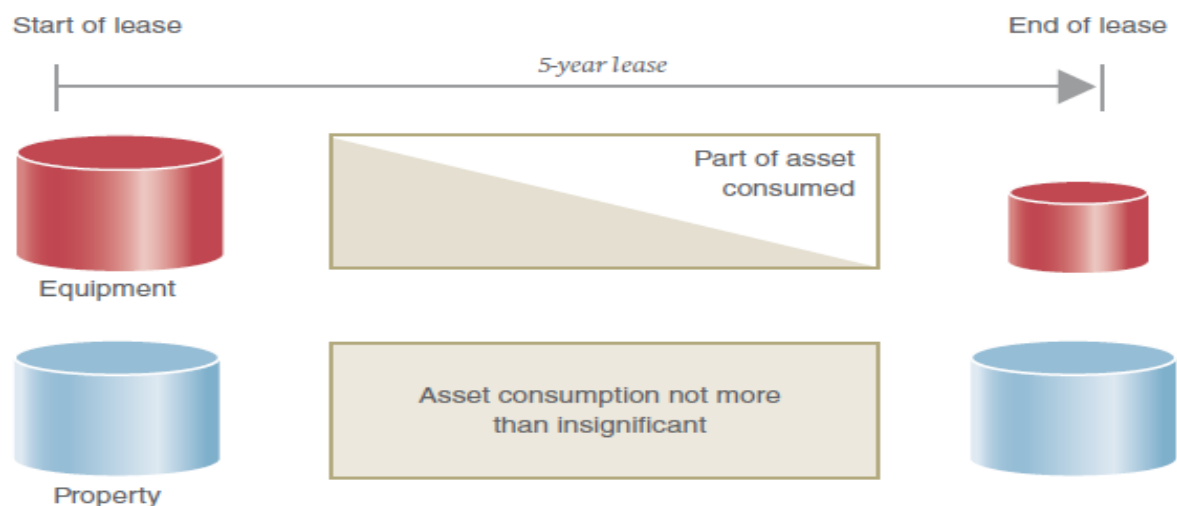
Set fra regnskabsbrugers synspunkt vurderes hensigten med definition og adskillelse af leasingelementer fra ikke leasingelementer at give et retvisende billede af virksomhedens finansielle stilling, den vil give en konsistent anvendelse af regnskabsreglerne, hvilket vil fremme sammenligneligheden mellem virksomhedernes regnskaber. Og for at bevare konsistens til begrebsrammens definition på aktiver og passiver, er det ligeledes vigtigt at ikke leasingelementer ikke bliver indregnet i værdiansættelsen af aktiver og passiver. Begge disse forhold er imidlertid afhængig af vejledningen i adskillelse af leasingelementer fra ikke leasingelementer, som vurderes forbedret i forhold til IAS 17, men set i forhold til respons på ED 2013 er vejledningen endnu ikke fyldestgørende.

9.5 Klassifikation af leasingaftaler⁵⁹

- På begyndelsestidspunktet for leasingaftalen skal ROU aktivet klassificeres enten som en type A leasing eller en type B leasing. Klassifikationen skal ikke revurderes efter begyndelsestidspunktet
- Hvis det underliggende aktiv ikke er ejendom, skal leasingaftalen klassificeres som type A med mindre et af følgende punkter opfyldes:
 - Leasingperioden udgør en uvæsentlig del af den totale økonomiske levetid for det underliggende aktiv *og/eller*
 - Nutidsværdien af leasingydelseerne er uvæsentlig set i forhold til markedsværdien af det underliggende aktiv ved begyndelsestidspunktet af leasingperioden
 - Såfremt et af ovenstående punkter er opfyldt skal aktivet klassificeres som type B
- Hvis det underliggende aktiv er en ejendom, skal leasingaftalen klassificeres som type B med mindre aftalen opfylder et af nedenstående punkter:
 - Leasingperioden gælder størstedelen af den resterende økonomiske levetid for det underliggende aktiv *og/eller*
 - Nutidsværdien af leasingydelseerne udgør den væsentligste del af markedsværdien for det underliggende aktiv på tidspunktet for aftalens indgåelse.
 - Såfremt et af ovenstående punkter er opfyldt skal aktivet klassificeres som type A
- Uanset ovenstående klassifikationskriterier skal et ROU aktiv klassificeres som type A, såfremt leasingtager har et betydelig økonomisk incitament i at udnytte en købsoption på det underliggende aktiv
- Hvis et leasingelement indeholder en ret til at bruge flere aktiver, skal leasingtager afgøre karakteren af det primære underliggende aktiv. Den økonomiske levetid for det primære aktiv skal bruges i klassifikationen som ovenfor beskrevet.

Klassifikationen følger således et forbrugsprincip som kan illustreres på flg. måde:

⁵⁹ IASB/FASB: ED 2013 May §§ 28-35

Figur 26 The consumption principle, IFRS Snapshot leases, May 2013

Figuren viser en 5 årig leasingaftale for hhv. udstyr (type A) og bygninger (type B) og viser forbruget af det underliggende aktiv, som under type A leasing forbruges 100%, mens der ved type B leasing ikke sker noget væsentligt forbrug af det underliggende aktiv

Sammenligning til IAS 17:

IAS 17	ED 2013
Finansiell leasing: Aftale kan sammenlignes med et lånefinansieret køb og behandles regnskabsmæssigt derefter	Type A leasing: Hvis det underliggende aktiv ikke er ejendom skal ROU aktivet som hovedregel klassificeres som type A leasing
Operationel leasing: Aftale kan sammenlignes med et lejemål og behandles regnskabsmæssigt derefter	Type B leasing: Hvis det underliggende aktiv er ejendom skal ROU aktivet som hovedregel klassificeres som type B leasing
Klassifikationskriterium: Leasingperioden udgør den største del af det leasede aktivs økonomiske levetid = Finansiell leasing	Klassifikationskriterium: Leasingperioden udgør den største del af det leasede aktivs økonomiske levetid = Type A leasing
Klassifikationskriterium: Nutidsværdien af leasingaftalens minimumsleasingydelse udgør en væsentlig del af leasingaktivets dagsværdi = Finansiell leasing	Klassifikationskriterium: Nutidsværdien af leasingaftalens minimumsleasingydelse udgør en væsentlig del af leasingaktivets dagsværdi = Type A leasing
Brug af vendinger som "størstedelen", "i det væsentligste" "rimeligt sikkert"	Brug af vendinger som "størstedelen", "i det væsentligste", "uvæsentlig del", "betydelig økonomiske incitament"

I tidligere forslag ED 2010 indgik kun en regnskabsmodel for leasingtager, uanset hvilket underliggende aktiv, der var tale om. Denne model mødte dog stor modstand blandt forskellige interessenter, som fremførte, at denne model ikke afspejler de forskellige økonomiske aspekter bag forskellige former for underliggende leasingaktiver.

Derfor har man i ED 2013 indført en tostrengt klassifikationsmodel⁶⁰, som er baseret på forbruget af det underliggende leasingaktiv. Type A leasing gælder for de leasingaktiver, hvor leasingtager betaler for at forbruge (dele af) et aktiv gennem en leasingperiode, og type B leasing gælder for de leasingaktiver, hvor leasingtager betaler for at bruge et aktiv, dvs. hvor der ikke sker nogen eller kun uvæsentlig værdiforringelse af leasingaktivet. Dette koncept medfører, at type A leasing som regel vil blive brugt på køretøjer og driftsmateriel af forskellig art, f.eks. fly, biler, lastbiler. Her sker der som regel et væsentligt fald i værdi allerede ved ibrugtagning, hvorefter aktivet forventes at falde mere jævnt henover den økonomiske levetid. Type B leasing vil hovedsageligt omfatte aktiver med lang økonomisk levetid hovedsageligt grunde og bygninger, hvor leasingtager i leasingaftalens varighed forbruger en uvæsentlig andel af det underliggende aktiv.

For at sikre, at klassificeringen sker i overensstemmelse med de overordnede principper, har man videreført klassifikationskriterier fra IAS 17 til også at indgå som kriterier i ED 2013 hvad angår leasing af bygninger. På denne måde opnår man at fange de leasingaftaler af bygninger, hvor der rent faktisk foregår et væsentligt forbrug af det underliggende aktiv

Kommentarer fra respondenter⁶¹:

Nogle respondenter støtter klassifikationsmodellen, som de mener giver et godt hovedprincip og en operationel måde at anvende dette hovedprincip på

De fleste har dog indvendinger imod den fortsatte brug af upræcise vendinger som "størstedelen", "i det væsentligste", "uvæsentlig del", og "betydelig økonomiske incitament". Man mener det giver anledning til subjektive vurderinger og dermed inkonsistent anvendelse.

Nogle har indvendinger imod den tostrengede klassifikationstest. Man finder det grundlæggende forkert, at klassifikationen i en ROU model afhænger af det underliggende aktiv. Ligeledes kan anvendelse af klassifikationsprincipperne, hvor nutidsværdi af leasingydelse sammenlignes med markedsværdi for det underliggende aktiv, eller hvor leasingperioden sammenlignes med den økonomiske levetid for det underliggende aktiv, føre til forskellige klassificeringer af det samme leasede aktiv. Leasingklassificering bør således ikke kunne skifte fra type B til type A pga.

⁶⁰ IASB/FASB: Basis for Conclusions Exposure Draft 2013 BC 50-63

⁶¹ IASB/FASB: Summary of Feedback on the 2013 ED 83-89

resterende økonomisk levetid. I stedet bør den totale økonomiske levetid bruges som sammenligningsgrundlag. Ligeledes er der kritik af begrebet markedsværdi, fordi denne værdi i praksis kan være svær at bestemme.

I samme forbindelse har nogle respondenter indvendinger imod forbuddet mod at foretage revurdering af klassificeringen. Disse respondenter fremfører, at det ville kunne føre til strukturering af aftaler f.eks. ved at tilføje forlængelsesmuligheder for på denne måde at opnå en type B klassifikation frem for en type A klassifikation.

Nogle har indvendinger imod klassifikationsguiden, hvor der kræves mere udførlig vejledning til bestemmelse af det primære aktiv i en aftale, hvor der opnås brugsret til mere end et aktiv, samt forbedringer af vejledningen i forbindelse med brug af vendinger som "økonomisk levetid, uvæsentlig og størstedelen"

Respondenter har fremført alternative forslag i forbindelse med klassifikationen af ROU-aktivet:

- Klassifikation skal ske udelukkende på grundlag af det underliggende aktiv, og dermed fjerne klassifikationskriterier omkring aktivet økonomiske levetid og dagsværdi. Dvs. at alle grunde og bygninger klassificeres som type B leasing, og alle andre driftsmidler og lignende klassificeres som type A-leasing.
- Klassifikation udelukkende på grundlag af forbrug af aktivet, dvs. om leasingtager opnår mere end en ubetydelig mængde af de økonomiske fordele forbundet med det underliggende aktiv
- Ændre klassifikationstesten, således at type A leasing gældende for ejendomme og type B leasing gældende for andre aktiver reduceres, men ikke fjernes
- Forbedre klassifikationsguiden ved at udspecificere vendinger som økonomisk levetid, ubetydelig, størstedelen mm. Disse vendinger bør erstattes af numeriske værdier. Der bør også ske en forbedring af anvendelsesguiden samt brug af flere illustrative eksempler

Vurdering:

Regelsættet vurderes at være komplekst set fra leasingtagers synspunkt, hvilket også afspejles i respondenternes forslag til mere forenklede klassifikationsmodeller. Man har i forhold til IAS 17

valgt at bibeholde en tostrengt klassifikation, hvori indgår en hovedregel for klassifikation men tilføjet yderligere to klassifikationskriterier fra IAS 17. At regelsættet er komplekst har imidlertid ingen direkte betydning set fra regnskabsbrugers synspunkt, hvis tilhørende vejledninger er tilstrækkelige til at understøtte regnskabsaflægger i brug af regelsættet i overensstemmelse med hensigten. Klassifikationens tilgangsvinkel baseret på leasingtagers forbrug af det underliggende aktiv vurderes overordnet at give et retvisende billede af værdien af leasingtagers rettigheder og forpligtelser i forbindelse med leasingaftaler.

Imidlertid vurderes det, at der i bestemmelsen af leasingtagers forbrug af det underliggende aktiv er brugt flere vendinger, der kan give anledning til subjektive vurderinger hos leasingtager og dermed en inkonsistent brug af regelsættet, samt medvirke til strukturering af aftaler, således at der opnås en på forhånd bestemt effekt af indregning i balancen. Dette vil have en negativ effekt på nytteværdien af den regnskabsmæssige information til regnskabsbruger.

9.6 Indregning⁶²

- Ved leasingperiodens begyndelse skal rettigheder og forpligtelser, som opstår i forbindelse med indgåelse af en leasingaftale, optages og måles i balancen. Modellen afspejler således, at leasingtager ved indgåelse af aftalen opnår en brugsret (Right Of Use = ROU) over det underliggende aktiv, og det er således værdien af ROU, der skal optages i balancen.
- Leasingtager skal indregne alle ROU aktiver og forpligtelser for alle leasingaftaler med en varighed på mere end 12 måneder. Leasingtager kan vælge at indregne ROU aktiver og forpligtelser for leasingaftaler under 12 måneder, men er ikke forpligtet hertil..
- **Sammenligning til IAS 17:**

IAS 17	ED 2013
Finansiell leasing: Indregnes i balancen under aktiver og forpligtelser	Type A og B leasing indregnes begge i balancen under aktiver og forpligtelser
Operationel leasing: Indregnes ikke i balancen	Leasingaftaler under 12 mdr. varighed er valgfrie med hensyn til indregning i balancen

IASB og FASB har valgt at indregne alle typer leasing i balancen⁶³, fordi man mener, at

⁶² IASB/FASB: ED 2013 May § 37

- a. Retten til at bruge det underliggende aktiv i en leasingaftale opfylder definitionen på et aktiv, som beskrevet i begrebsrammen, dvs. leasingtager kontrollerer brugsretten og kontrollen med brugsretten hidrører fra en historisk begivenhed, nemlig underskriften af kontrakten
- b. Forpligtelsen til at betale leasingydelse opfylder definitionen på en forpligtelse som beskrevet i begrebsrammen, dvs. leasingtager har en forpligtelse til at betale leasingydelse i den uopsigelige leasingperiode, og denne forpligtelse hidrører fra en historisk begivenhed, nemlig underskriften af kontrakten

I samme forbindelse konkluderes det ligeledes, at en servicekontrakt eller et serviceelement i en leasingaftale ikke opfylder aktivdefinitionen⁶⁴, da leasingtager ikke kontrollerer det underliggende aktiv. Således opnås fordele af serviceelementet først i det øjeblik, det rent faktisk udføres.

I ED 2013 har man indført en leasingperiode-grænse på 12 måneder, under hvilken leasingtager ikke behøver at indregne rettigheder og forpligtelser. Dette var en respons på indvendinger imod ED 2010⁶⁵, som indeholdt forslag om en simplificeret regnskabsmodel for leasingaftaler under 12 måneder. Dette mødte stor modstand blandt respondenter, som fandt implementering af dette forslag besværlig og omkostningsfuld. Ved helt at fritage for indregning af leasingaftaler under 12 måneders varighed mener man at imødekomme indvendinger omkring omkostninger og kompleksitet ved implementeringen af en ny leasingstandard, uden at det i væsentligt omfang har konsekvenser for regnskabsbrugers informationsbehov

Kommentarer fra respondenter⁶⁶:

Størstedelen af respondenter støtter op omkring de basale ændringer i indregning af leasingaftaler, idet man mener, at det nuværende regelsæt ikke giver et retvisende billede af leasingtagers finansielle status, samt at det nuværende regelsæt giver anledning til strukturering af leasingaftaler for at opnå undladelse af indregning af leasingaftaler i balancen. Endvidere justeres regnskaberne i dag af regnskabsbruger for at kompensere for den manglende indregning af operationelle leasingaftaler.

⁶³ IASB/FASB: Basis for Conclusions Exposure Draft 2013 BC 13-19

⁶⁴ IASB/FASB: Basis for Conclusions Exposure Draft 2013 BC 20-23

⁶⁵ IASB/FASB: Basis for Conclusions Exposure Draft 2013 BC 294-298

⁶⁶ IASB/FASB: Summary of Feedback on the 2013 ED 17-18 og 117-123

Nogle respondenter er dog også uenige i ændringen, idet man finder den nuværende regulering funktionel, fuld forståelig og en afspejling af de forskellige økonomiske detaljer i leasingaftaler. At der foretages justeringer af regnskaber på forskellig måde er ikke misvisende, men derimod et udtryk for regnskabsbrugers forskellige formål med regnskabet. Endvidere fremføres, at der ikke vil kunne findes en endegyldig leasingstandard, der vil afholde regnskabsbruger fra at foretage justeringer af regnskabet til brug for eget formål og perspektiv. Endelig er man bekymret for omkostninger og kompleksiteten i at implementere en ny regnskabsmodel

Mange er enige i, at lempelsesregler omkring korttidsleasing reducerer virksomhedens omkostninger uden at forhindre, at regnskabsbruger får relevant information

Mange er dog uenige i definitionen på korttidsleasing, som iflg. ED 2013 skal vurderes ud fra et maksimum perspektiv, dvs. at konsistent med målingen af leasingperioden bør muligheden for at forlænge kontrakten skal tages i betragtning, kun hvis leasingtager har et væsentlig økonomisk incitament til at udnytte muligheden

Nogle mener ud fra en cost/benefit betragtning, at der er for store omkostninger forbundet med at udpege denne type leasing. At bruge en specifik 12 mdr. grænse giver anledning til at strukturere aftaler som korttidsleasing for at opnå ikke at indregne leasingaftalen i balancen. Dette kan resultere i en undervurdering af aktiver og passiver hos leasingtager. Disse respondenter mener, at 12 mdr. grænsen bør udvides til 2 eller 3 år.

Vurdering:

Det vurderes, at princippet om indregning af alle leasingaftaler giver et mere retvisende billede af leasingtagers finansielle stilling. Det vil formindske regnskabsbrugers behov for justering af regnskaber på baggrund af ufuldstændige oplysninger. I stedet er det nu regnskabsaflægger med dennes adgang til alle relevante oplysninger, der skal beregne den regnskabsmæssige effekt af alle leasingaftaler, hvilket objektivt set vil forbedre den regnskabsmæssige information til regnskabsbruger.

Det vurderes dog, at lempelsesreglen for korttidsleasing kan give et misvisende billede af leasingtagers finansielle rettigheder og forpligtelser, såfremt leasingtager har et stort antal af korte leasingaftaler, ligesom det vurderes, at lempelsesreglen kan give anledning til strukturering

af leasingaftaler for at undgå indregning i balancen. Disse forhold vil have en negativ effekt på nytteværdien af regnskabsmæssig information til regnskabsbruger

9.7 Måling

9.7.1 Første indregning af leasingforpligtelse⁶⁷:

Forpligtelsen måles ved første indregning til nutidsværdien af leasingydelserne. I den forbindelse er det udover leasingperioden, som behandles særskilt i afsnit 9.8 vigtigt at få defineret diskonteringsrenten samt leasingydelserne

9.7.1.1 Diskonteringsrente

Det er relevant at få defineret den rente, som leasingydelserne skal tilbagediskonteres med. Denne rente skal som udgangspunkt være den rente, som leasinggiver opkræver i leasingaftaler. I mange tilfælde er denne ikke oplyst, og alternativt kan leasingtagers marginale lånerente benyttes.

9.7.1.2 Leasingydelser

Ligeledes er det relevant at få defineret og udspecificeret leasingydelserne, da de i tilbagediskonteret tilstand danner grundlaget for indregning i balancen og derfor gerne skulle resultere i et retvisende billede af leasingtagers aktiver og forpligtelser

Leasingydelserne består af følgende:

- Faste leasingydelser
 - De faste betalinger er den faste månedlige ydelse, som leasingtager skal betale for brugsretten til aktivet i leasingperioden. De faste leasingydelser skal opfattes om et nettobegreb, hvorfra skal fratrækkes tilgodehavende betalinger fra leasingtager. Disse tilgodehavender vil typisk være et resultat af leasinggivers forsøg på at få leasinggiver til at indgå leasingaftalen, f.eks. nedslag i leasingydelser, tilskud til indretning af lejede lokaler eller lignende.
- Variable leasingydelser som er indeksreguleret
 - Indeksregulerede variable betalinger er (dele af) leasingydelser, som bliver beregnet på basis af et indeks eller en rente. Ved første indregning skal disse ydelser måles efter det

⁶⁷ IASB/FASB: ED 2013 May §§ 38-39

indeks eller den rente, som er gældende på startdatoen for leasingaftalen. Dette indeks kunne f.eks. forbrugerprisindekset, renten kunne være Nationalbankens diskonto + et fast tillæg. Variable leasingydelse, som f.eks. er afhængig af antal kørte kilometer over et bestemt maksimum skal ikke indgå i leasingydelsen, men derimod føres direkte i resultatopgørelsen.

- Variable leasingydelse som i substans er faste leasingydelse
 - Nogle leasingkontrakter definerer leasingydelse som variable, selvom de i substans er faste betalinger. Der er som regel tale om betaling af en fast andel af en variabel størrelse f.eks. omsætningen, men med en minimumsbetaling af en vis størrelse. Denne minimumsbetaling er i sin substans en fast betaling, fordi den kontraktmæssigt set er uundgåelig og skal derfor indregnes som en del af leasingydelsen og dermed som en del af indregningsgrundlaget for leasingforpligtelsen.
- Leasingydelse, som forventes betalt som et resultat af leasingtagers garanti for restværdi
 - I nogle leasingaftaler vil leasingtager have en forpligtelse til ved udløb af leasingaftalen at tilbagelevere det underliggende aktiv i en stand, som har en fastsat mindsteværdi. Det beløb, som leasingtager forventer at skulle betale i forbindelse med en sådan restværdigaranti, skal medregnes som en leasingydelse og dermed som en del af indregningsgrundlaget for leasingforpligtelsen.
- Beløb til betaling som resultat af en købsoption, hvor leasingtager har et væsentligt økonomisk incitament i at udnytte optionen
 - Hvis leasingtager i leasingaftalen har et væsentligt økonomisk incitament i at udnytte en købsoption, skal denne option behandles på samme måde som andre optioner i aftalen omkring forlængelse eller opsigelse. Beløbet på denne købsoption skal indgå som en del af leasingydelsen, og dermed som en del af indregningsgrundlaget for leasingforpligtelsen.
- Betaling i form af gebyrer og lignende for at opsige leasingaftalen, hvis leasingtager har et væsentligt økonomisk incitament i at opsige aftalen
 - Nogle leasingaftaler kan mod betaling af et gebyr opsiges før udløb. Hvis leasingtager har et væsentligt økonomisk incitament i at opsige aftalen før udløb, skal gebyret indgå

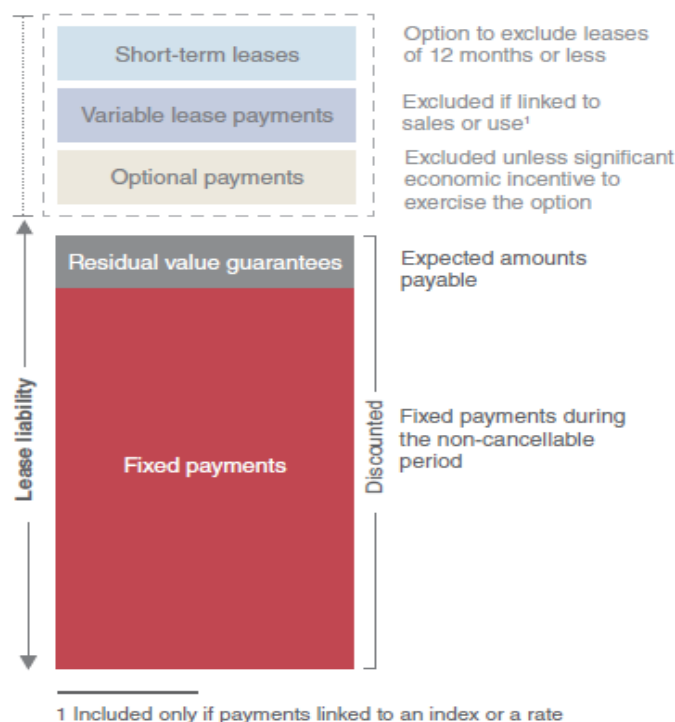
i leasingydelsen og dermed som en del af indregningsgrundlaget for leasingforpligtelsen.

Når alle ovenstående faktorer er vurderet, skal den samlede leasingydelse beregnes og tilbagediskonteres med diskonteringsfaktoren, som tidligere beskrevet. Herved beregnes det endelige indregningsgrundlag for leasingforpligtelsen.

9.7.2 Første indregning af ROU-aktiv⁶⁸

- Ved leasingaftalens begyndelse består værdien af ROU-aktivet af
 - Værdien af den indregnede forpligtelse
 - Betaling til og fra leasinggiver før og på tidspunktet for indgåelse af leasingaftalen
 - Initialomkostninger afholdt af leasingtager

Indregningsprincipperne kan illustreres på følgende måde:

Figur 27 The lease liability and the corresponding ROU asset., IFRS Snapshot Leases, May 2013

⁶⁸ IASB/FASB: ED 2013 May § 40

9.7.3 Efterfølgende indregning⁶⁹

9.7.3.1 Leasingforpligtelsen

Leasingforpligtelsen skal efterfølgende behandles som andre forpligtelser, dvs. til amortiseret kostpris, hvor leasingydelsen opdeles i en afdragsdel som regulerer leasingforpligtelsen og en rentedel, som føres i resultatopgørelsen

9.7.3.2 ROU-aktivet

ROU-aktivet skal efterfølgende måles til kostpris fratrukket akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Afskrivningen af ROU-aktiv skal foregå efter følgende principper:⁷⁰

- Type A leasing
 - ROU aktivet afskrives på lineær basis med mindre at anden metode giver et mere retvisende billede af leasingtagers forbrug af det underliggende aktiv.
 - Leasingtager skal afskrive ROU aktivet fra leasingperiodens begyndelse til det tidligste tidspunkt af enten ROU aktivets levetid eller leasingperiodens ophør. Hvis leasingtager har et væsentligt økonomisk incitament i at udnytte en købsoption, skal leasingtager afskrive ROU-aktivet over det underliggende aktivs levetid
- Type B leasing
 - Leasingtager skal beregne afskrivningen af ROU-aktivet i perioden som forskellen mellem periodens leasingomkostning (gennemsnitlig leasingydelse) og periodens renteomkostning af leasingforpligtelsen. Afskrivningen vil derfor alt andet lige være stigende henover leasingperioden, men den samlede omkostning vil være lineær henover perioden
- Korte leasingaftaler
 - Korte leasingaftaler med en maksimal løbetid på 12 måneder inklusiv eventuelle forlængelsesoptioner skal regnskabsmæssigt behandles som operationel leasing hos leasingtager efter IAS 17. Dermed sker der ingen

⁶⁹ IASB/FASB: ED 2013 May §§ 41-46

⁷⁰ IASB/FASB: ED 2013 May §§ 47-53

indregning i balancen, og leasingydelserne indregnes lineært over leasingperioden.

9.7.3.3 Revurdering af leasingforpligtelse

Revurdering skal ske, såfremt der sker en ændring i relevante faktorer. Revurderingen skal medføre en regulering af leasingforpligtelsen og en deraf følgende regulering af ROU aktivet, med mindre der er tale om en ændring i indeksering eller rente for indeværende periode, eller hvis ROU aktivet har en bogført værdi på 0. I disse tilfælde skal reguleringen føres direkte i resultatopgørelsen. I forbindelse med revurderingen er det vigtigt at få præciseret, hvorledes relevante faktorer defineres:

Ændring i relevante faktorer består af følgende:

- Leasingperiodens fastsatte længde
- Faktorer, der resulterer i, at leasingtager ikke længere har et væsentligt økonomisk incitament i at udnytte en købsoption
- Beløb, som forventes at skulle betales i forbindelse med en restværdigaranti
- Indeks eller rente, som benyttes til at regulere leasingbetalinger

Revurdering af diskonteringsrente skal ske, hvis der sker ændring i følgende relevante faktorer:

- Leasingperiodens længde
- Faktorer, der resulterer i at leasingtager ikke længere har en væsentlig økonomisk fordel ud af at udnytte en købsoption
- En rente, som regulerer variable betalinger

Regulering af diskonteringsrenten skal dog kun ske, såfremt der ikke allerede ved leasingperiodens start var taget højde for risikoen for ændring i disse faktorer. Den revurderede diskonteringsrente fastsættes efter samme kriterier, som den oprindelige diskonteringsrente.

Sammenligning til IAS 17:

IAS 17	ED 2013
Første indregning: Finansiell leasing: Såvel aktivet som forpligtelsen indregnes ved leasingperiodens begyndelse til kostpris dvs. den laveste værdi af leasingaktivets dagsværdi og nutidsværdien af de fremtidige minimumsydelser Operationel leasing: Indregnes ikke	Første indregning: Forpligtelsen måles ved første indregning til nutidsværdien af leasingydelserne ROU-aktivet måles ved første indregning som værdien af den indregnede forpligtelse tillagt betalinger til og fra leasinggiver før og på tidspunktet for indgåelse af leasingaftalen samt initialomkostninger afholdt af leasingtager
Diskonteringsrente: Kontraktens interne rente, og hvis denne ikke kan opgøres benyttes virksomhedens marginale lånerente	Diskonteringsrente: Kontraktens interne rente, og hvis denne ikke kan opgøres benyttes virksomhedens marginale lånerente
Leasingydelser som diskonteringsgrundlag: ▪ faste leasingbetalinger ▪ købs- og forlængelsesoptioner, hvis det på indgåelsestidspunktet er rimeligt sikkert, at leasingtager vil udnytte disse ▪ garanteret residualværdi ▪ variable leasingydelser medregnes, hvis de er tilknyttet et på forhånd kendt indeksering, medregnes ikke, hvis indekseringen er ukendt	Leasingydelser som diskonteringsgrundlag: • faste leasingbetalinger • købs- og forlængelsesoptioner, såfremt leasingtager har et væsentligt økonomisk incitament i at udnytte optionen • garanteret residualværdi • variable leasingydelser medregnes, hvis de er tilknyttet et indeks eller rente, f.eks. forbrugerprisindeks • gebyrer og lignende ved opsigelse af kontrakten, hvis leasingtager har en væsentlig økonomisk fordel i at opsiges kontrakten
Efterfølgende indregning: Finansiell leasing: Leasingforpligtelse til amortiseret kostpris Leasingaktiv fratrukket akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger Operationel leasing: Indregnes ikke	Efterfølgende indregning: Leasingforpligtelse til amortiseret kostpris ROU-aktiv til kostpris fratrukket akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger
Afskrivning: Finansiell leasing: Lineær afskrivning	Afskrivning: Type A leasing: Lineær afskrivning Type B leasing: Forskellen mellem periodens leasingomkostning og leasingforpligtelsens renteomkostning i perioden
Revurdering af forpligtelse og diskonteringsrente: Intet krav	Revurdering af forpligtelse og diskonteringsrente: Ved ændring i relevante faktorer

Det fremgår af sammenligningen, at meget indhold vedr. måling i IAS 17 er videreført i ED 2013. Den væsentligste forskel består i revurderingspligten af forpligtelse og diskonteringsrente

Kommentarer fra respondenter⁷¹:

⁷¹ IASB/FASB: Summary of Feedback on the 2013 ED 144-170

Variable leasingydelser:

Mange respondenter har kommenteret udkastets tilgang til variable leasingydelser. Disse finder, at baggrunden er acceptabel for at inkludere indekserede variable betalinger og variable betalinger, der i substans er faste, fordi disse leasingydelser er uundgåelige.

Nogle respondenter mener dog, at andre variable betalinger også skal inkluderes, idet alt andet vil være inkonsistent med begrebsrammens definition af aktiver og forpligtelser. Det er således ikke eksistensen af aktivet/forpligtelsen, der er usikker. Det er udelukkende målingen, der er forbundet med usikkerhed. Disse respondenter fremfører også, at leasingtager må have foretaget estimater af disse variable leasingbetalinger, ellers vil man ikke være indgået i leasingaftalen.

Mange respondenter ønsker mere udførlig vejledning i at bestemme begrebet ”i substans faste” leasingydelser. Manglende vejledning kan føre til inkonsistent anvendelse.

Nogle respondenter har refereret uhensigtsmæssigheden i, at en leasingaftale i princippet kan have det samme underliggende aktiv, - i tilfælde A er der aftalt variable leasingydelser, og i tilfælde B er der aftalt faste leasingydelser. Dette vil medføre manglende indregning i balancen i tilfælde A og indregning i balancen i tilfælde B, selvom der er tale om det samme underliggende aktiv. Dette vil reducere sammenligneligheden mellem virksomheder og være inkonsistent med begrebsrammens definition på aktiver og forpligtelser

Næsten alle respondenter fremfører i lighed med reaktionen på ED 2010, at implementering af forslaget vil være omkostningsfyldt og tidskrævende, især med hensyn til revurderingspligten af variable leasingydelser. Denne omkostning vil ikke have tilsvarende nytteværdi for regnskabsbruger. Disse respondenter foreslår alternativt revurderingspligten fjernet fra forslaget, og i stedet føres en difference i beregningen direkte i resultatopgørelsen.

Diskonteringsrente:

De fleste har ikke kommenteret punktet, men nogle respondenter ønsker yderligere vejledning i bestemmelse af leasingtagers marginale lånerente, idet man fremfører at en sådan rente ikke findes for et ROU aktiv. Ydermere fremføres, at det vil give betydelige administrative byrder dels

at bestemme renten for hvert enkelt leasingarrangement, men også at foretage periodiske revurderinger. Endelig fremføres det, at virksomheder har forskellig marginal lånerente. Denne forskellighed vil afspejle sig i værdiansættelse, således at det samme underliggende aktiv vil blive værdiansat forskelligt i virksomhederne. Dette vil forringe sammenligningsgrundlaget mellem virksomheder.

Nogle har fremført forslag om at foretage renteestimat på portfolio basis

Andre leasingydelse:

Få har kommenteret punktet, men nogle har indvendinger imod at se residualværdi-garanti som en variabel leasingydelse og forslaget er dermed inkonsistent med behandlingen af variable leasingydelser. Få fremfører, at direkte startomkostninger bør omkostningsføres, når de opstår, ikke indgå i målingen af ROU aktiv

Vurdering:

Det vurderes, at der ikke er tale om store ændringer i målemetoder i forhold til nuværende regelsæt IAS 17. Målingsmetoderne vurderes overordnet set at føre til et retvisende billede af leasingtagers finansielle rettigheder og forpligtelser, når bortses fra, at variable leasingydelser ikke er inkluderet. Dette punkt vil for det første give en for lille værdiansættelse af leasingtagers forpligtelser i balancen, samt give anledning til strukturering af aftaler for netop at opnå en mindre værdiansættelse af forpligtelser i balancen, hvilket giver et misvisende billede af leasingtagers forpligtelser samt forringer muligheden for at foretage sammenligninger af virksomheders regnskaber.

Bestemmelser omkring variable leasingydelser sammen med revurderingspligten vurderes at være et komplekst regelsæt, men som tidligere beskrevet vurderes dette ikke at være en direkte hindring for nyttig regnskabsinformation til regnskabsbruger. Komplexitet kræver dog udførlige og præcise vejledninger med mange illustrative eksempler for at sikre, at reglerne bliver benyttet efter den oprindelige hensigt.

Revurderingspligten vurderes isoleret set at give større udsving i balancen end ved det nuværende regelsæt.

I lighed med andre lovpunkter i ED 2013 er der i målingsmetoderne brugt vendinger, der kan føre til subjektive vurderinger og dermed til inkonsistent brug af regelsættet samt strukturering af aftaler, hvilket vil have negativ effekt på værdien af regnskabsinformation til regnskabsbruger.

9.8 Leasingperioden⁷²

Leasingperioden er i ED 2013 defineret som den uopsigelige periode sammen med følgende begge punkter:

- Mulighed for forlængelse af leasingperioden, såfremt leasingtager har et væsentligt økonomisk incitament i at udnytte den mulighed
- Mulighed for at opsig leasingperioden, såfremt leasingtager har et væsentligt økonomisk incitament i at udnytte den mulighed

Ovennævnte økonomiske incitamenter skal ved leasingperiodens begyndelse vurderes ud fra forskellige faktorer omkring kontrakten, aktivet, virksomheden og markedet/branchen generelt

Leasingtager skal revurdere leasingperioden hvis et af følgende scenarier opstår:

- Ændring i relevante faktorer, som resulterer i, at leasingtager får eller ikke længere har væsentlig økonomisk incitament i at forlænge/opsige leasingaftalen
- Leasingtager vælger at udnytte en mulighed, som man på et tidligere tidspunkt havde bestemt ikke udgjorde et væsentligt økonomisk incitament
- Leasingtager vælger ikke at udnytte en mulighed, som man på et tidligere tidspunkt havde bestemt udgjorde et væsentligt økonomisk incitament

Sammenligning til IAS 17:

IAS 17	ED 2013
Leasingperioden er den opsigelige periode sammen med en optionsmulighed for forlængelse, når det ved indgåelse af leasingaftalen er rimelig sikkert, at leasingtager vil forlænge aftalen	Leasingperioden er den uopsigelige periode sammen med mulighed for forlængelse/opsigelse af aftalen, såfremt leasingtager har et væsentligt økonomisk incitament i at udnytte optionen
Revurdering af leasingperioden er ikke omtalt	Revurdering af leasingperioden ved ændring i relevante faktorer eller ændringer i valget om at udnytte/ikke udnytte en option i leasingaftalen

⁷² IASB/FASB: ED 2013 May §§ 25-27

Overvejelserne bag definitionen af leasingperioden var en respons på tidligere forslag i ED 2010⁷³, hvor leasingperioden skulle bestemmes efter en afvejning af den mest sandsynlige længde på leasingperioden, samt et krav om revurdering af den mest sandsynlige leasingperiode ved hver afslutningsdato. Denne tilgang blev mødt med indvendinger fra mange respondenter omkring manglende konvergens med definition på aktiver og forpligtelser, samt kompleksitet og omkostninger forbundet med arbejdet med at bestemme den mest sandsynlige længde af hver enkelt leasingaftale. Efter genovervejelse blev definitionen ændret til ovenstående krav om et væsentligt økonomisk incitament forbundet med en forlængelse/afkortning af leasingperioden. Der er således i forhold til IAS 17 sket en definitions-mæssig ændring af leasingperiodens længde fra "rimelig sikkert" til "væsentligt økonomisk incitament". Endvidere er der tilføjet et krav om revurdering af leasingperioden.

Kommentarer fra respondenter⁷⁴:

Mange respondenter støtter ændringen i definitionen ud fra det synspunkt, at den minimerer risikoen for, at leasingtager uhensigtsmæssigt undlader at indregne forpligtelser i balancen

Nogle respondenter mener, at implementeringsguidens omtale af væsentligt økonomisk incitament er tilstrækkelig vejledning til at bestemme leasingperioden

Nogle respondenter mener, at leasingperiodens revurderingskrav ikke udgør et problem, idet der sjældent vil være et skift i relevante faktorer, som gør, at leasingtager har eller ikke længere har væsentligt økonomisk incitament til at forlænge perioden

De fleste respondenter har indvendinger imod udtrykket "væsentligt økonomisk incitament", idet det giver anledning til subjektive fortolkninger. Der er ligeledes indvendinger imod revurderingskravet – mest ud fra et cost/benefit synspunkt, hvor omkostningerne og arbejdsbyrden ved at definere relevante faktorer, samt ved at bevise, at der er/ikke er sket ændring i disse faktorer, klart vil overstige udbyttet af revurderingsprincippet. Dette kunne afhjælpes ved, at hver enkelt leasingaftale ikke skal revurderes, i stedet skal revurderingen ske på

⁷³ IASB/FASB: Basis for Conclusions Exposure Draft 2013 BC 139-143

⁷⁴ IASB/FASB: Summary of Feedback on the 2013 ED 131-143

portfolio basis, således at leasingtager grupperer ensartede leasingaftaler for derefter at foretage en samlet revurdering af gruppen.

Nogle mener, at leasingydelse i en mulig forlængelsesperiode ikke opfylder definitionen af en nutidig forpligtelse. Samtidig vil betalinger i en forlængelsesperiode ofte kun have en ringe økonomisk effekt, hvilket taler for, at revurderingen først skal ske, når begivenheden rent faktisk sker.

Flere mener, at det vil være en forbedring med udbyggede illustrative eksempler på, hvordan ændringen i relevante faktorer resulterer i en ændring af leasingtagers væsentlige økonomiske incitament.

Vurdering:

Regelsættet for bestemmelse af leasingperioden indeholder optionsmuligheder i bestemmelsen af leasingperiodens længde, ligesom der kræves en revurdering af leasingperioden i tilfælde af ændring i relevante faktorer. Regelsættet kan umiddelbart virke komplekst for leasingtager, men vurderes at give et retvisende billede af virksomhedens forpligtelser i forhold til sine leasingaftaler ved at imødegå muligheder for strukturering af aftaler ved at indsætte proforma længde på leasingaftalen, når hensigten er, at aftalen er indgået i et langsigtet perspektiv. Imidlertid kan det også virke uhensigtsmæssigt, at en 3 årig uopsigelig leasingkontrakt med 2 årig forlængelsesmulighed skal behandles på samme måde som en 5 årig uopsigelig kontrakt, idet forpligtelsen på indgåelsestidspunktet ikke er lige stor. Men her kommer udtrykket "væsentligt økonomisk incitament" ind og "retfærdiggør" en eventuel ensartet behandling af de to aftaler. Dette vurderes at være hensigtsmæssigt for regnskabsbruger.

Revurderingspligten vurderes isoleret set at give større udsving i balancen end under det nuværende regelsæt.

Udtrykket "væsentligt økonomisk incitament" vurderes dog at kunne give anledning til subjektive vurderinger hos leasingtager, hvilket vil medføre inkonsistent brug af regelsættet og dermed en forringelse set i forhold til regnskabsbruges informationsbehov. Igen vil udførlig vejledning til regelsættet udbygget med fortolkningsbidrag, flere illustrative eksempler kunne modvirke

subjektive vurderinger og dermed muligheden for at strukturere aftaler for at undgå for store værdiansættelser ved indregning i balancen.

9.9 Præsentation⁷⁵

- Leasingtager skal enten direkte i balancen eller i tilhørende noter præsentere følgende:
 - ROU – aktiver skal præsenteres adskilt fra andre aktiver, samt opdeles i type A og B leasing
 - Leasing-forpligtelser skal præsenteres adskilt fra andre forpligtelser, samt opdeles i type A og B leasing
 - Såfremt ROU – aktivet og leasingforpligtelsen ikke præsenteres særskilt, skal begge følgende punkter følges:
 - ROU-aktivet skal præsenteres indenfor samme post som det underliggende aktiv skulle placeres, såfremt det var ejet af leasingtager.
 - Det skal oplyses, hvilke poster under aktiver og passiver, der indeholder ROU-aktiver og leasingforpligtelser
- Leasingtager skal i resultatopgørelsen præsentere leasingydelsen opdelt i afskrivninger og renteudgifter i resultatopgørelsen, når ROU aktivet er klassificeret som type A, og for type B leasing skal leasingydelsen præsenteres samlet som en kombination af rente og afskrivning

Præsentationsprincippet kan illustreres ved følgende eksempel:

- Forudsætninger for type A og B leasing
 - 3 årig leasingperiode
 - lineær afskrivning
 - årlige bagudbetalte leasingydelser 231
 - ingen restværdigarantier
 - ingen variable eller betingede leasingydelser
 - leasinggivers rente 7,5 %
 - nutidsværdi af fremtidige leasingydelser 600

⁷⁵ IASB/FASB: ED 2013 May §§ 54-57

År	Type A leasing				Type B leasing		
	0	1	2	3	1	2	3
Balance							
ROU aktiv	600	400	200	0	414	215	0
Leasingforpligtelse	(600)	(414)	(215)	0	(414)	(215)	0
Resultatopgørelse							
Driftsomkostninger		200	200	200	231	231	231
Finansielle omkostninger		45	32	16			
Totale omkostninger		245	232	216	231	231	231

Figur 28 Illustrativ eksempel på leasingtagers regnskabsmodel, IFRS Snapshot Leases, May 2013

Figur 5 viser den foreslåede regnskabsmodel for type A og type B leasing. Eksemplet viser frontloading konsekvensen af type A leasing, hvor type B leasing har lineær fordeling af omkostningsbyrden henover leasingperioden.

Sammenligning til IAS 17:

IAS 17	ED 2013
Der findes ikke bestemmelser om præsentation i IAS 17. I stedet benyttes IAS 16 Materielle Anlægsaktiver	Der findes ikke bestemmelser om præsentation af korttids-leasing og variable leasingydelse samt ikke leasing-komponenter
Finansiell leasing: Leasingydelse omkostningsføres opdelt i rente og afskrivninger i resultatopgørelsen Leasingaktiv præsenteres under materielle anlægsaktiver Leasingforpligtelse præsenteres under anden gæld opdelt på kort- og langfristet gæld	Type A leasing: Leasingydelse omkostningsføres opdelt i renter og afskrivninger i resultatopgørelsen ROU-aktiv præsenteres adskilt fra andre aktiver og opdeles i type A og B leasing Leasingforpligtelse præsenteres adskilt fra andre forpligtelser og opdeles i type A og B leasing
Operationel leasing: Leasingydelse omkostningsføres samlet i resultatopgørelsen under andre eksterne omkostninger.	Type B leasing: Leasingydelsen præsenteres samlet som en kombination af rente og afskrivning Præsentation af aktiv og forpligtelse som under type A leasing
Kortidsleasing Ikke en mulighed	Kortidsleasing: Leasingydelse omkostningsføres samlet under andre eksterne omkostninger i resultatopgørelsen. Der sker ingen indregning i balance

IASB/FASB har gjort sig overvejelser omkring præsentationen af såvel ROU-aktiv som leasingforpligtelsen i ED 2013⁷⁶. Man har vurderet at ROU aktiv adskiller sig væsentligt fra andre

⁷⁶ IASB/FASB: Basis for Conclusions Exposure Draft 2013 BC 190-197

aktiver ved at have en anderledes risikoprofil, og derfor bør præsenteres adskilt direkte i balancen eller i tilhørende noter. Ligeledes har man vurderet, at leasingforpligtelsen udgør en meget speciel type forpligtelse, direkte bundet op på et tilhørende aktiv, og bør derfor ligeledes præsenteres særskilt. Den særskilte præsentation vurderes at være nyttig information for regnskabsbruger.

Det vurderes også at være nyttig information for regnskabsbruger, at der sker en opdeling af type A og type B leasing, idet ROU aktiverne i de to typer måles forskelligt efter første indregning. Og selvom forpligtelsen måles på samme måde efter første indregning, vurderes det at være nyttig information for regnskabsbruger at kende grundlaget for renteberegningen af leasingforpligtelserne.

Med hensyn til resultatopgørelsen har man vurderet, at type B leasing præsenteres som en samlet leasingydelse. Dette vil være den mest nyttige information for regnskabsbruger set i forhold til forbrugs-princippet, hvor leasingtager ved type B leasing ikke forventes at forbruge andet end en uvæsentlig del af det underliggende aktiv. Derimod vil type A leasing skulle præsenteres adskilt i afskrivning og renteomkostninger, idet det afspejler, at leasingtager rent faktisk forbruger en væsentlig del af det underliggende aktiv.

Kommentarer fra respondenter⁷⁷:

Nogle respondenter støtter den separate fremstilling af ROU aktiver og leasingforpligtelser samt valgfriheden mellem at præsentere separationen direkte i balancen eller i de tilhørende noter.

Nogle respondenter er dog også bekymrede for sammenligneligheden mellem regnskaber, hvis ROU præsenteres sammen med øvrige aktiver og forpligtelser. Samtidig fremføres det, at det vil have en u hensigtsmæssig effekt på flere finansielle nøgletal, hvis et leasingaktiv bliver klassificeret som immaterielt og derfor ikke indregnes i balancen. Disse respondenter foreslår en præcisering af, at et ROU aktiv ikke er et immaterielt aktiv

Endvidere foreslås alternativt, at man undersøger nærmere, om det vil have den forventede nytteværdi for regnskabsbruger, at leasingtager skal separere oplysninger om leasingaftaler. Der

⁷⁷ IASB/FASB: Summary of Feedback on the 2013 ED 184-195

ønskes også udbygget vejledning mht. præsentrationskrav for kortidsleasing, variable leasingbetalinger og betaling for ikke leasingelementer. Nogle respondenter gør opmærksom på regnskabsbrugers behov for at identificere leasingomkostninger i resultatopgørelsen.

Vurdering:

Sammenlignet med IAS 17, hvor der ikke er direkte regulering af præsentation giver ED 2013 regnskabsbruger et forbedret indblik i leasingtagers regnskabsmæssige behandling af leasingaftaler. Det vurderes relevant for regnskabsbruger at vide, om virksomhedens leasingaftaler er type A eller B leasing, idet den regnskabsmæssige behandling er forskellig for de to typer.

Det vurderes korrekt, at præsentationen af omkostninger for type A leasing opdelt i en renteomkostning og en afskrivningsdel afspejler forbruget af det underliggende aktiv, hvilket medfører en generel frontloading af leasingomkostninger ligesom man ser det ved finansielle leasingaftaler under IAS 17. Præsentationen af omkostninger for type B leasing i en samlet lineær fordelt leasingomkostning, vurderes ligeledes at afspejle de reelle økonomiske realiteter bag en type B leasing, selvom det kan virke inkonsistent at indregne en leasingforpligtelse i balancen uden samtidig at præsentere en afledt renteomkostning i resultatopgørelsen

Der vurderes korrekt, at regnskabsbruger har behov for at identificere leasingomkostningerne i resultatopgørelsen, hvorfor det er nødvendigt med udbygget vejledning mht. præsentrationskrav for kortidsleasing samt en opdeling af leasingydelser i betaling for leasingelementer og betaling for ikke leasingelementer

9.10 Oplysninger⁷⁸

Formålet med oplysningskravene er at gøre regnskabsbruger i stand til at forstå beløb, tidspunkt og usikkerhed forbundet med pengestrømmen fra leasingaktiviteter. Derfor skal leasingtager oplyse såvel kvalitativ som kvantitativ information omkring

- Leasingaktiviteter
- De væsentlige vurderinger i forbindelse med leasingaftalerne i forhold til at opfylde de regnskabsmæssige lovkrav
- De indregnede beløb relateret til leasingaftalerne

⁷⁸ IASB/FASB: ED 2013 May §§ 58-67

Leasingtager skal vurdere det nødvendige detaljeringsniveau for at opfylde formålet med notekravene, samt hvor meget vægt der skal tillægges hver enkelt notekrav, ligesom leasingtager skal vurdere mængden af præsenterede data, således at nyttig information ikke forsvinder i for stor en mængde af irrelevante data.

Oplysningskrav for leasingtager indeholder bl.a. krav til beskrivelse af følgende:

- De indgåede leasingaftaler
- Grundlaget og betingelser for fastsættelse af de variable leasingydelse
- Grundlag og betingelser for at forlænge eller opsigte indgåede leasingaftaler samt de optioner, der er indregnet som en del af right-of-use aktivet og leasingforpligtelsen. Ligeledes beskrives de optioner, der ikke er indregnet.
- Grundlag og betingelser for leasingtagers restværdigarantier
- Restriktioner i leasingaftalerne pålagt leasingtager, f.eks. omkring optagelse af yderligere finansielle forpligtelser
- Planlagte leasingaftaler som vil skabe fremtidige væsentlige rettigheder og forpligtelser
- Væsentlige vurderinger og forudsætninger foretaget ved anvendelse og opfyldelse af de regnskabsmæssige lovkrav
- Afstemning af primo og ultimobeholdninger af ROU-aktiver og leasingforpligtelser fordelt på type A og B leasing. Afstemningen skal indeholde periodens amortisering af leasingforpligtelsen samt andre oplysninger, der er nødvendige for at forstå den regnskabsmæssige værdi af såvel ROU-aktivet som leasingforpligtelsen.
- Revurderede værdier af ROU-aktiver med angivelse af dato for revurdering og beløbsmæssige konsekvenser
- Variable leasingydelse, der ikke er inkluderet i måling af leasingforpligtelsen
- Modenhedsanalyse af leasingforpligtelserne indeholdende det udiskonterede cashflow på årsbasis for minimum de første 5 år og et totalbeløb for de resterende år. Leasingtager skal afstemme det udiskonterede cashflow til leasingforpligtelsen, som er indregnet i balancen

Sammenligning til IAS 17:

IASB/FASB har med udgangspunkt bl.a. i IAS 17 overvejet omfanget og detaljeringsgraden i notekravene til leasingaftaler⁷⁹. For at give regnskabsbruger størst mulig nytte værdi af regnskabet har disse overvejelser på flere områder resulteret i nye krav og en større detaljeringskrav. Imidlertid er der indført en fleksibilitet mht. leasingtagers ret til at vurdere behovet for detaljerede oplysninger og vægtningen af de forskellige notekrav

Kommentarer fra respondenter⁸⁰:

De fleste respondenter mener, at forslaget giver nyttig information til regnskabsbruger, især udgør afstemning af ROU aktiver og leasingforpligtelser samt varighedsanalysen af leasingaftalerne værdifuld information for regnskabsbruger. De fleste er også positive overfor forslag om virksomhedens ret til at vurdere detaljeringsgrad for at kunne opfylde oplysningskravene, dog bør der være fokus på de udfordringer, dette punkt kan give med hensyn til sammenligneligheden mellem virksomhedernes regnskaber.

Mange respondenter er uenige i forslaget, som de finder for komplekst og overdrevet i kravet til oplysninger. Mange finder det ulogisk, at der er udvidet oplysningskrav, når ROU-aktivet samtidig skal indregnes i balancen. Endvidere fremføres, at implementeringen af forslaget vil være bekostelig og megen information vil være direkte unyttig for regnskabsbruger. Endelig hævdes det, at regnskabsbruger fortsat vil justere regnskaberne på individuel vis, fordi informationsværdien ikke er høj nok på trods af de udvidede informationskrav.

Respondenterne har fremført alternative forslag:

- En enkelt oplysning om den totale leasingomkostning og et breakdown af denne omkostnings elementer inkl. oplysning om beløb, der ikke er optaget i balancen
- Oplysning om rentebetaling på forpligtelsen hvis denne information ikke er tilgængelig i resultatopgørelsen
- Flere oplysninger omkring restløbetiden på de underliggende aktiver

Vurdering:

⁷⁹ IASB/FASB: Basis for Conclusions Exposure Draft 2013 BC 201-207

⁸⁰ IASB/FASB: Summary of Feedback on the 2013 ED 197-207

Generelt vurderes det, at et detaljeret oplysningsniveau er til gavn for nytteværdien af regnskabsinformation. Men med henvisning til tidligere beskrivelse af regnskabsbrugers heterogene informationsbehov set i relation til fællesmængden af nyttig information, vil et for højt detaljeringsniveau kan også "drukne" nyttig information i irrelevante oplysninger. Således kan et højt detaljeringsniveau af noter til regnskabet virke overflødig, når ED 2013 har bestemt at alle leasingaftaler skal indregnes i balancen. Omvendt giver et højt detaljeringsniveau i noterne regnskabsbruger en bedre mulighed for at kontrollere virksomhedens værdiansættelse af aktiver og forpligtelser.

Ved efterfølgende at gøre detaljeringsniveauet til en subjektiv vurdering for leasingtager, vurderes det at denne mulighed formindsker muligheden for at sammenligne regnskaber mellem virksomheder, og samtidig giver anledning til at gøre detaljeringsniveauet til et spørgsmål om virksomhedens valg af ressourceallokering, fremfor en målsætning om at opfylde regnskabsbrugers informationsbehov.

9.11 Afslutning

Et komplekst problemfelt vurderes at kræve en omfattende regulering, for at der ikke skal udvikles individuel regnskabspraksis til skade for opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov. Denne påstand vurderes sandsynliggjort gennem ovenstående gennemgang og vurdering af ED 2013. Mangfoldighed, kreativitet og variation indenfor leasingaftaler vurderes at være stor, og et regelsæt skal som udgangspunkt dække hele spektret for at undgå udvikling af individuel regnskabspraksis i konflikt med den normative hensigt.

Som beskrevet indledningsvist har ED 2013 en lang forhistorie og er et foreløbigt resultat af talrige afholdte møder i IASB/FASB regi, talrige høringsudkast og tidligere lovforslag ED 2010. Processen er langsommelig, fordi der er en høj grad af interessenthøring og indflydelse på lovarbejdet. Dette er også i overensstemmelse med at udføre normativ regnskabsregulering, der ligger så tæt på regnskabspraksis som muligt.

Vurderinger er foretaget i overensstemmelse med rapportens problemformulering, og vurderinger er derfor set ud fra regelsættets opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov.

På baggrund af ovenstående vurdering af interessenters individuelle interesser og forventelige reaktioner, kan det ikke undre, at der blandt respondenternes kommentarer findes mange konflikter, samt bekymringer omkring kompleksitet og omkostninger ved implementering og opfyldelse af et nyt regelsæt.

Kompleksitet i lovforslaget og omkostningsforøgelse i forbindelse med implementering og overholdelse af nye regler iflg. ED 2013 vurderes ikke at være en direkte hindring for en positiv effekt af lovforslagets hensigt med at etablere principper, som leasingtager og leasinggiver skal anvende for at give nyttig information til regnskabsbruger omkring beløb, tidspunkt og usikkerhed mht. pengestrømme fra leasingaftaler. Men i det omfang at kompleksitet og omkostningsforøgelse bliver en ressourcemæssig hindring og dermed udslagsgivende for regnskabsaflæggers adfærd og mulighed for at opfylde hensigten med lovforslaget, vil det have en negativ effekt for nytteværdien af den regnskabsmæssige information til regnskabsbruger. Regnskabsaflægger forventes i en sådan situation at forvalte den regnskabsmæssige behandling på en sådan måde, at han opnår bedst mulig opfyldelse af lovkrav med de ressourcer, der er til rådighed. Dette kan føre til arbitrære vurderinger med inkonsistent regnskabsføring til følge, eller alternativt strukturering af aftaler, således at der opnås mindst mulig ressourceforbrug på fortolkning og anvendelse af lovprincipperne.

En opsummering af kritikpunkterne til IAS 17 på forskellige problemstillinger vurderet op imod det nye forslag ED 2013 kan illustreres som flg.:

Kritikpunkter IAS 17	Områder i IAS 17	Områder i ED 2013	Forbedret vejledning til ED 2013
Regnskabsbrugers behov for justering af regnskaber	Klassifikation Indregning og måling Præsentation Oplysninger	Kun i tilfælde af særlige behov	
Enslydende leasingaftaler klassificeres forskelligt og giver manglende mulighed for sammenligning	Klassifikation Præsentation Oplysninger	Klassifikation Præsentation	Begrænset effekt
Leasingaftaler struktureres for at opnå en ønskelig værdiansættelse af rettigheder og forpligtelser	Klassifikation Indregning og måling	Definition Klassifikation Indregning og måling	Mærkbar effekt
Kompleksitet	Klassifikation Indregning og måling	Klassifikation Indregning og måling Oplysninger	Mærkbar effekt

Regelsæt i konflikt med begrebsrammen	Definition	Definition	Mærkbar effekt
	Klassifikation	Anvendelsesområde	
	Indregning og måling	Indregning og måling	
	Præsentation		
	Oplysninger		

Figur 29 Kritikpunkter IAS 17 vurderet op imod ED 2013, egen tilvirkning

Skemaet viser, at grundlaget for kritikpunkterne i forhold til IAS 17 kun i begrænset omfang er forbedret i ED 2013. Det vurderes dog, at regnskabsbrugers behov for justering af regnskaber er kraftigt reduceret som følge af kravet om indregning af alle leasingaftaler i balancen

Men set i relation til hensigten bag ED 2013 om nyttig information til regnskabsbruger omkring beløb, tidspunkt og usikkerhed mht. pengestrømme fra leasingaftaler vurderes det, at der er sket en forbedring: Indregning af alle leasingaftaler baseret på leasingtagers forbrug af det underliggende aktiv, adskillelse af leasingelementer fra ikke-leasingelementer, revurderingspligt af rente, betalinger og leasingperiode, udvidelse af note-pligt samt særskilt præsentation af leasingaftaler i balancen vurderes at give regnskabsbruger et mere retvisende billede af virksomheden leasingaktiviteter. De modsatrettede tendenser m.h.t. manglende indregning af korttidsleasing, variable leasingydelser og immaterielle aktiver vurderes ikke at have relativ stor effekt på det overordnede billede. Det vurderes således, at hvis standarden i højere grad gøres regelbaseret frem for principbaseret, dvs. vejledningsniveauet hæves, og der tilføres fortolkningsbidrag, illustrative eksempler samt mere præcise udtryk, f.eks. i form af numeriske værdier for de vurderinger, leasingtager forventes at foretage i forbindelse med værdiansættelsen af rettigheder og forpligtelser i forbindelse med leasingaftaler, vil det reducere kompleksitet og behovet for subjektive vurderinger og dermed en forbedring af grundlaget for regnskabsbrugers sammenligning af regnskaber.

Samtidig reduceres muligheden for at strukturering af aftaler, idet denne mulighed er en direkte følge af manglende kvalitet og vejledning i brug af et regelsæt.

Endelig vil muligheden for konflikter mellem regelsættet og begrebsrammen reduceres i takt med at eventuelle misfortolkningsmuligheder lukkes, og regnskabsaflægger udstyres med forbedrede redskaber til at følge hensigten bag regelsættet.

Risikoen ved den regelbaserede tilgang vil dog være, at lovmaterialet bliver meget omfattende, hvilket kan blive en ressourcemæssig hindring for regnskabsaflægger for opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov

For at bevise interessekonflikten internt imellem IASB og FASB er der valgt at medtage en ny status på forløbet, som er kommet efter færdiggørelse af rapporten. Ultimo marts 2014 refererer KMPG i et nyhedsbrev⁸¹ fra et beslutningsmøde mellem IASB og FASB, at de to organisationer foreløbig har valgt af følge forskellige opfattelser omkring centrale problemstillinger i ED 2013:

	IASB	FASB
Leasingtagers regnskabsmodel	Kun en regnskabsmodel Ingen klassifikationstest Alle leasingaftaler skal indregnes (denne model er analyseret i rapportens første del)	To regnskabsmodeller Klassifikationstest baseret på kriterier i IAS 17 Alle leasingaftaler skal indregnes Type A leasing behandles som lånefinansieret køb Type B leasing behandles som lejeaftale med en lineær fordelt totalleasingomkostning
Korttids-leasing	Større fleksibilitet m.h.t at inkludere forlængelses- og købsoptioner i leasingperioden, således at lempelsen vedr. korttids-leasing kommer til at dække et større antal leasingaftaler uden at der ændres på grænsen på 12 mdr.	
Small-ticket leasing	Lempelse for small-ticket leasing, dvs. leasing der ikke udgør en stor beløbsmæssig værdi, som ikke hører til virksomhedens primære forretningsområde og/eller som omhandler IT, kontorudstyr og biler.	Ingen lempelse

Figur 30 Nyeste status på ED 2013

Konsekvensen af en sådan divergeret tilgang til ED 2013 vil selvsagt ligge langt fra det oprindelige formål med ED 2013, nemlig at udvikle en fælles standard, som skal skaffe regnskabsbruger nyttig information om virksomhedens leasingaktiviteter. Dette vil gøre det fortsat vanskeligt at sammenligne regnskaber aflagt efter reglerne i hhv. IFRS og GAAP.

Der er den resterende del af rapporten ikke taget hensyn til denne nyeste udvikling, idet der er tale om information modtaget efter rapportens færdiggørelse, og fordi der på nuværende tidspunkt er tale om et referat fra det seneste møde, der er således ikke er udkommet et officielt revideret ED.

⁸¹ KMPG: IFRS Newsletter Leases, Issue 14, March 2014

10. Empirisk analyse af klassifikationens effekt på virksomhedens årsregnskab under ED 2013

10.1 Indledning

I kapitel 7 blev der gennemført en analyse af klassifikationens effekt på virksomhedens regnskab under det nuværende regelsæt IAS 17. Analysen viste, hvorledes balance, resultatopgørelse og udvalgte nøgletal blev påvirket af en indregning af operationelle leasingaftaler under det nuværende regelsæt gældende for finansielle leasingaftaler. Indregningen af operationelle leasingaftaler nødvendiggjorde opstilling af en række forudsætninger for at kunne foretage indregningen, og analysen viste dermed også de usikkerheder, der er forbundet med en sådan justering af regnskabet.

I indeværende kapitel vil der blive foretaget en lignende analyse af ED 2013's effekt på en virksomheds balance, resultatopgørelse og udvalgte finansielle nøgletal. Der vil blive taget udgangspunkt i regnskabet for 2013 for virksomheden DSV, som blev introduceret i kapitel 7.

10.2 Indregning af operationelle leasingaftaler under ED 2013

DSV har både finansielle og operationelle leasingaftaler. Der vælges at se bort fra de allerede indregnede finansielle leasingaftaler. De udgør en forholdsvis lille andel af de samlede leasingaftaler, og det er problematisk at finde oplysninger omkring den tilhørende ydelses størrelse samt opdeling på afskrivninger og renteomkostninger. Nutidsværdi af de operationelle leasingaftaler blev beregnet i afsnit 7.3.1:

Mio. kr.	2011	2012	2013
Grunde og bygninger	3.445	4.263	4.965
Andre anlæg	609	825	920

Der kan nu opstilles en oversigt over DSV's operationelle leasingforpligtelser opdelt på type A og B leasing under iagttagelse af følgende:

1. Det forudsættes, at alle leasingaftaler vedr. grunde og bygninger klassificeres som type B leasing
2. Det forudsættes, at alle leasingaftaler vedr. andre anlæg, driftsmateriel og inventar klassificeres som type A leasing

3. Der bortses fra ikke indregnede købs-, forlængelses- og ophævelsesoptioner
4. Det forudsættes, at der ikke er indregnet variable leasingydelse i de oplyste minimumsydelser

Mio. kr.	2011	2012	2013
Type A leasing	609	825	920
Ydelse jf. note 3.3 I årsregnskab		564	558
Rente		23	39
hhv. 3,74% og 4,76%			
Afdrag		541	519
Type A leasing ultimo		284	401
Type B leasing	3.445	4.263	4.965
Ydelse jf. note 3.3 I årsregnskab		1.116	1.140
Rente		129	203
hhv. 3,74% og 4,76%			
Afdrag		987	937
Type B leasing ultimo		3.276	4.028

Figur 31 ED 2013: Effekt på leasingforpligtelse

For at fastlægge ovenstående leasingforpligtelse tages udgangspunkt i forfaldsoversigt for fremtidige leasingydelse jf. afsnit 7.2 tilbagediskonteret med virksomhedens lånerente jf. afsnit 7.3.1. Leasingaftalernes varighed forudsættes fortsat til at være 6 år. Det ses, at type B leasing udgør langt den største del af de operationelle leasingforpligtelser med hhv. 92 og 91 % af leasingforpligtelser i 2012 og 2013.

Herefter fastlægges værdien af ROU-aktivet, afskrivningsperiode forudsættes fortsat til 6 år:

Mio. kr.	2011	2012	2013
Type A leasing primo	609	825	920
Afskrivning (6 år)	102	138	153
Type A leasing ultimo	507	687	767
Type B leasing primo	3.445	4.263	4.965
Afskrivning (Ydelse – renteomk.)		1.116-129 = 987	1.140-203 = 937
Type B leasing ultimo		3.276	4.028

Figur 32 ED 2013: Effekt på aktivering

Herefter kan ovenstående beregningers effekt på udvalgte relevante poster vises:

Mio. kr.	2012 før ED 2013	Ændring	2012 efter ED 2013	2013 før ED 2013	Ændring	2013 efter ED 2013
Bruttofortjeneste	10.054	0	10.054	10.005	0	10.005
Andre eksterne omkostninger	2.116	-564	1.552	2.010	-558	1.452
EBITDA	3.074	564	3.638	3.052	558	3.610
Afskrivninger	534	138	672	500	153	653
EBITA	2.540	426	2.966	2.552	405	2.957
EBIT	2.265	426	2.691	2.423	405	2.828
Finansielle omkostninger	299	23	322	337	39	376
EBT	2.019	403	2.422	2.125	366	2.491
Årets resultat	1.430	403	1.833	1.571	366	1.937

Figur 33 ED 2013: Effekt på resultatopgørelsen

Det ses, at effekten i forhold til indregning af alle operationelle leasingaftaler efter gældende regler for finansielle leasingaftaler, er mindre ved indregning efter ED 2013. Dette skyldes overvægten af type B leasing i de operationelle leasingaftaler. Da den resultatopgørelsesmæssige effekt af type B leasing ikke adskiller sig fra operationelle leasingaftaler, er effekten hos DSV således mindre. Hos virksomheder med en anderledes struktur i type A og type B leasing, vil effekten naturligvis afspejle denne forskel.

Men stadig vil indregningen af de operationelle aftaler give en positiv effekt på resultatopgørelsen som følge af en tilbageførsel af leasingydelse for type A leasing under andre eksterne omkostninger kun delvist modsvaret af en stigning i afskrivninger og finansielle omkostninger

Den resultatmæssige effekt samt indregning af type A og B leasing kan herefter indsættes som vist på flg. relevante poster i balancen:

Mio. kr.	2012 før ED 2013	2012 efter ED 2013	2013 før ED 2013	2013 efter ED 2013
AKTIVER:				
Type A leasing		687		767
Type B leasing		3.276		4.028
Langfristede aktiver i alt	13.546	17.509	13.442	18.237
Kortfristede aktiver i alt	9.248	9.248	9.658	9.658
Aktiver i alt	22.794	26.757	23.100	27.895

PASSIVER:

Resultatmæssig påvirkning ED 2013		403		366
Egenkapital i alt	5.385	5.788	6.248	6.614
Type A leasing forpligtelse		284		401
Type B leasing forpligtelse		3.276		4.028
Langfristede forpligtelser i alt	8.097	11.657	7.872	12.301
Kortfristede forpligtelser	9.312	9.312	8.980	8.980
Forpligtelser i alt	17.409	20.969	16.852	21.281
Passiver i alt	22.794	26.757	23.100	27.895

Figur 34 ED 2013: Effekt på balancen

Effekten af ED 2013 på DSV's balance er begrænset i forhold til tilsvarende beregning af indregning af alle operationelle aftaler under gældende regler for finansiell leasing. Denne forskel er et resultat af forskellen i den resultatmæssige effekt samt ændrede afskrivningsprofil på type B leasing.

Herefter kan effekten af ED 2013 på de finansielle nøgletal beregnes:

	2012	2012	2012	2013	2013	2013
		Indregning af operationelle leasingaftaler	Indregning af operationelle leasingaftaler		Indregning af operationelle leasingaftaler	Indregning af operationelle leasingaftaler
		IAS 17	ED 2013		IAS 17	ED 2013
EBIT-margin	5,0432	6,8957	5,9917	5,3008	6,8694	6,1868
EBT/EBIT	0,8914	0,8715	0,9000	0,8770	0,8280	0,8808
Aktivernes omsætningshastighed	3,7453	2,7670	2,8149	3,7724	2,6855	2,7028
Gearing	2,2427	2,6931	2,7748	2,0832	2,7054	2,7352
ROE	37,76	44,78	42,12	36,53	41,33	40,29
Soliditetsgrad	23,62	22,43	21,63	27,05	24,01	23,71

Figur 35 ED 2013: Effekt på finansielle nøgletal

EBIT-margin er forholdsvis kraftigt faldende i forhold til indregning af operationelle aftaler under nugældende regler. Dette skyldes, at den tilbageførte leasingydelse er kraftigt reduceret som følge af ED 2013 og DSV's relativt store andel af type B-leasing. Men set i forhold til reguleringen i dag vil ED 2013 betyde et forbedret billede af driftens rentabilitet

EBT/EBIT er svagt stigende i forhold til indregning af operationelle aftaler under nugældende regler. Dette skyldes, at der indregnes relativt færre renteomkostninger pga. DSV's relativt store andel af type B-leasing. Set i forhold til reguleringen i dag vil ED 2013 stort set ingen effekt have af samme årsag som ovenfor beskrevet.

Aktivernes omsætningshastighed er svagt stigende i forhold til indregning af operationelle aftaler under nugældende regler. Dette skyldes, at indregningen af aktiver er knap så stor efter ED 2013 pga. ændret afskrivningsprofil for type B leasing. I forhold til regulering i dag udviser omsætningshastigheden på aktiverne et kraftigt fald, som skyldes indregningen af aktiverne i balancen, dvs. indregningen medfører et forringet billede på effektiviteten i anvendelsen af den investerede kapital.

Gearingen viser en svag stigning i forhold til indregning af operationelle aftaler under nugældende regler. Dette skyldes, at den gennemsnitlige investerede kapital er forholdsvis mindre pga. den ændrede afskrivningsprofil for type B-leasing. Set i forhold til regulering i dag er gearingen steget, naturligvis som en følge af indregning af leasingforpligtelser, dvs. DSV A/S fremstår nu med en øget risiko i kapitalstrukturen.

ROE viser et fald i forhold til indregning af operationelle aftaler under nugældende regler, hvilket er en kombination af ovennævnte beskrevne elementer. Det kraftige fald i EBIT-margin mere end opvejer stigningen i de øvrige nøgletal. Set i forhold til reguleringen i dag udviser ROE en relativ kraftig stigning, som kan henføres til den positive resultateffekt på egenkapitalen, samt stigningen i resultat før skat.

Soliditetsgraden viser et mindre fald i forhold til indregning af operationelle aftaler under nugældende regler, hvilket skyldes at den resultatmæssige påvirkning af egenkapitalen ikke er så stor under ED 2013. Set i forhold til reguleringen i dag udviser soliditetsgraden et relativt kraftigt fald, hvilket får DSV A/S til at fremstå med en øget risiko i kapitalstrukturen

ROE er som tidligere beskrevet en funktion af ROIC og den finansielle gearing i virksomheden. Sammenhængen er således, at så længe afkastet på den investerede kapital overstiger renten på fremmedkapital er det økonomisk fordelagtigt at øge den finansielle gearing. ROIC udviser et fald både i forhold til indregning af operationelle aftaler under nugældende regler og til den nuværende regulering i dag. ROIC er resultatet af EBIT-margin multipliceret med aktivernes omsætningshastighed, så faldet er en kombination af stigningen i den gennemsnitlige investerede kapital ved indregningen af leasingaftaler og faldet i EBIT-margin.

	2012	2012	2012	2013	2013	2013
		Indregning af	Indregning af		Indregning af	Indregning af
		operationelle	operationelle		operationelle	operationelle
		leasingaftaler	leasingaftaler		leasingaftaler	leasingaftaler
		IAS 17	ED 2013		IAS 17	ED 2013
ROIC EBIT/gns. investeret kapital*100)	18,89	19,08	16,87	20,00	18,45	16,72
Lånerente	3,74			4,76		

Figur 36 ED 2013: Effekt på ROIC

Overordnet set konkluderes, at ED 2013 vil have stor effekt på resultatopgørelse og balance og dermed de finansielle nøgletal i forhold til den nuværende regulering på området. Effekten størrelse vil dog afhænge af andelen af eksisterende ikke indregnede operationelle leasingaftaler, samt hele beholdningen af leasingaftalers fordeling på type A, type B og korttidsleasing.

10.3 Afsluttende vurdering ED 2013:

I afsnit 5.3 blev opsummeret kritikpunkter af IAS 17, hvortil henvises for mere udførlig beskrivelse:

1. Rutinemæssig justering af regnskaber ofte på baggrund af ufuldstændige oplysninger
2. Enslydende leasingaftaler kan klassificeres forskelligt, og mulighed for sammenligning forringes
3. Mulighed for at strukturere en leasingaftale således, at man opnår en bestemt ønskelig klassifikation med dertil hørende regnskabsmæssig regulering
4. Klassificeringsmodellen er for kompleks, hvilket giver mulighed for subjektive skøn
5. De gældende regler er i konflikt med begrebsrammens definitioner og regler for indregning af aktiver og passiver

I afsnit 6.2 blev de kvalitative krav til årsregnskabet beskrevet

1. Primære krav
 - a. Relevans
 - b. Troværdighed, herunder fuldstændighed og neutralitet
2. Supplerende krav
 - a. Sammenlignelighed
 - b. Verificerbarhed
 - c. Aktualitet
 - d. Forståelighed

I det følgende vil det blive vurderet, hvorvidt grundlaget for de fem kritikpunkter er blevet forbedret set i relation til de kvalitative krav til regnskabet og dermed opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov:

Ad 1.

Det vurderes, at justeringsbehovet er blevet betydeligt mindre, som følge af kravet om indregning af alle leasingaftaler med varighed på mere end 12 måneder. Dette kombineret med udbyggede noteoplysninger gør, at regnskabsbruger modtager mere nyttig information i form af øget relevans, fuldstændighed og forståelighed i regnskabsoplysningerne.

Ad 2.

Det vurderes, at kvaliteten i klassifikationen af leasingaftaler er afhængig af en mere regelbaseret tilgang til standardudarbejdelsen i form af præcise definitioner, udførlig vejledning, fortolkningsbidrag og mange illustrative eksempler, som skal dække spektret af variationen i leasingaftaler, samtidig med, at materialet ikke bliver for uoverskueligt. Set i lyset af tidligere beskrevet respons, vurderes regelsættet ikke at være fyldestgørende, hvilket vil forringe muligheden for sammenlignelighed regnskaber og virksomheder imellem. Dog vurderes hensigten bag regelsættet at gøre behandlingen af leasingaftaler mere ensartet, hvilket alt andet lige vil forbedre sammenlignelighedsmuligheden.

Ad 3.

Muligheden for strukturering af aftaler vurderes reduceret i takt med, at regelsættet er præget af præcise definitioner og udførlig vejledning som beskrevet under punkt 2. Umiddelbart vurderes det dog, at der fortsat foreligger struktureringsmuligheder indenfor

- Aftaler under 12 mdr. varighed
- Aftaler med variable leasingydelser
- Aftaler med optioner op køb, forlængelse eller opsigelse
- Adskillelse af leasinglementer fra ikke leasinglementer

Strukturering af leasingaftaler giver regnskabsbruger irrelevante og utroværdige regnskabsoplysninger, samt reducerer muligheden for sammenlignelighed mellem regnskaber

Ad 4.

Kompleksiteten vurderes nedsat som en følge af, at alle leasingaftaler skal indregnes. Men den efterfølgende klassifikationstest, vurderings- og revurderingskrav af leasingperiode, diskonteringsrente, købs og forlængelsesoptioner mm., samt udbyggede notekrav trækker i den anden retning, således at kompleksiteten fremstår nogenlunde uændret eller måske endda forøget i forhold til nuværende regulering. Ovenstående krav forøger således kompleksiteten, men vurderes at forbedre grundlaget for opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov. Og såfremt kompleksitet bliver en ressourcemæssig forhindring for regnskabsaflægger, forøger kompleksiteten risikoen for arbitrære vurderinger og dermed utroværdig regnskabsinformation, med reduceret sammenligningsmulighed til følge.

Ad 5.

Konflikt med begrebsrammens definition på aktiver og passiver vurderes væsentligt reduceret i og med, at alle leasingaftaler skal indregnes i balancen. Der er dog fortsat lempelsesregler omkring kortidsleasing og leasingaftaler indeholdende variable leasingydelser, som vurderes i konflikt med begrebsrammen.

Reduktion af konfliktområdet med begrebsrammen vurderes at fremme konsistensen af den regnskabsmæssige behandling af leasingaftaler og dermed give regnskabsbruger relevant og troværdig information, som øger forståeligheden og sammenligningsmuligheden af regnskabsinformation mellem virksomheder med varierende grad af leasingaktivitet.

Overordnet set vurderes det, at DSV A/S ved brug af regelsættet iflg. ED 2013 og under iagttagelse af de opstillede forudsætninger for indregning af ROU-aktiver og forpligtelser fremstår med et mere relevant, troværdigt, sammenligneligt og forståeligt billede af virksomhedens finansielle stilling, end under det nuværende regelsæt iflg. IAS 17. Regnskabsbruger vurderes dermed at være blevet udstyret med bedre redskaber til at udføre prognoseopgaven under ED 2013, end under den nuværende regulering.

11. Konklusion

I delkonklusionen for første del af rapporten blev det konkluderet, at den nuværende regulering af regnskabsmæssig behandling af leasing ikke er hensigtsmæssig for regnskabsbruger.

I maj 2013 udgav IASB og FASB et forslag til ny regnskabsmæssig regulering af leasingaftaler ED 2013. Forslaget var en revideret udgave af ED 2010, som indeholdt forslag om indregning af Right-of-Use (ROU) til alle leasede aktiver med efterfølgende ens regnskabsmæssig behandling uanset typen af underliggende aktiv.

ED 2013 definerer en leasingaftale som en aftale, der overfører en brugsrettighed (kontrol over aktivet og ret til at modtage fordelene fra brugen) til et identificeret aktiv for en aftalt periode mod betaling af et vederlag. Endvidere skal eventuelle ikke-leasede elementer (f.eks. serviceelementer) i kontrakten udskilles, idet det kun er værdien af ROU-aktivet, der skal optages i balancen.

ED 2013 indeholder i lighed med den nuværende regulering en klassifikation i type A og B leasing samt korttids-leasing med en varighed under 12 måneder. Denne klassifikation bestemmer den efterfølgende regnskabsmæssige behandling. Type A leasing vil overvejende omfatte alle leasingaftaler, som omhandler driftsmateriel og andet udstyr. Type B leasing vil overvejende indeholde leasing af grunde og bygninger. Korttids-leasing vil overvejende skal overvejende holdes udenfor balancen.

Regnskabsmodellen for leasingtager vil for Type A leasing minde om finansiel leasing i dag. En indregning af værdien af ROU-aktiv og tilhørende forpligtelse i balancen, samt en opdeling af leasingydelsen i en rentedel og afskrivningsdel, som afspejler brugsretten i forhold til det underliggende aktiv. Leasingforpligtelsen amortiseres ved brug af renten i leasingkontrakten eller leasingtagers alternative lånerente. Type B leasing vil i resultatopgørelsen minde om operationel leasing i dag, idet leasingydelsen opføres samlet under andre eksterne omkostninger. Forpligtelsen amortiseres med et beløb svarende til forskellen mellem afskrivningsbeløbet på ROU-aktivet og den samlede leasingydelse. Leasingydelsen for korttids-leasing føres under andre eksterne omkostninger i lighed med type B-leasing.

Ved analyse og vurdering af ED 2013 set fra regnskabsbrugers synspunkt er taget udgangspunkt i samtlige respondenteres tilbagemeldinger, som er opsummeret i "Summary of Feedback om the 2013 ED". Regnskabsbrugerne udgør en relativt lille andel af respondenterne, men synspunkterne vurderes fuldt ud repræsenteret i materialet.

Grundlaget for de 5 kritikpunkter af den nuværende regulering i IAS 17 vurderes kun i begrænset omfang forbedret i ED 2013, idet der stadig er grundlag for udvikling af individuel regnskabspraksis. Således er der stadig grundlag for, at enslydende aftaler klassificeres forskelligt, og at aftaler struktureres for at opnå en ønskelig regnskabsmæssig behandling. Ligeledes vurderes kompleksiteten for stort set at være uændret eller måske forøget, hvor indregning af alle leasingaftaler bortset fra korttidsleasing vurderes at trække i positiv retning, men hvor klassifikationstest, vurderings- og revurderingskrav samt udbyggede notekrav forøger kompleksiteten. Endelig vurderes ED 2013 stadig at være i konflikt med begrebsrammens krav til indregning af aktiver ved brug af lempelsesregler omkring korttidsleasing og leasingaftaler indeholdende variable leasingydelser. Grundlaget for kritikpunktet omkring regnskabsbrugers behov for justering af regnskaber vurderes at være forbedret i og med, at alle leasingaftaler skal indregnes i balancen.

Som tidligere beskrevet i afsnit 9.11 vurderes et komplekst problemfelt at kræve en omfattende regulering. Komplexitet i ED 2013 vurderes ikke isoleret set at have en betydning for opfyldelsen af regnskabsbrugers informationsbehov. Men i det omfang, at kompleksiteten bliver et ressourceproblem for regnskabsaflægger set fra et teknologisk, økonomisk eller uddannelsesmæssigt perspektiv kan det have betydning for kvaliteten af de regnskabsmæssige oplysninger, hvilket vil have betydning for regnskabsaflæggers opfyldelse af såvel de primære som sekundære krav til årsregnskabet og dermed for opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov

Det vurderes dog med udgangspunkt i "Summary of Feedback on the 2013 ED", at grundlaget for kritikpunkterne kan forbedres væsentligt, såfremt der sker en højere grad af regelbaseret tilgang til arbejdet med den nye leasingstandard. Denne tilgang består i en forbedring af vejledninger, fortolkningsbidrag, illustrative eksempler samt mere præcise definitioner f.eks. i form af numeriske værdier i stedet for brug af ord som "væsentlig økonomisk fordel", og "ubetydelig".

Kompleksiteten i regelsættet vil på denne måde blive reduceret til fordel for en højere grad af opfyldelse af kravene til årsregnskabet, og den normative hensigt med ED 2013 vil i højere grad kunne sikres mod udvikling af individuel regnskabspraksis på området.

Herefter er der foretaget en analyse af den regnskabsmæssige effekt af ED 2013 på årsregnskabet for DSV A/S. Effekten på balancen er naturligvis en øget volume som følge af, at såvel type A og B leasing skal indregnes. Effekten på resultatopgørelsen er afhængig af klassifikationen. DSV A/S har overvejende operationelle leasingaftaler i bygninger, som forudsættes klassificeret som type B leasing. Den omkostningsmæssige effekt er derfor ikke så stor for DSV A/S, idet leasingydelse fortsat skal registreres samlet under andre eksterne omkostninger, som også er tilfældet for operationelle leasingaftaler under den nuværende regulering. Ændringerne i resultatopgørelse og balance vil medføre ændrede finansielle nøgletal, som beregnet i afsnit 10.2, som har betydning for regnskabsbrugers vurdering af virksomhedens rentabilitet og soliditet. Det vurderes, at DSV A/S ud fra de opstillede forudsætninger, udviser et mere retvisende billede af virksomhedens finansielle stilling end under den nuværende regulering.

Afslutningsvis konkluderes, at den normative hensigt med ED 2013 vil forbedre grundlaget for opfyldelse af regnskabsbrugers informationsbehov i form af et regnskab, som i højere grad opfylder kravene til årsregnskabet som angivet i begrebsrammen. Denne forbedring sker i form af indregningspligt af alle leasingaktiver, udvidede noter, regnskabsmæssig behandling baseret på forbrug af det underliggende aktiv samt særskilt visning af type A og B leasing i balancen. Men den overordnede principbaserede tilgang til lovgivningsarbejdet sammenholdt med kompleksiteten i regelsættet vurderes at være en hindring for opfyldelse af hensigten med ED 2013 og kan medføre udvikling af individuel regnskabspraksis, som vil skabe afstand til den normative hensigt i lighed med forholdene i dag under den nuværende regulering. For regnskabsbruger vil det betyde, at grundlaget for kritikken af den nuværende regulering kun i begrænset omfang er forbedret med ED 2013, og at en forbedring vil afhænge af en regelbaseret tilgang til regnskabsstandarden, som dækker den store variation og kreativitet indenfor aftaler på leasingområdet.

12. Perspektivering

Der blev indledningsvist afgrænset fra de regnskabsmæssige regler for leasingaftaler i Danmark. Leasingbegrebet omtales ikke direkte i Årsregnskabsloven (ÅRL). I stedet tages udgangspunkt i ÅRL bilag 1 C, hvor aktiver er defineret, samt regnskabsvejledning (RV) 21.

RV 21 er iflg. forordet til regnskabsvejledningerne udarbejdet "under hensyntagen til de eksisterende Internationale Regnskabsstandarde" i forsøget på at gøre dansk regnskabslovgivning kompatibel med international lovgivning. RV 21 er således udarbejdet med udgangspunkt i IAS 17, og det må formodes at en ændring til IAS 17 vil medføre ændring af den danske regnskabsvejledning, således at kompatibiliteten med internationale regler bevares.

Iflg. ÅRL § 33 (gældende for regnskabsklasse B og opefter) skal et aktiv indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden og aktivets værdi kan måles pålideligt.

For at lette den regnskabsmæssige byrde på mindre virksomheder, er der dog sket en senere lempelse af § 33 med tilføjelsen:

"Uanset definitionen på aktiver i bilag 1 C, nr. 1 kan virksomheden dog undlade at indregne aktiver, der ikke ejes af virksomheden, selv om virksomheden har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten over aktivet"

Endvidere fremgår det af ÅRL § 83a (gældende for regnskabsklasse C og D), at virksomheden skal indregne aktiver, der ikke ejes af virksomheden, når virksomheden har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten over aktivet, dvs. ovennævnte lempelse er kun gældende for regnskabsklasse B.

Det vil sige, at virksomheder i regnskabsklasse B har valgfrihed mht. at indregne finansielle leasingaktiver i balancen. Denne valgfrihed har gjort det vanskeligt for regnskabsbruger at sammenligne regnskaber mellem danske virksomheder og har nødvendiggjort justering af regnskaber for at gøre dem sammenlignelige.

Såfremt ED 2013 bliver vedtaget i sin nuværende form vil det betyde, at alle leasingaftaler skal indregnes. Dvs. en bevarelse af valgfriheden mht. indregning af leasede aktiver for type B

virksomheder beløbsmæssigt vil få endnu større betydning og konsekvens for sammenligningsgrundlaget.

Det bliver derfor interessant at følge, om man fra dansk side vil fjerne lempelsesreglerne og dermed påføre mindre virksomheder en større ressource- og omkostningsmæssig byrde, eller om man vil bevare lempelsesreglen og dermed tilsidesætte den normative hensigt med ED 2013 om at give regnskabsbruger nyttig information om virksomhedens leasingaktiviteter.

13. Litteraturliste

Bøger:

Karnov Group:	Revisorhåndbogen 2012 – REGNSKAB
KPMG:	Indsigt i årsregnskabsloven 2010/2011
Bent Schack:	Regnskabsanalyse og virksomhedsbedømmelse 4. udgave
Jens O. Elling:	Finansiell Rapportering 2. udgave 2010
Den Danske Finansanalytikerforening:	Anbefalinger og Nøgletal 2010

Internetsider:

<https://www.nordania.dk>
<http://www.ifrs.org>
<http://www.business.dk> (Berlingske Business)
<http://www.iasplus.com>
<http://www.kpmg.com>

Rapporter:

PricewaterhouseCoopers:	Leasing i leasingtagers årsrapport – årsregnskabsloven og IAS 17 2002
IASB/FASB:	Discussion Paper DP/2009/1
IASB/FASB:	Basis for Conclusions Exposure Draft ED/2010/9
IFRS:	Conceptual Framework for Financial Reporting 2010
IFRS:	IAS 17
DSV A/S:	Årsrapport 2012 og 2013
IASB/FASB:	Summary of Feedback on the 2013 ED
IASB/FASB:	Exposure Draft May 2013
IASB/FASB:	Basis for Conclusions Exposure Draft 2013